

**glasilo
rudarsko
elektroenergetske
kombinata
zasavje**

SREČNO

Ob letošnjem dnevu vstaje slovenskega naroda!

22. julija pred šestintridesetimi leti je odjeknil v osrčju Slovenije usoden strel, ki je oznanil veliko zgodovinsko odločitev slovenskega naroda, odločitev za vstajo na oborožen upor proti vsem zaslužnevalcem in s tem tudi za konec tisočletnega hlapčevanja in za novo svobodno prihodnost.

Dan vstaje slovenskega naroda praznuje vsa Slovenija kot svoj veličasten praznik, ki je v tem letu še posebno pomemben dan v naši zgodovini, ko praznujemo zgodovinsko 40. obletnico ustanovnega kongresa KPS, 40.

obletnico prihoda tovariša Tita na čelo KPJ ter njegovo 85-letnico rojstva.

To je mesec julij, v katerem je odpor našega naroda proti divjaštvu nemškega in italijanskega fašizma prišel do popolnega izraza. Na ta dan se je ljudstvo Slovenije na poziv partije in tovariša Tita dvignilo pod njegovim vodstvom ramo ob rami z drugimi jugoslovanskimi narodi z vso odločnostjo na pot oborožene vstaje. To je bila borba za narodni obstoj, za obrambo oziroma izvajanje svoje svobode in za rešitev de-

žele pred barbarskim fašističnim uničevanjem in za končno neodvisnost.

Slovenski narod se lahko s ponosom spominja tega velikega dneva, ko je v sebi našel dovolj moralne in telesne moči, da se je z orožjem v rokah dvignil proti do zob oboroženim fašističnim tolpom, ki so brezbrizno ubijale nedolžne ljudi, jih pregnale z njihovih domov ter zapirale v koncentracijska taborišča in ječe. Ljudstvo naše dežele je z velikimi napori in z ogromnimi človeškimi žrtvami v tej borbi doseglo tisto, kar je hotelo in želelo.

Danes si slovenski narod v bratski skupnosti z drugimi jugoslovanskimi narodi mirno gradi svojo srečo in prihodnost.

Združen in ojeklenel v velikem osvobodilnem revolucionarnem boju jugoslovanskih narodov, je slovenski narod lahko miren in ponosen glede svoje usode. Poroštvo za svobodo in neodvisnost vseh jugoslovanskih narodov je v bratstvu in enotnosti, katero moramo varovati in negovati, zakaj v tem je naša sreča, naša blaginja, v tem sta naša varnost in naša velika prihodnost, ker s svojimi lastnimi silami z trudom gradimo socializem, kar pomeni boljše in srečnejše življenje nam vsem in bodočim generacijam.

Vili Kuhar

Dne 4. 7. 1977, na dan borca so v vasi Krnica nad Hrastnikom odkrili spominsko ploščo padlim vaščanom med NOB. Ploščo je odkril znani udeleženec NOB Miha Jerič.
(foto Jože Gerhard)

DAN SAMOUPRAVLJALCEV — PRIZNANJE DELAVCEM REK ZASAVJE

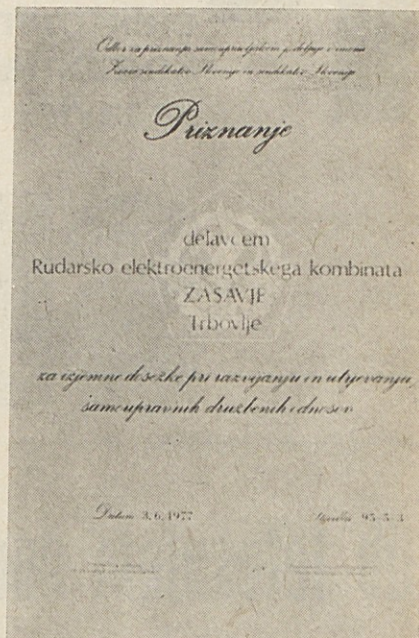
Zadnja leta vsako leto 27. junija proslavljamo dan samoupravljalcev v spomin na 27. junij 1950, ko je Zvezna skupščina sprejela zakon o prvih delavskih svetih in drugih organih upravljanja. Dan samoupravljalcev ima vsako leto manifestativen pomen. Ta dan se izrekajo priznanja delavcem in delovnim kolektivom, ki idejo samoupravljanja uspešno uresničujejo. Ta praznik pa je tudi dan ob katerem vsako leto ocenimo prehojeno pot, dosežke in pomanjkljivosti in načrtujemo nadaljnje naloge.

Letos je potekalo praznovanje dneva samoupravljalcev 27. junija v prostorih skupščine SR Slovenije. Slavnostni govor je imel Janez Barborič, predsednik slovenskih sindkatov. Proslave so se udeležili številni delegati iz TOZD, krajevnih skupnosti, samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij, udeležili pa so se tudi najvišji predstavniki slovenskega družbenopolitičnega življenja, med njimi Sergej Kraigher, Lidija Šentjura, Marijan Breclj, Franc Šetinc, Mitja Ribičič, Janko Rudolf, Ljubo Jasnič in generalmajor Miha Petrič. Slovesnost so pričeli pevci Trboveljskega okteta Svobode II, z Internacionalo, nato pa je spregovoril slavnostni govornik. Uvodoma je dejal, da je bil na drugem kongresu samoupravljalcev Jugoslavije, maja 1971, v Sarajevu sprejet sklep, da postane 27. junij vsakoletni dan samoupravljalcev Jugoslavije. S tem dnem se je začela dejansko uresničevati ideja »Tovarne delavcem«. Govornik je govoril o prispevku tovariša Tita k razvoju samoupravljanja pa tudi o uresničevanju določil zakona o združenem delu. Po slavnostnem govoru je predsednik odbora za priznanja samoupravljalcem Ivo Janžekovič prebral obrazložitve, J. Barborič pa je izročil priznanja in nagrade predstavnikom delavcev petih organizacij združenega dela in desetim posameznikom.

Med nagrajenci, ki so prejeli priznanja za izjemne dosežke pri razvijanju in utrjevanju samoupravnih družbenih odnosov, smo prejeli priznanje tudi delavci Rudarsko elektroenergetskega kombinata Zasavje. Priznanje je prevzel po pooblastilu nas vseh Franc Romih, predsednik izvršnega odbora konference sindikata REKZ.

Hkrati s prevzemom priznanja je prevzel tudi čestitke številnih gostov in drugih udeležencev proslave, ki so preko njega čestitali vsem delavcem našega kombinata k prejetemu priznanju.

Prejetega priznanja smo zelo veseli in se čutimo zelo počaščene, ker nam je družba dala priznanja za opravljeno delo, na nas pa leži, da prejeta priznanja tudi v bodoče opravičimo predvsem že v najbližji bodočnosti z novo samoupravno organiziranostjo. To pa je tudi naša obveza, da bomo skupno z drugimi delavci storili vse za uresničitev določil zakona o združenem delu.

Za letošnji dan samoupravljalcev, 27. junija 1977, je odbor za priznanja samoupravljalcev pri Zvezi sindikatov Slovenije dal delavcem REK Zasavje priznanja za izjemne dosežke pri razvijanju in utrjevanju samoupravnih družbenih odnosov.

(foto: A. Bregant)

Proizvodnja premoga v I. polletju 1977 je pod načrtom - zakaj?

Za leto 1977 je po letnem programu izkoriščanja premoga predvidena proizvodnja v višini 1.660.000 ton (5021 Tcal) v 26 delovnih dneh.

V I. polletju bi morala znašati proizvodnja 798.300 ton, dosegli pa smo le 706.300 ton oz. 88 %.

Proizvodnja je bila dosežena v 132 delovnih dneh oz. 5350 ton/dan.

Doseganje proizvodnje v pamsameznih jamah in storitve so razvidne iz dveh prilog:

V letnem programu izkoriščanja premoga za leto 1977 so navedeni pogoji, ob katerih je možno doseči načrtovano tonajo. To so:

— v vsaki jami mora biti dnevno obloženo predvideno število šihov na odkopu ob planirani storitvi, isto velja za pripravo premoga;

— predvideni jamski (investicijski) objekti morajo biti aktivirani v določenih terminih, ker večina njih kasni že iz leta 1976;

— dobava in montaža predvidene transportne in odkopne mehanizacije mora biti opravljena v predvidenih rokih. Pri tem pa lahko danes ugotovljamo, da odkopna mehanizacija, ki bi morala biti dobavljena že v letu 1976, še ni prispela v I. polletju 1977.

V TOZD Hrastnik — jama Dol odkopavamo premog v zahodnem sektorju pod k. 250, ki je provizorično odprt. Pri odkopavanju so ugotovili, da je sloj ožji kot je bilo predvideno in to ne omogoča kontinuirane proizvodnje. Odpiralna dela v srednjem sektorju zaradi pomanjkanja investicijskih sredstev kasnijo.

V jami Hrastnik je polno mehanizirano široko čelo v Talnem skladu s celokupno višino etaže 6 m, krajša čela so opremljena s klasičnim, deloma tudi s Salz-

gitter podporjem, kjer izkop premoga poteka z odstreljevanjem. Ker so odkopne etaže tik nad VII. horizontom, so bližnji jamski objekti pod močnim pritiskom. Dodatno vzdrževanje terja večje število ljudi od predvidenih. Zavežjo premajhnega jamskega staleža ima to za posledico, da ni obloženih 77 š/dan na odkopu, ampak povprečno le 63 š/dan in zato znaša dnevni izpad proizvodnje do 200 t/dan.

V jami Ojstro je proizvodnja premoga taka kot je bilo predvideno, kljub manjšim vdorom mokrega premoga iz nadkopnega dela na čelu v. 180, ki je opremljeno s SHP — HM, toda brez odkopnega stroja. Na ostalih krajših čelih poteka odkopavanje premoga klasično.

Raziskovalna in odpiralna dela najbolj kasne v jami Hrastnik. V tej jami je bilo predvideno, da bo od avgusta dalje proizvodnja višja tudi za 400 t/dan (dosežena v I. polletju znaša 862 t/dan). To bi bilo doseženo z aktiviranjem transporta izkopnine po GT po VII. horizontu in od tu do savskega horizonta. Zaradi kasnitve pri odpiralnih delih in dobav GT ter samohodnega podporja in odkopnega stroja, bo to realizirano z večmesečno zamudo. Ta zamuda bo imela za posledico še večji izpad proizvodnje premoga v II. polletju.

V TOZD Rudnik premoga Trbovlje so prešli na odkopavanje obrobnihi višje ležečih ostankov kotlovnega premoga, ob že odkopanih predelih premoga. Ta dekoncentracija terja večje število ljudi pri prevozu in aktiviranju novih jamskih objektov, ki pa niso bili pravočasno izdelani.

Normalno proizvodnjo sta zavrla dva vdora vode v Polaj polju, katerih sanacija je zahtevala nepredvideno število šihov. Predvidene opreme SHP in odkopnega stroja, ki bi morala biti dobavljena že v decembru, še nismo prejeli.

V letu 1975 smo v jami Trbovlje pridobili okoli 47 % premoga iz polno mehaniziranega

60 m odkopa, v I. polletju 1977 pa le 27 %.

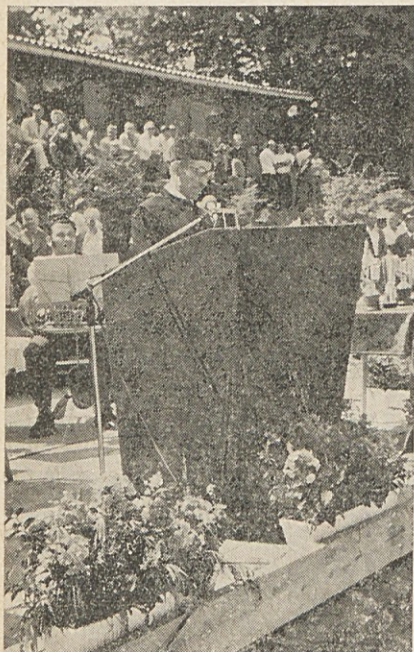
Geometrija odkopavanja letos omogoča pri daljši smerni dolžini opremiti eno čelo dolžine 25 m s SPH-HM in odkopnim strojem, na drugem čelu enake dolžine pa samo SHP-HM. V pripravi je široko čelo, ki bi ga opremiti z mehanizacijo, ki jo pričakujemo ter tako dvignili proizvodnjo.

V jami Trbovlje je bila s SHP-HM in odkopnim strojem na čelu dolžine 60 m dosežena storitev 25 t/š, pri klasično opremljenem pa okoli 12 t/š.

TOZD RŠC v I. polletju ni dosegel predvidene proizvodnje, ker je odkopaval premog v Lakoncu polju, v predelu, kjer nastopajo močni jalovinski vložki in voda. Previdena je bila preselitev šolskega revirja v Zg. VII. p., ta pa zaradi pomanjkanja investicijskih sredstev ni izvedena, pripravljamo pa novo etažo v Polaj polju. Ta izhod v sili delamo zato, ker je za odkopavanje v Lakonca p. potrebno izvesti večja odvodnjevalna dela.

V TOZD rudnik Zagorje je v jami Kotredež največji izpad proizvodnje. Pri odkopavanju v p. 7 pod VI. horizontom smo ugotovili, da se je slojišče nenadoma močno zožilo in zato je bilo potrebno prenesti težišče odkopavanja v p. 6 in p. 5, vse do zahodne meje. Nova geometrija odkopavanja je zahtevala pospešena dela pri odpiralnih delih in pripravah v premogu ter nabavi ustreznih transportne mehanizacije. Močni pritiski v severnem krilu zahtevajo dodatno vzdrževanje, tako da je razmerje šihov na odkopih in vzdržbi podobno kot v jami Hrastnik in s tem tudi nižja proizvodnja.

V jami Kisovec je bil plan proizvodnje v prvih mesecih prekoračen. Zaradi bližine odkopavanja pod gramozni in izjavljenega sloja 2, je bilo potrebno izvesti dodatna dela. Večja odsotnost delavcev pa je vplivala na to, da se je proizvodnja v juniju znižala.

Slavnostni govor na letošnji proslavi je imel Franc Romih, predsednik izvršnega odbora KOSIRE. (foto: Leopold Vozelj)

Stalež zaposlenih in število šihov v posameznih TOZD proizvodnje premoga REKZ je deloma v upadanju v primerjavi s prejšnjimi leti. Največji izpad pa je v jamah.

Kot poseben problem navajamo še podpiranje prog z novim TH podporjem (Zenica). Zaradi večjih toleranc profilov itd., je spajanje elementov težavnejše in celokupna nosilnost tega podporja je manjša od prejšnjih — češke provenience. Po vgraditvi okoli 5000 lokov (Zenica) in izkopom prog v premogu s F6-A, je padla storitev za okoli 30% in za približno 30% se je po dosedaj znanih podatkih novega podporja tudi več uničilo.

Pri izpoljevanju proizvodnega načrta je treba poudariti še to, da smo letos prešli na nižje etaže zato, da bodo izgube premoga manjše. Prehod na manjšo vertikalno koncentracijo pa zaradi varnosti, humanizacije dela v jamah in storilnost zahteva večjo mehaniziranost odkopov.

Uvodoma so bile našteje zahteve, ki pogojujejo izpolnjevanje, proizvodnje premoga in ker te večinoma niso izpolnjene, tudi ni bil dosežen plan proizvodnje.

Paket ukrepov, ki je bil sprejet z akcijskim programom pa tudi ni bil izpolnjen. V prvi polovici leta beležimo precej izpadov proizvodnje vsled defektov na mehanizaciji el. postrojenj, slabem vzdrževanju le-teh, delovni disciplini in ostalih subjektivnih vzrokih, ki so manjko proizvodnje tudi večali.

V TET je bila v P-1 dosežena proizvodnja el. energije s 83, v P-2 pa 90%. Na deponiji je bilo tekom I. polletja okrog 60.000 ton premoga.

POVPREČNO ŠTEVILO ŠIHTOV V I. POLLETJU

	Priprava v premogu			
	1977 Plan š/dan	Izvršeno š/dan	1976 Izvrš. š/dan	1975 Izvrš. š/dan
TOZD RPH	38	24	23	27
TOZD RPT	38	33	24	34
TOZD RPZ	29	21	35	21
Skupaj:	105	78	82	82
	Odkop			
TOZD RPH	182	142	159	180
TOZD RPT	176	159	167	166
TOZD RPZ	158	147	146	164
Skupaj:	516	448	472	510
	Jama			
TOZD RPH	595	582	582	591
TOZD RPT	466	458	481	488
TOZD RPZ	552	487	503	527
Skupaj:	1613	1527	1566	1606

PLAN — LETNI PROGRAM PROIZVODNJE PREMOGA ZA LETO 1977

1,660.000 ton

TOZD, jama	6 mesecev 1977		Razlika
	Plan	Doseženo	
RPH	279.700	264.520	— 15.180
RPT	331.000	291.250	— 39.750
RPZ	168.600	141.900	— 26.700
RŠC	19.000	8.630	— 10.370
REKZ	798.300	706.300	— 92.000
Hrastnik	123.100	113.729	— 9.371
Ojstro	129.500	129.661	+ 161
Dol	27.100	21.130	— 5.970
RPH	279.700	264.520	— 15.180
RPT	331.000	291.250	— 39.750
Kisovec	74.000	70.020	— 3.980
Kotredež	94.600	71.880	— 22.720
RPZ	168.600	141.900	— 26.700
RŠC	19.000	8.630	— 10.370
REKZ	798.300	706.300	— 92.000
Doseženo			88 %

STORITVE 6 mesecev — I. polletje 1977

TOZD	Priprava v premogu		Odkop	
	Plan t/š	Doseženo t/š	Plan t/š	Doseženo t/š
RH	3,10	2,94	12,9	13,62
RT		2,76	14,3	13,68
RZ		2,30	7,3	6,98
Skupaj:		2,71	12,3	12,14

	Jamska		Obratna		Rudniška	
	Plan t/š	Dosež. t/š	Plan t/š	Dosež. t/š	Plan t/š	Dosež. t/š
RH	3,9	3,44	3,5	3,01	2,8	2,39
RT	5,4	4,81	4,7	4,11	4,25	3,71
RZ	2,26	2,21	1,9	1,69	1,66	1,55
Skupaj:	4,2	3,76	3,7	3,20	3,15	2,77

	Poraba lesa m ³ /1000 t		Poraba razstreliva gr/t	
	Plan	Doseženo	Plan	Doseženo
RH	9	10	200	184
RT	5	5	80	97
RZ	21	20	340	320
Skupaj:	10	10	175	176

P. Sch.

Zapaženja pri uporabi zeniškega TH progovnega podporja

REK Zasavje nabavlja za potrebe rudnikov letno 5000 do 7000 okvirjev TH progovnega podporja. To je v glavnem zaključeno TH podporje, svetlega premera od 2,5 m do 3,3 m, teže 24 kg/m. Navedeno TH progovno podporje smo do leta 1976 v glavnem uvažali iz Češke, pred uvozom iz Češke pa iz Avstrije.

Ker smo že v zadnjih letih imeli težave pri dobavi posameznih pošiljk TH progovnega podporja iz Češke, smo zato iskali rešitev pri domačih proizvajalcih — železarnah. Ponudbo je dala železarna Zenica, medtem ko slovenske železarne niso pokazale razumevanja. Cena na domačem tržišču je bila tudi konkurenčna.

Že v letu 1976 smo nabavili pri Metalno — Zenica 5400 okvirjev TH progovnega podporja različnega premera. Z vgraditvijo podporja v jame pa smo že po nekaj mesecih ugotovili, da ta vrsta podporja ne bo uporabna za naše jamske pogoje. Vsi jamski objekti, podprti z zeniškim TH progovnim podporjem so bili tako deformirani, da na nekaterih mestih ni bilo prehoda (P-60-s), III. etapa v polju 76 jama Kotredež). Situacijo smo reševali s pojačanim in intenzivnejšim vzdrževanjem, ki nam je odvzelo že tako majhno število delavcev iz proizvodnje.

Izdelava TH podporja ni solidna in se stanje ni spremenilo kljub večkratnim ustreznim reklamacijam in pismenim urgencam z dokumentarnimi slabostmi. Pri razgovorih so nam predstavniki Metalno — Zenica povedali, da kvalitete pri sedanjem TH podporju ni

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1. I. do 15. VII. 1977

PROIZVODNJA PREMOGA (ton)

	plan	doseženo	doseženo ±	%
TOZD				
RPH	304.010	285.729	— 18.281	94,0
RPT	358.610	316.358	— 42.252	88,2
RPZ	182.020	152.220	— 29.800	83,6
Skupaj	844.640	754.307	— 90.333	89,3
RŠC	20.650	10.283	— 10.367	49,8
REKZ	865.290	764.590	—100.700	88,4

PROIZVODNJA EL. ENERGIJE (MWh)

	plan	doseženo	%
TET I	63.350	55.468	87,6
TET II	290.000	264.896	91,3
Kombinir. elektrarna	55.200	25.488	46,2
TET skupaj	408.550	345.852	84,7

PROIZVODNJA GRADBENEGA MATERIALA

	letni plan	doseženo	%
RP Hrastnik			
TOZD			
— betonarna (kos)	144.000	27.576	19,2
— kamnolom (m ³)	22.900	1.210	5,3
— toplarna (GCal)	11.520	7.491	65,0
GRAMAT			
— opekarna (kos)	11.000.000	3.734.793	34,0
— kamnolom (m ³)	32.000	25.921	81,0
RP Zagorje			
— kamnolom (m ³)	179.600	106.715	59,4

STORITVE, OSTALA PROIZVODNJA

			%
TOZD RGD (din)	108.000.000	57.500.000	53,2
TOZD Avtoprevoz (t/km)	7.500.000	4.165.123	55,5
TOZD ESD (ure)	300.820	189.786	63,1
Toplarna (GCal)	16.500	12.261	74,3

Erika Kavčič

možno poboljšati, so pa pripravljene razviti nove tipe podporja. To bi bilo potrebno najprej študijsko obdelati in preizkusiti, kar pa zahteva daljše obdobje in je za nas nesprijemljivo.

Zaradi nesolidne izdelave TH progovnega podporja, se zmanjša storitev pri strojni izdelavi proge za 32 % (jama Hrastnik), zaradi slabe kvalitete materiala se podaljša čas ponovnega ravnanja močno deformiranega TH podporja za 17 % in uniči

okrog 30 % prvič vgrajenega TH podporja in veznih delov. Zaradi uporabe velikih količin TH podporja, so izgube na številu delavnikov zaradi navedenih slabosti podporja zaskrbljujoče. Ker podrobnih analiz za celotno dobavljeno količino TH podporja ne moremo še izdelati (TH podporje še ni vse vgrajeno), smo izdelali izračun za vgrajenega in ocenili še za ostale koločine. Ugotovili smo, da znaša gospodarska škoda z

vgraditvijo TH podporja iz Zelenice v višini 12.000.000.— din, letno za REK Zasavje.

Zaradi prehajanja odkopavanja v jamah v predele z večjim hribinskim pritiskom, se bo situacija še poslabšala, zato je nujno, da preidemo ponovno na uvoz TH podporja iz Češke oz. druge države z enako kvaliteto zvončastega profilnega železa, ki bo kljubovalo pogojem dela v naših jamah.

Jože Herman

Proizvodnja premoga v TOZD RPT—težave in perspektive

Za boljšo primerjavo navajam načrtovane in dosežene rezultate pri doseganju proizvodnje premoga v TOZD Rudnik premoga Trbovlje,

	dosež. 1976 (letno) I.	plan. 1977 II.	dosež. ob pollet. 1977 III.	indeks I—III %	indeks II—III %
proizvodnja	702.150 t	666.200 t	211.250 t		88,0
odk. storitve	15,24 t/moža	14,3 t/moža	13,68 t/moža	89,7	95,0
odk. ročno	13,59 t/moža	11,5 t/moža	12,88 t/moža	94,7	89,2
odk. roč. SHP		16,0 t/moža			
odk. mehaniz.	19,28 t/moža	21,0 t/moža	17,0 t/moža	88,1	80,9
jamska storitev	5,43 t/moža	5,4 t/moža	4,81 t/moža	88,5	89,0
obratna stor.	4,61 t/moža	4,7 t/moža	4,11 t/moža	89,1	87,4
rudniška stor.	4,22 t/moža	4,25 t/moža	3,71 t/moža	87,9	87,2
les	4 m ³ /000 t	6 m ³ /000 t	5 m ³ /000 t	125,0	83,0
razstrelivo	67 g/t	90 g/t	97 g/t	144,7	107,7

Že letni načrt 1977 je predvideval slabše proizvodne rezultate kot so bili doseženi v prejšnjem letu. To je bilo utemeljeno predvsem z veliko dekoncentracijo jamske proizvodnje, ki je nastala zaradi zaključevanja odkopavanja premoga v dveh jamskih poljih in prehoda odkopavanja v višje ležeča polja. Poleg tega ni bila v letu 1976 dobavljena predvidena mehanizacija in samohodno podporje, kar je zmanjšalo stopnjo mehaniziranosti jame RPT in s tem boljše storitve.

Tudi višina odkopavanja z visokimi etažami se je zmanjšala iz 15 m na 10 m, kar naj bi zmanjšalo odkopne izgube (či-

stejše odkopavanje), vendar bi to zmanjšalo tudi storitve. Kljub temu je letni načrt predvideval, da bi z raznimi organizacijskimi prijemi in dobavljeno opremo obdržali jamske, obratne in rudniške storitve na že doseženih ravneh. Predvsem smo hoteli izkoristiti boljše jamske prilike v Polaj polju in v drugi polovici leta v višjih predelih Zg. VII. p., ki smo ga odpri in kamor bi namestili samohodno hidravlično podporje.

Da v prvem polletju TOZD RPT ni dosegel načrtovane proizvodnje, so bili predvsem naslednji vzroki:

1. Izredno poslabšane montan-geološke jamske prilike so narekovale predvsem drugačen način in vrstni red odkopavanja. Sicer je bilo predvideno dokaj ugodno odkopavanje premoga na 120 m dolgem čelu v Polaj polju, kjer smo premog izredno ugodno pridobivali iz prejšnjih gornjih etaž. Ker pa je tik pred novim letom (26. XII. 1976) vdrla voda na etažo v. 230 v Polaj polju, so se jamske prilike v tem polju bistveno spremenile — za sanacijo smo porabili precej ljudi, ki so bili odtegnjeni od produktivnih del. Po končani sanaciji pa smo odkopavali s čelom na precej manjši dolžini in s slabšimi od-

kopnimi rezultati. Tik pred zaključevanjem čela pa je 22. IV. 1977 ponovno vdrla voda, kar pa je zopet zaradi sanacijskih in zaključevalnih del angažiralo precej ljudi. S pripravami za odkopavanje v Pasetti polju, ki naj bi nadomestilo Polaj polje pa sploh še nismo v prvem polletju pričeli, ker nismo uspeli urediti transportne poti in zbrati potrebno število ljudi za pripravljalna dela. Vso proizvodnjo smo skušali koncentrirati v Zg. VII. polje in s tem pridobiti manjkajoče ljudi za vsa neprodukcijska dela. Zg. VII. polje pa v spodnjem delu zaključujemo, zato se poslužujemo pri klasičnem odkopavanju s širokočelno odkopno metodo raznih nagibov po smeri in širini čela, da se izogibamo jalovinskih vzboklin, ki so tu na dnu kadunje zelo močno in povsem nepravilno razvite, kar vse zavira razvitje boljših odkopnih pogojev.

2. Slabše rezultate od že doseženih pa daje SHP podporje in strojno pridobivanje premoga. Strojno pridobivanje premoga je bilo v prvi polovici leta pri zaključevanju etaže v. 230 v Zg. VII. polju, kjer so zaradi vode in zaključevalnih del bili slabši rezultati. Novoodprta etaža na v. 323 pa je v tem predelu prva etaža z dvema 30 m čeloma, ki so tako precej krajša od običajnih, poleg tega pa se je na tej etaži, kjer smo pričakovali povsem suho območje, pojavila talna voda, ki povzroča izredne težave pri rednem napredovanju strojno izdelanega podkopa in povzroča za- blatenost premoga, s tem pa izredne transportne težave od transporterjev do sipalnika, ki jih je potrebno na vsej dolžini dodatno in stalno čistiti, kar terja nove delavnike.

3. Ker nismo dobili predvidene mehanizacije (samohodnega hidravličnega podporja z odkopnim strojem in transporterjem) že v lanskem letu, prav tako pa tudi ne v tem letu, dose- danja mehanizacija pa se stalno izrablja in nepravočasno obnavlja s potrebnimi rezervnimi deli (ne more se izvršiti noben

dosleden remont, ker SHP premeščamo iz enega odkopa direktno na drugega), zato ne moremo povečati odkopne storitve kot smo načrtovali.

To kaže tudi podatek, da smo v letu 1975 pridobili s popolnim mehaniziranim odkopavanjem iz odkopov 46,9 % proizvodnje, v letu 1976 pa 31,8 % (28,9 % popolno strojno, 2,9 % pa ročno s SHP), v prvem polletju 1977 pa samo 30,7 % (od tega popolnoma strojno 19,2 %, ročno z uporabo SHP pa 11,5 %). Torej manjšamo mehanizirano odkopavanje, kjer pa smo mehanizirano odkopavali, so bili precej slabši odkopni pogoji od običajnih.

4. Precej težav in zopetno angažiranje ljudi za neprodukcij- ska dela nam je v tem letu povzročila nekvalitetno TH podporje iz Zenice, ki smo ga začeli uporabljati namesto prejšnjega češkega podporja. Zaradi

slabih kvalitet pa je potrebno precej dodatnega dela s prete- sarbo, popravilom itd.

5. V prvem polletju 1977 je bila nenavadno velika odsotnost z dela — kumulativno 25,4 % odsotnih.

6. Ne nazadnje se na RPT pozna tudi nenaden odhod velikega števila najboljših kvalificiranih ljudi v pokoj že v prvi polovici leta, in sicer 38, kar je zelo težko takoj nadomestiti z novimi zadosti izkušenimi. Do konca leta jih bo odšlo predvidoma še 30 (nezadržno, zaradi slabših mesečnih zaslužkov od lanskega leta), kar bo povzročilo nove težave.

Da smo morali preusmeriti na druga neprodukcijska dela več delavcev, kaže razkorak med letnim načrtom in dejansko doseženimi v I. polletju 1977:

	letni načrt	izvrš. del. v I. poll. 1977
odkop	176 delav.	157 delav.
proge v jalovini	8 delav.	24 delav.
proge v premogu	38 delav.	33 delav.
izvoz	50 delav.	58 delav.
vzdržba	60 delav.	82 delav.
razna dela +	60 delav.	69 delav.
delavn. v jami	44 delav.	
skup. prevoz	30 delav.	35 delav.
skupaj	466 delav.	458 delav.

Odkopnih delavnikov je bilo dnevno okoli 20 manj, kar pomeni pri doseženi odkopni storitvi 13,68 t/delavnik, dnevno 273 t manj.

Ker smo tudi pri izdelavi prog dosegli zaradi slabših pogojev manjše storitve, smo od skupno predvidene dnevne povprečne proizvodnje 2510 t/dan, dosegli v I. polletju le 2206 t/dan.

Doseganje načrtovane proizvodnje v drugi polovici leta 1977 v povprečju 2510 t/dan, ni realno pričakovati na RPT, ker ne izpolnjujemo osnovnih pogojev, ki so bili predvideni.

In kateri so ti pogoji?

1. Predvsem ne bomo mogli doseči potrebnih 176 odkopnih delavnikov na dan, kolikor bi bilo po prvotnem letnem načrtu dovolj za predvideno proizvodnjo. Doseči pa jih ne bomo mogli zaradi večanja odsotnosti (v juniju je dosegla že 28 %), povečane dekoncentracije odkopavanja v II. polovici leta, kar bo angažiralo nove ljudi, povečanje pripravljajalnih del, ki so povsem zaostala v I. polovici leta in dodatnih vzdrževalnih del na savskem transportnem obzorju, ki je bil močno poškodovan ob odkopavanju v njegovi neposredni bližini.

2. Letni načrt je predvideval, da bomo z novo nabavljeno od-

kopno in ostalo opremo koncentrirano odkopavali premog z dobrimi storitvami v višjih legah Zg. VII. p. v II. polovici leta in v tem času zmanjšali število odkopnih delavnikov. Ker pa nismo dobili potrebne opreme pa ne moremo računati na boljše odkopne storitve, ampak bomo potrebovali za ročno odkopavanje odkopov več ljudi. To je popolnoma v nasprotju s prvotnimi predvidevanji in zahtevajo seveda korekcijo.

3. Pasetti polje bi moralo biti že odprto v I. polovici leta in bi v drugi dalo že proizvodnjo iz odkopov. Ker pa smo porabili ljudi za sanacijo Polaj polja, transportna pot in sipalnik za Pasetti polje pa sta bila pripravljena šele v juliju, zato smo pričeli odpirati Pasetti polje šele v sredini julija. To pomeni angažiranje več ljudi za dolg transport, vzdržbo, dostavo in pripravo z majhno proizvodnjo (velika dekoncentracija).

4. Pogoji odkopavanja v Zg. VII. polju se ne bodo bistveno spremenili, zaradi zaključevalnih del v spodnjem delu (etaža v. 260 in v. 250), kvečjemu poslabšali, zato ne moremo pričakovati doseganje večjih storitev in proizvodnje od dosedanje.

Če je RPT dosegal doslej v letu 1977 dnevno 2206 t/dan, bi bilo ob naštetih predvidevanjih potrebno opraviti podrobno analizo ter oceno letnega načrta, ga korigirati in postaviti na bolj realne osnove, ki ob takih pogojih dopuščajo doseganje dnevne proizvodnje v višini okoli 2300 t/dan.

Če upoštevamo, da RPT izredno zaostaja z vsemi investicijskimi deli in opremo, ker nima na razpolago sredstev, zato tudi v bodoče ni dovolj perspektivno predvideno reševanje doseganja proizvodnje in storitev. DS RPT je na svojem zadnjem zasedanju razpravljal o tem, da bi korigirali letni in srednjeročni načrt, ki naj sloni na pogojih, ki jih lahko ustvarimo.

Ivan Berger

Nadaljnji razvoj toplifikacije Trbovelj in Zasavja

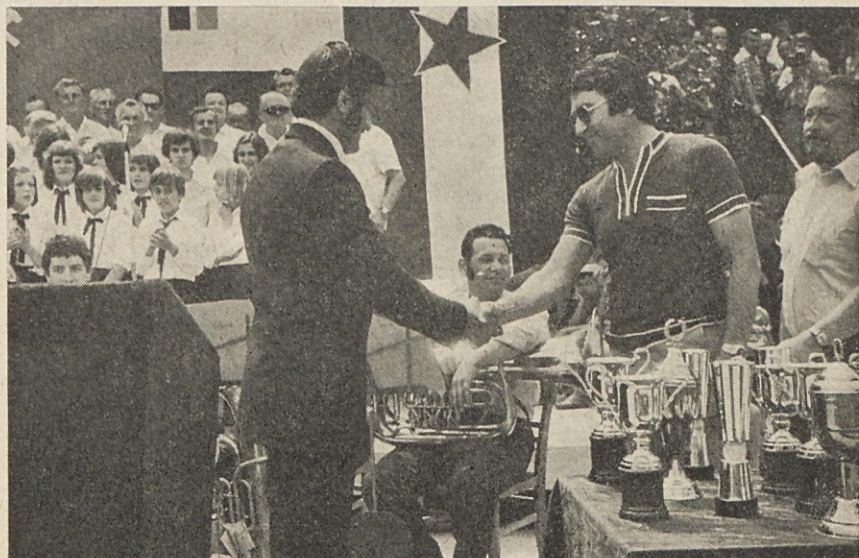
TOZD Elektrostrojne delavnice zajemajo v sklopu svoje dejavnosti tudi preskrbo mesta Trbovelj s toplotno energijo.

Dejansko ogrevanje predstavlja danes eno mlajših panog energetike. Pri prenosu toplote na večje razdalje dosežemo prednosti centralne proizvodnje, ki so povezane z možnostjo uvajanja velikih proizvodnih kapacitet. Takšna dejavnost mora zagotavljati ekonomično oskrbovanje mesta z energijo, zmanjšanje onesnaževanja ozračja in razbremenitev mestnega prometa zaradi zmanjšanja transporta energetskih goriv in pepela. Pri vsem tem pa morajo biti cene in pogoji dobave toplote konkurenčni v primerjavi z ostalimi vrstami energije.

V Trbovljah se je pričelo z daljinskim ogrevanjem leta 1970, ko je bila na Opekarni zgrajena kotlarna, ki naj bi služila le za potrebe po toplotni energiji pri izdelavi opeke. Iste leta so bili zgrajeni tudi prvi metri vročevodnega omrežja proti Trgu revolucije za ogreva-

nje novo zgrajenih stolpnic. Pokazale so se prednosti tega načina preskrbovanja s toplotno energijo, in vročevodno omrežje smo gradili po fazah. Tako imamo danes zgrajenega okrog 2 km magistralnega vročevoda premera $\varnothing$ 200 mm in to od kotlarne proti STT in TOZD rudnik premoga Trbovlje ter do bolnišnice Trbovlje. Stanovanjska gradnja na Polaju je narekovala nadaljnjo razširitev omrežja in v letu 1976 smo pričeli s polaganjem vročevoda proti temu naselju. Predvidoma bo v letošnjem letu dograjenega 450 m. Ta vročevod je premera $\varnothing$ 400 mm in je predviden za napajanje s toplotno energijo Trbovelj do Leninevega trga in Gaberskega. Takšen potek trase je načrtan tudi v študiji o daljinskem ogrevanju Trbovelj, ki jo je izdelal IMP Ljubljana v letu 1974.

Za zadovoljevanje potreb po toplotni energiji pa ne zadostuje samo omrežje, temveč tudi energetski vir. V obstoječi kotlarni sta montirani dve kotlovski enoti s skupno močjo

Jože Medvešek je v imenu odbora za informacije, tisk in propagando REKZ izročil nagrade za najboljše pesmi na rudarsko temo, ki so jih napisali domači pesniki v počastitev letošnjega dneva rudarjev pri REKZ. Prvo nagrado je dobil Ernest Ramšak, iz TOZD RGD, za pesem Po zrušku. (foto Leopold Vozelj)

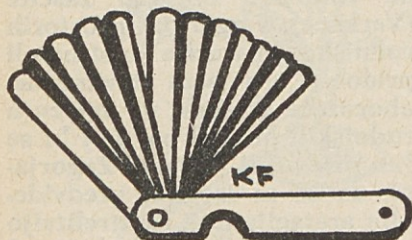
8 Gcal/h. Omenjena kapaciteta že sedaj ne zadostuje za kritje potreb po toplotni energiji in v primeru hujše zime, oziroma večje potrošnje energije, lahko pride do nezadostnega ogrevanja in v tem primeru bi bilo potrebno izklapljati posamezne objekte.

Zaradi tega se predvideva še v letošnjem letu pričetek gradnje — če bodo sredstva — vročevodnega omrežja iz TOZD Elektrarna Trbovlje do obstoječe kotlarne na Opekarni. Izmed večih možnosti preskrbe mesta s toplotno energijo, je ta varianta najugodnejša. Z izbiro te variante je idealno rešeno onesnaževanje okolja, kar je v Trbovljah zelo pereč problem. Idejni projekt za napajanje Trbovelj iz TET je že izdelan. Če bodo na razpolago finančna sredstva, lahko takoj pristopimo k realizaciji tega projekta. Vseh potrebnih sredstev pa TOZD ESD v nobenem primeru ne more sam preskrbeti in bo v tem primeru potrebna pomoč širše družbene skupnosti. Nikakor pa z izvedbo ogrevanja iz TET ne moremo več odlašati, kajti potrebe po toplotni energiji so iz leta v leto večje.

Z izgradnjo toplarne (TET 3) in vročevodnega omrežja do Hrastnika in Zagorja pa bodo rešene potrebe po toplotni energiji celotnega Zasavja in s tem tudi onesnaževanje ozračja.

S tem bi se zmanjšala poraba energije, saj je znano, da večje in kombinirane enote kot so toplarne, obratujejo z mnogo večjimi izkoristki, predvsem pa bi veliko prispevali k čistejšemu okolju v naših dolinah.

Vili Brodar

Dejali so ...

France Popit, predsednik centralnega komiteja ZKS

... Vsega, tudi prispevka skupnih služb k ustvarjanju dohodka, res ni mogoče objektivizirati. Formule ni, je pa konvencija, dogovor. Res, poiskati je treba tudičasne rešitve. Dokler so te v veljavi, bi lahko delavci v skupnih službah dobivali osebne dohodke po starem, vmes pa je mogoče ugotavljati kakšne rezultate bo dajala nova rešitev. Pri vsem tem je hudo predvsem to, da komunisti in vodilni ljudje premalo razmišljajo, se premalo poglobljajo v problematiko. No, sedaj so formirane komisije, kar je že nekaj. Važno pa je, da so usmerjene k iskanju odgovorov na vsa ta vprašanja.

... Samoupravne interesne skupnosti niso, kar bi morale biti. V njih se še ne srečujeta in sporazumevata neposredno izvajalec in uporabnik, financer. Predvsem bo treba usposobiti uporabnika, da bo dobro vedel, o čem se bo pogajal v interesni skupnosti, dobiti mora podatke, koliko kaj stane, zlasti pa mora vedeti kaj v prvi vrsti potrebuje, da bo produktiven, da bo zdrav, da bo izobražen, da bo kulturen itd. Izvajalci bodo morali povedati, kaj zmorejo in koliko to stane. Sporazum naj bi bil rezultat enakopravnega dialoga. Šele kvaliteten, samoupravno nastajajoč dogovor pa je lahko izraz avtentičnega interesa uporabnikov in izvajalcev.

... V sindikatih moramo predvsem poudariti naloge, ki jim jih nalaga zakon o združenem delu. Še posebej pa je njihova dolžnost, da pospešujejo preraščanje mezdne miselnosti pri delavcih v zavest gospodarja — upravljalca z družbenimi sredstvi. Če pa hočemo, da bo tako, se sindikati ne bodo smeli ukvarjati samo s tovarno, marveč z vsemi problemi in nalogami naše družbe, z investicijami, s kulturo, šolstvom, zdravstvom itd.

Munir Mesihović, član IK predsedstva CK ZKJ

... Ko gre za reproduktivno in akumulativno sposobnost gospodarstva ter za ekonomski položaj združenega dela, nalletimo na različno ravnanje. Po eni strani opozarjamo, da se mora okrepiti materialna osnova samoupravljanja, po drugi strani pa dopuščamo takšne programe in pravice, katerih uresničevanje terja črpanje novih sredstev iz gospodarstva. Ne govorimo o tem, da je možno čez noč zmanjšati prevelik obseg splošne in skupne porabe; gre prav za to, da pravice do take porabe iz leta v leto povečujemo prek realnih materialnih možnosti. Politično gledano tega ni mogoče več ponavljati nenehno; moramo se dogovoriti kaj naj ukrenemo, da bi s tem prenehali. Izhod je predvsem v tem, da najpomembnejša politična stališča v praksi uresničujemo dosledno.

FRANCI GREŠAK, novi sekretar revirskega komiteja ZK

Dne 12. julija t.l. je revirski komitej ZKS na svoji seji v Trbovljah, po predhodnih razpravah v občinskih konferencah ZKS, izvolil za svojega novega sekretarja Franca Grešaka, dosedanjega sekretarja komiteja občinske konference ZKS Trbovlje. Dosedanji sekretar revirskega komiteja ZK Miloš Prosenc je bil pred nedavnim izvoljen za člana predsedstva in izvršne-

ga komiteja centralnega komiteja ZKS, zato odhaja na novo dolžnost v Ljubljano.

Na seji revirskega komiteja ZKS pa so govorili tudi o pripravah na kongres zveze komunistov Slovenije in Jugoslavije. Vsa idejnopolitična dejavnost in akcija je usmerjena v TOZD, krajevne skupnosti in samoupravne interesne skupnosti,

predvsem pa v zagotavljanje novega položaja delavca v združenem delu. Revirski komitej je opozoril na nujnost akcijske enotnosti pri izvajanju začrtanih nalog.

Seji revirskega komiteja ZKS sta prisostvovala tudi član izvršnega komiteja ZK ZKS Ludvik Golob in član CK ZKS Marjan Orožen.

KAREL VUKOVIČ — občinski sekretar ZK Trbovlje

15. julija tega leta je bila občinska konferenca Zveze komunistov Trbovlje. Po daljši razpravi so sprejeli oceno dosedanje preosnovne vzgoje in izobraževanja v občini. Sprejeli so tudi stališča za nadaljnjo idejnopolitično delo komunistov, njihovih organizacij, aktivov in vodstev. Vse z namenom, da bi hitreje poglobljali samoupravne odnose na področju vzgoje in izobraževanja. Konferenca je sklenila, da se morajo komuni-

sti v združenem delu bolj vzemati za načrtnejše kadrovanje. Glede na to, da otroško varstvo zaostaja za potrebami, si bo občinska konferenca ZK Trbovlje prizadevala za izpolnitev srednjeročnega programa razvoja oziroma graditve novih vrtcev.

Na tej seji so izvolili za novega sekretarja komiteja občinske konference ZKS Trbovlje Karla Vukoviča, dosedanjega sodelavca TOZD RUDIS inženi-

ring, Trbovlje. Dosedanji sekretar Franci Grešak, je bil pred nedavnim izvoljen za sekretarja revirskega komiteja ZK.

Tovariš Vukovič, je po poklicu diplomirani elektroinženir. Član občinske konference ZKS Trbovlje je od leta 1976. Bil je tudi predsednik komisije za ekonomsko in indejnopolitična vprašanja pri občinski konferenci ZKS Trbovlje in član enak komisije pri predsedstvu CK ZKS.

9. avgust — praznik občine Zagorje

Obe ostali zasavski občini Trbovlje in Hrastnik sta letos že praznovali svoj občinski praznik, občani Zagorja pa ga bodo praznovali 9. avgusta, in sicer v spomin na napad revirske čete 9. avgusta 1941 na Zagorje.

Revirska četa je pokazala kmalu po svoji ustanovitvi (ustanovljena je bila 1. avgusta 1941) veliko aktivnost. Partizanske skupine so se namreč tega dne na Čemšeniški planini združile v skupno Revirsko četo. Revirski ilegalci so že preje

izvedli nekaj manjših sabotaž, tako naprimer 14. julija, ko so z veliko propagandno napisno akcijo v delavskih kolonijah razbili nemške kačipote na cestah v vsem okrožju. Trboveljska partizanska skupina je 26. julija 1941 izpraznila rudniško skladišče razstreliva v Trbovljah in naslednjo noč razstrelila železniško progo pri trboveljski elektrarni. 3. avgusta 1941 so komunistični mladinci v Zagorju razstrelili rudniško separacijo. Kmalu za tem sta se re-

virsko politično in vojaško vodstvo odločila za napad na Zagorje, z uničenjem orožniške postojanke v stari osnovni šoli v Toplicah in bližnje postojanke rudniške obratne zaščite (Verkšuc). V zgornjih prostorih rudniške separacije so si hoteli pridobiti orožje za številne neoborožene novince, po uničenju rudniških naprav pa naj bi se jim pridružili še ostali Zagorjani, da bi se izognili predvidenim aretacijam. Z razstrelitvijo cestnega opornega zida nad

Bevškim, mosta v Zelencu ter trojanske ceste v Zajasovniku so nameravali preprečiti prihod nemških okrepitev iz Trbovelj, s Trojan oziroma iz Celja. Dne 8. avgusta so se na Plešah nad Zagorjem v navzočnosti takratnega okrožnega sekretarja KPS Sergeja Kraigherja dokončno dogovorili o akciji. Ob 0,30 9. avgusta 1941 naj bi skupine udarile po sovražniku. Nemška patrolja pa je na obhodu prišla v bližino partizanov in jih tudi opazila zato je moral komandir Ciril Groznik ustreliti nanjo še pred dogovorjenim časom. Boj je trajal pol ure, partizani pa so se brez žrtev vrnili proti Vrhem. Napad zaradi predčasnega odkritja ni v celoti uspel, borcem pa je tudi pričelo primanjkovati streliva. Tudi ostale skupine, ki so imele nalogo razstreliti ceste in mostove, niso mogle dela opraviti pravočasno, tako da so okupatorji lahko kmalu pripeljali pomoč svoji postojanki v Zagorju. Akcija je široko odjeknila ne le med zagorskimi in revirskimi prebivalci, pač pa se je glas o njej razširil po vsej okupirani Štajerski in tudi drugje. To je bil prvi načrtni napad slovenskih partizanov na okupatorjeve postojanke v večjem kraju. Revirska četa je po napadu na Zagorje dosegla svoje najvišje števیلčno stanje — 70 borcev.

V spomin na 9. avgust 1941 praznujejo občani občine Zagorje vsako leto svoj praznik.

Informacija naj bo revolucionarna in angažirana

Dne 7. julija tega leta je Klinični center v Ljubljani povabil novinarje in urednike glasil v združenem delu, da so si ogledali to sodobno zdravstveno ustanovo, nato pa so se s predstavniki samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij, strokovnih služb in vodstvom pogovarjali o obveščanju in izvajanju zakona o združenem delu. Srečanja se je udeležil tudi sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Franc Šetinc. Pogovarjal se je o uresničevanju zakona o združenem delu, pomenu obveščanja v OZD in problemih obveščanja v praksi. Srečanje je pripravila komisija za obveščanje in politično propagando pri Republiškem svetu zveze sindikatov.

Franc Šetinc je v razpravi dejal, da naj bo informacija revolucionarna in angažirana torej taka, da bo izpostavljala dosežke delovnega človeka in ga spodbujala k akciji za nadaljno ustavno preobrazbo naše družbe. Pri obveščanju moramo ločevati bistveno od nebistvenega, kar pomeni, da je treba pozornost usmeriti na procese, ki krepijo položaj delovnega človeka. Sedanji čas zahteva, da so informatorji in vsi, ki delajo v sredstvih obveščanja, usposobljeni in izobraženi za uspešno opravljanje svojega poslanstva, ki mora vsebovati tudi smelost in jasnovidnost pri iskanju poti in načinov za uresničevanje načel o združenem delu in ustave v sedanjem življenju. Nadalje je dejal, da imajo glasila v združenem delu pomembno vlogo v naši družbi, saj so baza za informiranje in na prvih položajih bojev za socialistične samoupravne odnose in krepitev družbenoekonomskega in političnega položaja delovnega človeka. Glasila morajo biti orožje delavcev v samoosvobodilnem procesu. Odpori proti preobrazbi naše družbe so v glavnem posledica neznanja ter nedojojanja vsebine te preobrazbe, delno pa tudi zavestnega obnašanja tistih, ki nočejo izgubiti privilegiranih pozicij. Za zgraditev socializma sta potrebna dva pogoja, je poudaril. Prvi je ta, da so proizvodna sredstva v rokah delovnega človeka, drugi pogoj pa terja tako socialistično misel oziroma idejo, ki je lastna vsem delovnim ljudem in nima nad njo monopola nobena, pa čeprav še tako demokratična organizacija. Prvi pogoj skušamo v naši družbi uveljaviti s samoupravljanjem, drugega pa s samoupravno organizirano SZDL, v katerih lahko najde svoje mesto vsak, ki je pripravljen graditi samoupravni socializem. Za osveščanje delavcev, za njihovo usposabljanje in izobraževanje se je treba nenehno zavzemati in to prek njihovega vključevanja v samoupravno in politično dogajanje, ki je najboljša šola samoupravljanja.

1937. g. 1. januarja

1937. g. 1. januarja

1937. g. 1. januarja

1937. g. 1. januarja

1937. g. 1. januarja

1937. g. 1. januarja

1937. g. 1. januarja

1937. g. 1. januarja

1937. g. 1. januarja

1937. g. 1. januarja

1937. g. 1. januarja

1937. g. 1. januarja

1937. g. 1. januarja

1937. g. 1. januarja

v proizvodnji, prenosu in distribuciji električne energije za I. polletje 1977 upoštevana v višini predvidenih stroškov in dohodka oziroma predvidenega poslovnega rezultata. Na tej osnov je ugotovil ceno za Gcal premoga franko rudnik;

— sprejel je oceno poslovnega rezultata proizvodnje, nakupa, prenosa in distribucije električne energije Slovenije na temelju predvidenih dejanskih stroškov in dohodka za obdobje januar—junij 1977. Pri tem je ugotovil, da je potrebno vztrajati na čimprejšnji in čimkonstruktivnejši ureditvi normativov, čimracionalnejšim gospodarjenjem z razpoložljivimi denarnimi sredstvi, čimprejšnji razširitvijo osnove s komunalno energetiko in težiti k čimprejšnji ureditvi službe za inka-so v distribuciji;

— sprejel je tudi sklep o potrebnih sredstvih za odpravo posledic v TOZD Elektro Tolmin in TOZD Elektro Gorica, ki

so nastale v zvezi z lanskim potresom v Posočju;

— sklenil je posredovati delavcem TOZD in enovitih delovnih organizacij v sprejem predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev amortizacije in dela čistega dohodka;

— sprejel je ustrezen sklep glede financiranja investicij v odpiranje rezerv premoga rudnika Senovo;

— odobril je Toplarni Ljubljana najetje druge tranše kredita iz energetskega sredstva za financiranje pripravljalnih del za graditev Toplarne Ljubljana II., druga faza 50 MW;

— ustrezeni sklep je sprejel tudi glede pokritja manjkajočega zneska nabavne vrednosti novega statorskega navitja za 1 generator He Medvode;

— na znanje je sprejel informacijo o trenutnem stanju izgradnje He Srednja Drava II;

— sprejel je dva sklepa, ki se nanašata na delegiranje delegatov in ustanovitev novega delov-

nega mesta pri skupnih službah SOZD EGS;

— sprejel je investicijski program He Solkan vključno s predračunsko vrednostjo v višini 860.340.000,00 din. Predvidoma bodo objekt pričeli graditi 1. septembra letos, končan pa naj bi bil 1. septembra 1981;

— sprejel je predlog kriterijev za sklepanje posebnih pogodb o zagotovitvi sredstev po 10. členu samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje graditve objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike SR Slovenije za obdobje 1976—1980 in ga sklenil predlagati v sprejem skupščini ISE;

— sklenil je posredovati v javno razpravo delavcem TOZD in enovitih delovnih organizacij normativ delovne sile, za proizvodnjo prenos in distribucijo električne energije z ustreznim komentarjem. Javna razprava je trajala do 20. julija tega leta.

T. L.

Sindikalne organizacije se morajo preventivno boriti za odpravljanje vzrokov pritožb

Število pritožb delavcev, ki jih pošiljajo sindikalnim organom od občine pa do federacije, stalno naraščajo. Več kot polovica, ponekod tudi do 85 %, je med njimi takšnih, ki so končno rešene v njihovo korist. To je ugotovilo predsedstvo Sveta zveze sindikatov Jugoslavije na svoji seji, dne 26. maja tega leta.

Osnovni vzroki pritožb temelje v glavnem v nerazvitih samoupravnih odnosih, pomanjkljivih samoupravnih aktih in njih nedosledni uporabi pa tudi kršitvi, nezadostni udeležbi delavcev pri določanju pravic in dolžnosti delavcev, kakor tudi v delegatskem in tehnokratskem obnašanju posameznikov na vodilnih delovnih mestih in

podobno. Poleg tega so vzroki ponekod tudi v pasivnosti in oportunističnem osnovnih organizacij sindikata, kakor tudi drugih družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov.

Pomembno je število pritožb, ki jih povzročata nezadostna informiranost delavcev, nepovezovanje pravic in dolžnosti, med pritožbami pa so tudi takšne, ki izvirajo s strani delavcev, ki so v stalnih sporih in se nikakor ne morejo prilagoditi svoji okoliščini. Poleg tega postavlja določeno število delavcev takšne zahteve, katerih njihova temeljna organizacija družbenega dela ali delovna organizacija pa tudi ne širša družbena skupnost objektivno vzeto, ni v stanju trenutno rešiti.

Predsedstvo je na temelju teh ugotovitev sprejelo nalogo sindikalnih organizacij in organov za naslednje obdobje, kjer je med drugim sprejelo, da se je treba postaviti v odločen boj za napredek samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, usposabljanje svojih članov za uspešnejše upravljanje samoupravnih funkcij in kar največjo mobilizacijo delavcev za dosledno uporabo zakona o združenem delu. Ustrežno priporočilo pa je predsedništvo sprejelo tudi za sindikalne organizacije, ki se nanašata na odpravljanje vzrokov pritožb delavcev na razne organe.

(Iz informatorja Zveze sindikatov Jugoslavije)

Obisk mladih iz Velenja

9. 7. 1977 je prišlo na obisk 25 mladih iz REK Velenje TOZD MT.

Mlade so pred upravnim sestanjem REK Zasavje pričakali in pozdravili člani predsedstva KK ZSMS REKZ.

V sejni sobi skupnih služb so imeli udeleženci najprej krajši razgovor. Predsedniki posameznih OO ZSMS pa so obenem sprožili tudi problem, s katerim se srečujejo pri svojem delu.

Boris Jesenšek, predsednik KK OO ZSMS REKZ je že na začetku mladim iz Velenja razložil način organiziranosti našega REKZ, kakor tudi organiziranost mladih pri REKZ.

Ker se REK Zasavje razteza na področje treh občin, je delo malce težje. Prav tako so se mladi Velenjčani zanimali za

število zaposlenih in pa višino proizvodnje premoga pri REKZ.

Po tem krajšem razgovoru so se mladi Velenjčani odpravili na TOZD Rudnik premoga Trbovlje, kjer so imeli po programu pripravljen ogled jame.

Po vrnitvi iz jame, iz katere so prinesli dobre vtise, so na rudniku Trbovlje nadaljevali s krajšim razgovorom s predstavniki rudnika.

Po kosilu v rudniški menzi so obiskali še Revirski muzej ljudske revolucije in Čebine.

Ker je ostalo še nekaj časa, so se vsi skupaj odpravili v Dom pod Javorjem, kjer so nadaljevali z razgovori.

V programu je bilo popoldan tudi športno srečanje, zato smo se morali odpraviti nazaj v Trbovlje.

Igrali so mali nogomet in roket.

V nogometu so bili uspešnejši mladi iz Zasavja, medtem ko se je roket končal z neodločenim rezultatom.

Po končanem športnem srečanju smo se odpravili na Klek, kjer som imeli večerjo in krajši družabni večer.

Tu smo se mladi obek REK v prijateljskem pogovoru še bolj spoznali med seboj.

Takšna in podobna srečanja so zelo plodna in pomembna tako za prijateljske vezi dveh tako velikih delovnih organizacij, kot tudi za povezanost mladih in izmenjavo njihovih izkušenj pri delu na družbenopolitičnem področju.

V septembru ali oktobru letos bodo mladi iz REKZ obiskali svoje mlade sodelavce v REK Velenje.

Jože Medvešek

Srečanje Zveze rezervnih vojaških starešin Jugoslavije na Kozari

Po sklepu občinskega odbora ZRVS Trbovlje je tričlanska delegacija (Ivo SLUGA, Ivan BOŽIČ in Ciril UREK) od 2. do 4. 7. 1977 sodelovala v slovenski delegaciji na VII. srečanju vojnih starešin Jugoslavije, ki je bilo v Bosni in Hercegovini.

Slovenska delegacija je štela 215 udeležencev, med katerimi so bili tudi borci NOB.

Udeleženci revirjev smo bili vključeni v skupino Celje, katero so predstavljale delegacije 13 občin.

Udeleženci smo pred odhodom s strani občinskega odbora prejeli dokumentacijo, potrebna denarna sredstva, pročili junijsko številko NAŠE OBRAMBE ter pripravili ustrezna darila.

V soboto, 2. 7. 1977, smo prišli iz Celja v Rakovico, kjer

so nas sprejeli predstavniki družbenopolitičnih organizacij skupščine občine Bihač, zveze rezervnih vojaških starešin in predstavniki JLA. Glavni vodja delegacije skupina »CELJE« je bil narodni heroj Drago Đukić, generalmajor, ki živi in deluje v Bihaču.

V Bihaču smo si ogledali tekstilni kombinat »KONTEKST«, ki zaposluje 3000 delavcev in je nosilec gospodarskega razvoja bihaške regije. Predstavniki občinskih skupščin so nam predstavili tudi družbeni in gospodarski razvoj v Bosanski krajini, kjer je kmetijstvo še vedno glavna gospodarska panoga. V spomin na deset tisoč žrtev vojne v Bosanski krajini, smo na partizanske grobnice in spominska obeležja položili vence v Bihaču, Bosanskem Petrovcu, Drvarju in Kozari.

Za rezervne vojaške starešine iz Slovenije je bila posamična predstavitev vojaško taktičnih nalog, ki so bile opravljene ob bitkah za Bihač, Bosanski Petrovac, Oštrej in Drvar, praktična živa ura partizanskega vojskovanja. Drugi dan našega obiska smo si ogledali partizansko mesto Bosanski Petrovac, ki je med NOB dalo 26 narodnih herojev.

V Drvarju — mesto heroj — smo si ogledali Titovo pečino in muzej. Poleg taktične predstavitve znane drvarske bitke, so imeli razgovore z udeleženci NOB, rezervnimi starešinami in predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

4. julija 1977 je obisk slovenske delegacije končala na množičnem ljudskem zborovanju na planoti Mrakovice pod Kozaro.

Dan borca — TITOVE IN PARTIJSKE JUBILEJE ter 35-letnico znamenite bitke na Kozari je počastilo okoli 40.000 domačinov in 14.000 udeležencev VII. zveznega srečanja RZVS Jugoslavije, ki smo na ta način počastili tudi 25-letnico svojega delovanja.

Udeležence je pozdravil predsednik zveznega odbora ZRVS Hamdija Omanović, v imenu JLA pa zvezni podsekretar za ljudsko obrambo generalpolkovnik Milan Dolničar. Slavnostni govornik je bil predsednik predsedstva SR Bosne in Hercegovine Rato Dugonjić.

Na poti proti domu smo si ogledali največje medvojno jugoslovansko koncentracijsko taborišče Jasenovac.

Tridnevni obisk slovenskih rezervnih starešin je po mnenju vseh udeležencev minil v podrobni seznanitvi z revolucionarno preteklostjo partizanske in herojske Bosanske krajine in Podkozarja. Pri tem je posebej prihajalo do krepitve bratstva in enotnosti in izmenjavi delovnih izkušenj, organizacij rezervnih starešin. Rezervne starešine v Bosanski krajini so poleg svojih programskih nalog, osnovni nosilci celotne dejavnosti splošnega ljudskega

odpora tako v krajevni skupnosti, kakor tudi delovnih organizacij.

Na udeležence iz Slovenije je posebej močan vtis napravila organiziranost in revolucionarni duh članov mladinske organizacije, ki so polnoštevilno sodelovali na vseh naših razgovorih z zastavami, transparenti in izvajali bogat kulturni program.

Prihodnje leto bo VIII. zvezno srečanje rezervnih starešin Jugoslavije v naši republiki in tako se bomo lahko oddolžili bratski republiki Bosni in Hercegovini za neizmerno gostoljubje in organizacijo srečanja.

Ciril Urek

Slovenski rudarji smo praznovali svoj praznik

Od leta 1952 dalje praznujemo slovenski rudarji svoj praznik, vsakokrat 3. julija, v spomin na gladovno stavko iz leta 1934, ki se je začela v jami Ojstro v Hrastniku, nato pa razširila tudi na rudnika Trbovlje in Zagorje ter na ostale slovenske rudnike.

Rudarji REK Zasavje smo letos praznovali svoj praznik v

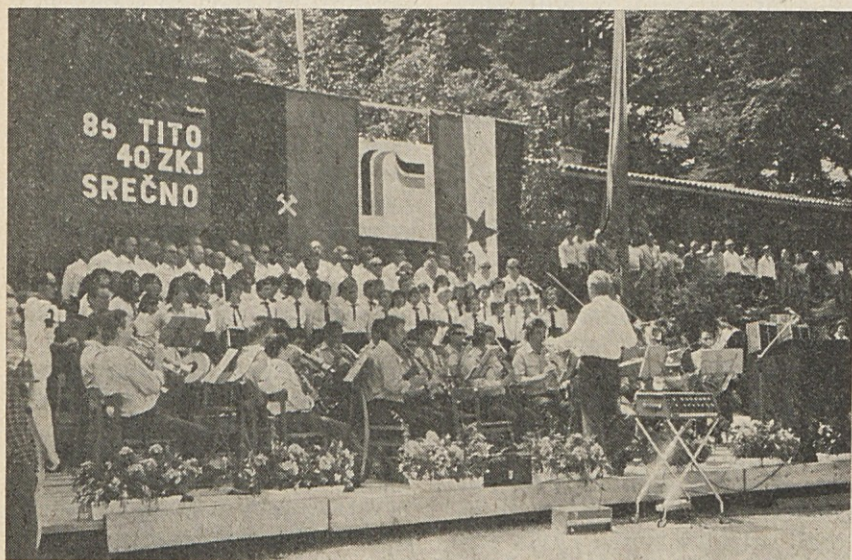
soboto, 2. julija, in sicer tokrat prvič na prostem, na Ruardiju v Zagorju. Doslej so vselej proslave potekale v kulturnih domovih, letos pa je bila po sklepu samoupravnih organov in s podporo družbenopolitičnih organizacij proslava izpeljana na prostem.

Proslavo je pričel Delavski pihalni orkester Zagorje, in sicer

pred Delavskim domom v Zagorju že ob 8.30; do tu so namreč avtobusi prepeljali udeležence proslave iz Hrastnika in Trbovelj. Ob tej uri je bila za uvod v proslavo odprta samostojna razstava grafičnih del Franca Kopitarja, ak. slik. Uvodni nagovor je ob tej otvoritvi imel prof. Nande Razboršek, predsednik upravnega odbora Izlaške kolonije, uniformirani rudar pa je v imenu celotne delovne skupnosti pozdravil slikarja in mu izročil miniaturni jamski voziček v zahvalo in spomin na sodelovanje. Loški glas je ob tej priliki zapel dve pesmi.

Za tem se je razvila povorka vseh udeležencev proslave z godbo na čelu, pevci, uniformiranimi rudarji in vsemi drugimi udeleženci. Povorka se je razvila do Starega trga, od koder se je večina udeležencev nato odpeljala z avtobusi na Ruardi, deloma pa so šli udeleženci tudi peš. Med tem časom je Delavski pihalni orkester Zagorje imel na Starem trgu, to je pod upravnim poslopjem TOZD rudnik Zagorje, krajši promenaadni koncert.

Ob 10. uri se je pričela na Ruardiju pred domom Strelske

Na proslavi ob dnevu rudarjev so letos sodelovali v kulturnem delu programa delavski pihalni orkester Zagorje, moška pevska zbor Loški glas in Tone Okrogar in mladinski pevski zbor Vesna — vsi iz Zagorja. Dirigiral je Rihard Beurman. (Foto: Leopold Vozelj)

družine Skvarča-Okrogar osrednja proslava. Na posebej pripravljenem odru so se razvrstili pevci in godba, pripravljen pa je bil tudi poseben govorniški pult. Proslavo je pričela godba s pevci, ki so zaigrali in zapeli Internacionalo. Za tem je predsednik delavskega sveta TOZD rudnik Zagorje Danijel Galuf, dipl. inž., pozdravil vse navzoče, predvsem še goste Lidijo Šentjuroc in Miha Marinka, oba člana sveta federacije, Marjana Orožna, rep. sekretarja za notranje zadeve, Miloša Prosenca, člana IK CK ZKS, Teodorja Jelena, predsednika republiškega odbora sindikata delavcev energetike in rudarstva, predstavnike republiškega komiteja za energetiko, predstavnike občinskih skupščin in družbenopolitičnih organizacij iz Zasavja, goste iz Rudarsko energetskega industrijskega kombinata Kolubara ter vse ostale navzoče.

Slavnostni govor je imel Franc Romih, predsednik izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata — KOSIRE pri REKZ. V svojem govoru je orisal rudarsko preteklost v zgodovini slovenskega proletariata, na kratko orisal situacijo v letu 1934, ki je narekovala sprejetje skrajnega ukrepa, to je gladovne stavke za ohranitev oziroma dosego svojih pravic, dal je poseben poudarek komunistični partiji Slovenije, ki je vodila to akcijo, omenil je 40-letnico ustanovnega kongresa KPS na Čebinah pred 40. leti, Titov 85. rojstni dan ter 40-letnico odkar je Tito prevzel vodstvo KPJ. Večji del govora je namenil tudi samoupravni organiziranosti naše delovne organizacije in izvajanju ostalih določil zakona o združenem delu. Ni pa pozabil omeniti tudi težav s katerimi se srečuje naša delovna skupnost v zadnjem obdobju, ki so posledica deloma težkih montangeoloških prilik, deloma pa nizke akumulativnosti. Za konec svojega govora je pozval vse navzoče, da so posvetili trenutek spominu padlim rudarjem v jamah in na bojišču v NOB. Proslavo je pozdravil predstavnik REIK Kolubara in

izrekel čestitke vsem delavcem REKZ. Za tem je delavski pihalni orkester s sodelovanjem vseh pevcev in pevk zapel rudarsko pesem, nato pa je Jože Omahne v imenu odbora za kadrovsko politiko in socialno varstvo REKZ prebral obvestilo o podelitvi letošnjih jubilejnih nagrad jubilentom dela, Slavko Kondič, dipl. inž. je seznanil navzoče z letošnjo podelitvijo diplom in nagrad racionalizatorjem za osvojene tehnične izboljšave. Godba in mladinski pevski zbor Vesna so zaigrali oziroma zapeli Marjana Vodopivca Veselo pionirsko. Jože Medvešek je v imenu odbora za informacije, tisk in propagando REKZ prebral obvestilo o izboru najboljših prispevkov, ki so jih napisali učenci osnovnih šol na predlagano temo, prav tako pa je tudi seznanil vse navzoče o tem, katere pesmi so bile nagrajene na razpisani natečaj, za tem pa je podelil nagrade vsem nagrajenecem. Godba in Vesna sta zaigrala oziroma zapela pesem Lepo je v naši domovini biti mlad. Recitator Lojze Kukec je recitiral tretje nagrajeno pesem Jožeta Sevljaka — Dedu rudarju. Vmes je pozdravil vse navzoče in čestital vsem rudarjem predstavnik Republiškega komiteja za energetiko Miroslav Žolnir, dipl. inž.

Glavni varnostni inženir Emil Kohne, dipl. inž. je prebral obvestilo o podelitvi priznanj članom jamskih reševalnih moštev, nato pa je Niko Oberčkal, referent za šport in rekreacijo pri KOSIRE, objavil športne rezultate, ki so jih dosegli delavci v posameznih športnih igrah v počastitev letošnjega dneva rudarjev, hkrati pa je podelil tudi pokale zmagovalnim ekipam. Godba je zaigrala, vsi pevci pa so zapeli Viktorja Mihelčiča pesem, Svobodna je naša domovina. Recitator Lojze Kukec je občuteno recitiral drugo nagrajeno pesem Nandeta Razborška, Obračun. Godba in pevci so zaigrali oziroma zapeli Pavla Šivica — Zapojmo slavošpev. Lojze Kukec je nato recitiral še prvo nagrajeno pesem avtorja Ernesta Ramšaka, Po zrušku.

Danijel Galuf se je nato v zaključni besedi zahvalil vsem navzočim za sodelovanje prav tako tudi vsem gostom, ki so prisostvovali letošnjemu slavlju rudarjev REKZ. Za konec za godba in vsi pevci zaigrali oziroma zapeli Rada Simonitija, Pesem o Titu.

S tem je bil osrednji del proslave končan. Člani kolektiva — jubilarji, nagrajenci itd. so se nato zbrali na odrejenih mestih, ločeno po posameznih TOZD, kjer so jim direktorji oz. od njih pooblaščenim sodelavci, ob krajših čestitkah in nagovoru podelili letošnje nagrade in priznanja.

Hkrati se je razvilo tovariško srečanje na območju Ruardija. Vsak udeleženec je prejel brezplačno malico. Za jedajo in pijačo sta poskrbeli menzi rudnika Zagorje in rudnika Trbovlje, sicer pa so tudi člani strelske družine Skvarča-Okrogar prodajali okrepčila. V času tovariškega srečanja je v prvem delu igral ansambel Franca Lipičnika, v drugem delu pa ansambel Kreže, oba iz Zagorja. Tovariško srečanje je trajalo do poznih večernih ur.

Po grobi oceni lahko trdimo, da se je proslave udeležilo okrog 1.500 delavcev in njihovih družinskih članov.

Pri izvajanju programa na osrednji proslavi so sodelovali: Delavski pihalni orkester Zagorje, pod vodstvom tovariša Regancina, moški pevski zbor Loški glas pod vodstvom Mirka Prašnikarja, moški pevski zbor Tone Okrogar, pod vodstvom Janeza Simončiča, mladinski pevski zbor Vesna, pod vodstvom Riharda Beuermana, recitator Lojze Kukec ter narodno zabavno ansambla Franci Lipičnik in Kreže; scenarij in režijo kulturnega dela programa je imel na skrbi Jože Skrinar, sceno Jože Skrinar in Franc Kopitar, postavitve odra, namestitve zastav in napisov TOZD rudnik premoga Zagorje, ocvetličanje je imel na skrbi vrtnarski mojster Milan Kovač, sicer pa je imel nalogo organizirati in izpeljati celotno prireditve posebni delovni odbor, ki

mu je predsedoval Rado Ozbič, dipl. inž., člani tega odbora pa so še bili Danijel Galuf, dipl. inž., Leopold Renko, (Franc Gaberšek), Franc Romih, Jože Medvešek, Jože Skrinar, Karel Žibret in Tine Lenarčič. Slednji je imel na skrbi tehnično izvedbo organizacijskih priprav; sicer pa so sodelovali pri organizaciji proslave družbenopolitične organizacije, TOZD in REKZ ter samoupravni organi, predstavniki nastopajočih skupin in vodstvo TOZD.

Mnenja smo, da je celotna proslava lepo uspela, posebno še zato ker je bilo lepo vreme in je bilo možno programirano proslavo v celoti tudi izpeljati.

K praznovanju dneva rudarjev smo tudi letos prejeli večje število čestitk in dobrih želja, ki so nam jih poslali predstavniki raznih delovnih in drugih organizacij ter družbenopolitične skupnosti in družbenopolitične organizacije. Zanje se lepo zahvaljujemo prav vsem! Naslove le-teh bomo objavili v naslednji številki biltena.

Izplačane so bile jubilejne nagrade

Na osrednji proslavi ob dnevu rudarjev v Zagorju, dne 2. julija, je Jože Omahne, v imenu odbora za kadrovske politiko in socialno varstvo REKZ seznanil vse navzoče z letošnjo podelitvijo jubilejnih nagrad vsem tistim delavcem kombinata, ki izpolnjujejo dogovorjene pogoje, to je 10-, 20- in 30-letno delo v delovni organizaciji oziroma 10, 20 in 30 let skupne delovne dobe.

Iz posameznih TOZD so jubilejne nagrade prejeli številni jubilarci:

Iz rudnika Hrastnik 113, iz rudnika Trbovlje 89, iz rudnika Zagorje 115, iz Separacije 57, iz RGD 64, iz ESD 23, iz GRAMATA 9, iz Avtoprevoza Zasav-

je 17, iz RŠC 3 in iz Delovne skupnosti skupnih služb 29. Skupno je prejelo nagrade 515 jubilarcev. Od tega so prejeli 103 jubilarci po 4.000,00 din, 245 jubilarcev po 3.000,00 din, 70 jubilarcev po 2.500,00 din, 53 jubilarcev po 2.000,00 din in 48 jubilarcev po 1.500,00 din. Vrednost vseh izplačanih jubila-

rnih nagrad znaša letos din 1.500.000,00 din.

Vsem jubilarcem dela je poročevalec toplo čestital, tem čestitkam pa se pridružujemo tudi vsi ostali člani kolektiva.

Jubilarci so prejeli jubilejno nagrado takoj po končani proslavi na Ruardiju, vsak v svoji TOZD.

Priznanja jamskim reševalcem

Ob letošnjem dnevu rudarjev so prejeli, na temelju določil samoupravnih splošnih aktov REKZ, tudi letos tisti delavci, ki sodelujejo že več let pri delu jamskih reševalnih moštvo v vseh treh rudnikih, posebna priznanja.

Podelitev teh priznanj je objavil na osrednji proslavi v Zagorju glavni varnostni inženir Emil Kohne, dipl. inž., priznanja pa so jim izročili direktorji rudnikov.

1. Za 15-letno sodelovanje v jamskih reševalnih moštvo so prejeli umetniško oblikovano priznanje — zlato plaketo, naslednji tovariši:

— iz TOZD Rudnik premoga Hrastnik: Karel Šergan in Leopold Hribernik;

— iz TOZD Rudnik premoga Trbovlje: Ladislav Žunk, Franc Žgajnar in Vlado Knez;

— iz TOZD Rudnik premoga Zagorje: Pavel Jereb, Anton Prebil, Stanko Čič, Tomo Govejšek, Marjan Lavrih in Jože Žitnik.

2. Za 10-letno aktivno delo pri jamskih reševalnih moštvo so prejeli srebrno plaketo:

— iz TOZD Rudnik premoga Hrastnik: Ivan Trbovc;

— iz TOZD Rudnik premoga Trbovlje: Miha Brglez;

— iz TOZD Rudnik premoga Zagorje: inž. Matjaž Hočevnar.

Umetniško oblikovane rudarske grafike pa so prejeli:

— iz TOZD Rudnik premoga Hrastnik: Anton Gregorčič, Ivan Hafner, Jože Hribernik, Adolf Laznik, Jurij Orač, Dušan Ostojčić, Slavko Planinc, Roman Pust, Stane Urh in Ivan Trbovc;

Emil Kohne, dipl. inž., je na osrednji proslavi seznanil vse navzoče o tem, da so jamski reševalci iz vseh treh rudnikov tudi letos prejeli za svoje 5-, 10- in 15-letno aktivno delo priznanje kolektiva — plakete oziroma umetniško oblikovane barvne grafike.

(foto Leopold Vozelj)

— iz TOZD Rudnik premoga Trbovlje: Miha Brglez.

3. Za 5-letno aktivno delo pri jamskih reševalnih moštvih pa so prejeli bronaste plakete:

— iz TOZD Rudnik premoga Hrastnik: Franc Češnovar, Jože Drnovšek, Ivan Matek, Niko Oberčkal, Ivan Ulaga in inž. Slavko Kondič;

— iz TOZD Rudnik premoga Trbovlje: Miha Brglez, Ferdo Forte, Franc Brumen, Jože Albert, Vlado Špuh, inž. Aljoša Kink in Rok Žagar;

— iz TOZD Rudnik premoga Zagorje: Edi Gričnik, Anton Juvančič, Anton Kurež, Rado Krajnik, Maks Marinčič, Milan Ocepek, Slavko Rukavina, Vojo Vračević in Jože Vajda.

Požrtvovalnim reševalcem naša topla zahvala za vloženi trud v prizadevanju za reševanje naših sodelavcev v primerih nesreče, pa tudi pri reševanju našega družbenega imetja.

pri rojevanju komunistične partije Slovenije v letu 1937 na Čebinah.

Drugi natečaj pa je dal možnost, da bi se člani kolektiva in ostali poeti preizkusili in vezani besedi in izrazili s sodobnimi teksti svoje poglede na današnje rudarjevo življenje in njegovo vlogo v naši družbi pri oblikovanju samoupravne socialistične skupnosti.

Za najboljše prispevke učencev osnovnih šol sta po 250,00 din prejeli:

— Dragica Kraševc, učenka osnovne šole heroja Rajka iz Hrastnika;

— Damjana Troha, učenka iz osnovne šole Tone Okrogar iz Zagorja.

Za najboljše pesmi, ki jih je izbrala posebna strokovna žirija pa so dobili nagrade:

— I. nagrado v znesku 500,00 din je dobil Ernest Ramšak iz TOZD RGD, za pesem Po zrušku;

— II. nagrado v znesku 300,00 din je prejel Nande Razboršek iz Zagorja, za pesem Obračun;

— III. nagrado v znesku 200,00 pa je prejel Jože Sevljak iz Šmartnega pri Litiji, za pesem Dedu rudarju.

Jože Medvešek je v imenu odbora za informacije, tisk in propagando REKZ, na proslavi izročil vsem nagrajencem denarne nagrade in se vsem zahvalil za sodelovanje ter jim ob uspehu čestital.

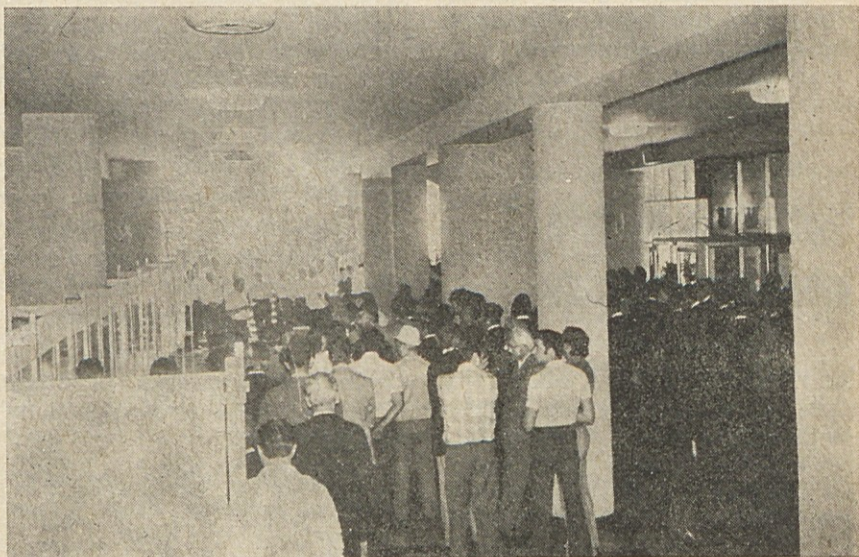
Nande Razboršek iz Zagorja je svojo nagrado v znesku 300,00 din takoj odstopil v korist sklada za pomoč otrokom smrtno ponesrečenih delavcev REKZ. Njegova gesta je bila s strani vseh navzočih na proslavi toplem pozdravljena.

Stiki z rudarji so pristni

Odbor za informacije, tisk in propagando REKZ je tudi letos razpisal dva natečaja ob letošnjem dnevu slovenskih rudarjev. Prvi se je nanašal na naloge, ki so jih napisali učenci osnovnih šol iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja, nad katerimi imajo naše TOZD patronat in RŠC. Drugi natečaj pa se je nanašal na predložitev novih rudarskih pesmi na sodobno temo. Ta natečaj pa je bil namenjen vsem delavcem kombinata in literarnim ustvarjalcem iz Zasavja.

Učenci osnovnih šol so napisali nalogo na temo:

Barlič je bil rudar — ustanovni kongres KPS na Čebinah, s čimer so v nevezani besedi izrazili svoje poglede in svoje vtise na sodelovanje neke rudarske družine in rudarjev nasploh

Dne 2. 7. 1977 je bila v avli Delavskega doma v Zagorju ob 8.30 odprta samostojna likovna razstava del Franca Kopitarja, ak. slik., v počastitev Dneva rudarjev. Uvodne besede je z razlago posameznih del z rudarsko in drugo motiviko imel prof. Nande Razboršek, v imenu REK Zasavje pa so razstavljalca-umetnika pozdravljali uniformirani rudarji in s tem tudi odprli razstavo. Odprta je bila do 14. julija t.l. Ob otvoritvi je sodeloval tudi Loški glas. (Foto: Leopold Vozelj)

RACIONALIZATORJI SO BILI NAGRAJENI

Na osrednji proslavi ob letošnjem dnevu rudarjev, ki je bila 2. julija ob 10. uri na Ruardiju v Zagorju, je predsednik odbora za izume in racionalizacijo Slavko Kondič, dipl. inž. rud., prebral imena tistih delavcev našega kombinata, katerim je odbor za izume in racionalizacijo REKZ, v sodelovanju z enakimi odbori v TOZD, odobril priznanja in nagrade za sprejete tehnične izboljšave v letošnjem letu. Nagrade in priznanja pa so nagrajenci — racionalizatorji prejeli takoj po končani proslavi iz rok direktorjev TOZD oziroma pooblaščenec.

Priznanja in nagrade so letos prejeli naslednji naši sodelavci:

a) iz TOZD Rudnik premoga Hrastnik

— Ivan Flajs je dobil izplačano razliko v znesku 1.536,00 din, za izboljšavo stiskalnice za ravnanje jeder podporja Marrel Hydro. Za to napravo je že dobil diplomu in akontacijo v višini 3.500,00 din v preteklem letu;

— Ernest Kolar, je dobil diplomu in akontacijo v znesku 1.500,00 din za izboljšavo — popravilo uvodnice pri ventilu za stropnico Salzgitter;

— Emil Kohne, Albin Pikelj, Lado Kmet, Ivan Drnovšek, izplačana je bila akontacija v skupnem znesku 2.000,00 din in podeljena diploma, in sicer za predloženo izboljšavo — preureditev prevoza deputatnega premoga na bivši separaciji Hrastnik;

— Leopoldu Reberniku je bila nagrada že izplačana v znesku 138.054,00 din, za osvojeni in patentirani izum na temelju lanskoletnega sklepa tega odbora. Izum se nanaša na kontrolo pretrga verige enoverižnega transporterja.

b) iz TOZD Rudnik premoga Trbovlje

— Jože Konhajzler je prejel diplomu in nagrado v znesku 2.500,00 din za izboljšavo — priprava za popravilo kabelske

verige odkopnega stroja Ravaeuse;

— Avgust Sabari je prejel diplomu in 1.000,00 din za izboljšavo — tlačilka za vzdavanje jamskih sider;

— Alojz Božič je prejel diplomu in akontacijo v znesku 5.000,00 din za izboljšavo — varnostna naprava za ropanje TH podporja. Odbor je predlagal, da bi to tehnično izboljšavo smatrali kot izum, ki naj bi ga patentirali;

— Alojz Božič je dobil posebno diplomu za izboljšavo — priključek za nadkopno vrtanje na vrtnem stroju Turmag in Böhler in spoja med vedri za nadkopno vrtanje in za predvrtavanje.

c) iz TOZD Rudnik premoga Zagorje

— Alojz Ostrožnik in Ferdo Piskar sta prejela diplomu in akontacijo v višini 1.000,00 din za izboljšavo — ohišje črpalke Pellazzari;

— Janez Satler je prejel diplomu in akontacijo v višini 1.000,00 din, za izboljšavo — strojni elementi za vgraditev v kompresor za povečanje pritiska;

— Ferdo Piskar, Alojz Sotenšek in Ernest Lesjak so prejeli diplomu in akontacijo v znesku 1.000,00 din, za izboljšavo — ohišje hydro črpalke nakladalca Alpine SL-2;

— Zvone Ržišnik in Dominik Gričar sta dobila diplomu in akontacijo v višini 1.000,00 din za izboljšavo — polžasti transporter za čiščenje bazena;

— Ivan Vovk je prejel diplomu in akontacijo v višini 1.000,00 din za osvojeno izboljšavo — likvidacija širokega čela pri odkopavanju s polnim splavnim zasipom v jami Loke;

— Matjaž Hočevnar, dipl. inž. rud., je prejel diplomu za izboljšavo — razpore iz TH podporja;

— Alojz Ceglar, Ivan Drnovšek iz TOZD RGD in Danijel

Galuf, dipl. inž. rud. iz TOZD RPZ so prejeli diplomu za izboljšavo — uvedba zaključene železne podgradnje križišč izrabljenega ločnega TH podporja v jami Kotredež.

d) iz TOZD Separacija premoga Trbovlje

— Ivan Selan, dipl. inž. rud. je prejel diplomu in 1.000,00 din za izboljšavo — steklo bencinske varnostne svetilke je vgradil v signalno svetilko;

— Milan Drnovšek je prejel diplomu za izboljšavo — podstavek za elektromotor in reduktor in za — pritrditev galove verige z več vijaki na konzolo elevatorja;

— Alojz Vrabič je prejel diplomu za izboljšavo — čistilec na utež pri pogonskem bobnu gumijastega traku in za — hladno lepljenje gumijastega traku z lepilom C-2000;

— Janez Drnovšek je prejel diplomu in 1.000,00 din za izboljšavo — vgraditev črpalke št. 6. v povratnem črpališču;

— Franc Martinčič, Janez Pogacar in Stane Babič so prejeli diplomu in 1.000 din za prizadevnost pri izdelavi — kolenčaste osi;

— Martin Bebar je prejel diplomu za izboljšavo — vgraditev gumijastega vložka med železno ploščo in podnožje vozčka.

e) iz TOZD Rudarska gradbena dejavnost

— Ernest Ramšak je prejel diplomu za izboljšavo — drsni opaž pri permanizaciji prog.

f) iz TOZD Elektrostrojne delavnice

— Ivan Zorko je prejel diplomu za izboljšavo — priprava za navarjanje cevi transportnih valjčkov;

— Marjan Zupan je prejel diplomu za izboljšavo — matrica za krivljenje TH vijakov.

Vseh nagrad je bilo izplačanih skupno 161.950,00 din.

Vsem nagrajencem — racionalizatorjem čestitamo k preje-

temu priznanju, hkrati pa želimo, da bi še naprej v sodelovanju z ostalimi delavci naše delovne organizacije sodelovali pri reševanju najrazličnejših tehničnih in drugih problemov, katerih rešitve naj bi omogočile ustvarjati večji dohodek in boljše organizacijo dela, prihraniti stroške in zmanjšati fizični napor ter omogočiti varnejše delo.

Živel so med nami

Delavcem REK Zasavje je znano, da se je letošnja letovalna sezona v naših počitniških domovih že pričela. Udeležil sem se letovanja v počitniškem domu rudarjev na Rabu v času od 20 do 30. junija 1977.

Vsako leto ob dnevu slovenskih rudarjev omogočimo vsi zaposleni v delovni organizaciji s tem, ko prispevamo sredstva v posebni sklad pri Konferenci sindikata delovne organizacije, srečanje otrok smrtno ponesrečenih naših sodelavcev. Tokrat so se srečanja udeležili otroci v obliki 5-dnevnega letovanja v počitniškem domu rudarjev na Rabu. Letovalo je 28 otrok v starosti od treh do devetnajst let, zanje so poskrbeli vodiči, ostali otroci pa se letovanja zaradi objektivnih razlogov (zaključni izpiti, oddaljenost od kraja bivanja, ipd.) letovanja niso udeležili.

Kot član delovne skupnosti menim, da je oblika takšnega srečanja z otroki, zelo posrečena. Vseskozi sem bil živa priča vseh dogajanj nad skrbjo otrok in sem tudi ugotovil, da so bili otroci nad takšno organizacijo srečanja zelo zadovoljni, saj so se težko poslovili, ko so odšli z Raba. V času njihovega bivanja med nami na Rabu, so jih vodiči popeljali na pokopališče, na katerem so v pretežni večini pokopani Slovenci, umrli v koncentracijskih taboriščih, ki

Skrb za vdove in njih otroke

Člane naše delovne skupnosti smo že v 6. številki glasila Srečno seznanili s pripravami na organizacijo srečanja z otroki smrtno ponesrečenih delavcev naše delovne organizacije, danes pa želimo bralcem posredovati nekaj statističnih podatkov, da bi tako lahko dobili predstavo o tem, koliko je otrok in vdov, ki so upravičeni

po posebnem pravilniku na sosidarnostno pomoč, ki jim je podeljena kot denarna pomoč, ob vsakoletnem praznovanju dneva slovenskih rudarjev pri REKZ.

Iz pregleda je razvidno, koliko otrok smrtno ponesrečenih delavcev imamo še na skrbi, kateri so ti otroci in kje prebivajo:

Tek. št.	Priimek in ime otroka	letorojstvo	bivanje otrok
1.	Končar-Štojs Stanka	1960	Hrastnik
2.	Klanjšek Drago	1959	Hrastnik
3.	Zakrajšek Nada	1963	Hrastnik
4.	Zakrajšek Roman	1965	Hrastnik
5.	Kastelic Franc	1951	Hrastnik
6.	Kolar Stanka	1964	Teharje
7.	Mesojedec Slavica	1959	Hrastnik
8.	Janežič Anton	1965	Šentjanž
9.	Janežič Alojzija	1966	Šentjanž
10.	Janežič Jože	1968	Šentjanž
11.	Janežič Andrej	1970	Šentjanž
12.	Lapornik Anton	1968	Sedraž-Laško
13.	Lapornik Vida	1970	Sedraž-Laško
14.	Matulj Marta	1963	Sedraž-Laško
15.	Matulj Stanislava	1965	Sedraž-Laško
16.	Matulj Magda	1964	Sedraž-Laško
17.	Matulj Cecilija	1967	Sedraž-Laško
18.	Prah Rudi	1959	Hrastnik
19.	Verbič Jožica	1962	Krmelj
20.	Verbič Ana	1965	Krmelj
21.	Zakošek Miha	1956	Hrastnik
22.	Pintarič Miljenko	1964	Lopatinec
23.	Šubic Jožica	1960	Hrastnik
24.	Cerovšek Nevenka	1957	Trbovlje
25.	Vukič Anton	1964	Zagorje
26.	Vukič Verica	1960	Zagorje
27.	Vukič Niko	1957	Zagorje
28.	Košir Mojca	1960	Tolmin
29.	Košir Nikolaja	1961	Tolmin
30.	Mlakar Anton	1961	Zagorje
31.	Dornik Aljoša	1959	Zagorje
32.	Benko Marija	1961	Zagorje
33.	Praznik Anica	1959	Trojane
34.	Smrekar Metod	1959	Ljubljana
35.	Kastelic Darka	1968	Ludbreg
36.	Breznikar Tatjana	1955	Trbovlje
37.	Gradišnik Jolanda	1959	Trbovlje
38.	Murn Tanja	1966	Trbovlje
39.	Stanko Nataška	1974	Zagorje
40.	Kreča Andrej	1952	Trbovlje
41.	Krnec Milena	1963	Hrastnik
42.	Krnec Karmen	1967	Hrastnik
43.	Sotošek Viktor	1959	Hrastnik
44.	Jančič Branka	1971	Planina pri Sevnici
45.	Stevanović Marica	1958	Zaječar

lektiv. Skupno so neutrudno igrali namizni tenis, balinali in se veselili.

Dopustniški dnevi so za nas člane kolektiva hitro minevali, kaj šele za otroke. Ko so se pripravili za odhod z Raba, so vsem dopustnikom — članom naše delovne skupnosti izrekli zahvalo za vso skrb, vajenci TOZD RŠC pa so jih pospremili do avtobusa, ki jih je čakal na Palitu. Vsi skupaj so se fotografirali, vajenci pa so jim z rudarskim SREČNO zaželeli srečno vrnitev domov ter izrazili željo, da bi se v naslednjem letu spet srečali na Rabu ali pa v kateremkoli drugem počitniškem domu naše delovne organizacije.

Vsi, ki smo bili v času, ko so na Rabu letovali otroci naših smrtno ponesrečenih sodelavcev, smo ugotovili, da je bilo otrokom zelo lepo, saj so se vsem članom naše delovne skupnosti za to prijetno letovanje oddolžili s tem, da so bili ubogljivi in vodičem pa tudi nam dopustnikom, niso delali nobenih preglavic. Enotna njihova želja pa je bila, da bi letovanje v naslednjem letu trajalo vsaj nekaj več dni.

Z odhodom »naših« otrok pa smo vsi, ki smo še ostali na letovanju čutili veliko praznino, saj je z njimi odšel brezskrbni otroški smeh, živahnost in prešernost.

Jože Kastelic

razstava znanega slikarja Jožeta Horvata-Jakija iz Nazarij. Razstavljal je 29 olj in 11 tapiserij (veznin). Otvoritev razstave je bila 1. julija ob 16. uri. Uvodne besede je imel na tej razstavi predstavnik kulturne skupnosti Trbovlje T. Lenarčič, razstavljena dela pa je po strokovni plati razložil Aleksander Bassin, umetnostni zgodovinar iz Ljubljane. Tudi slikarja Jakija so pozdravili trije rudarji iz rudnika Trbovlje in se mu zahvalili za njegovo sodelovanje pri letošnjem proslavljanju dneva rudarjev. V zahvalo so mu izročili v spomin miniaturno svetilko. Ti rudarji so razstavo tudi odprli. Pri otvoritvi je sodeloval s krajšim programom tudi mešani pevski zbor Slavček Svobode-Center pod vodstvom Jožeta Skrinarja.

Vse tri razstave so vzbudile zelo veliko zanimanje najsibo članov našega kolektiva pa tudi drugih občanov. Naj izkoristimo to priložnost, da se vsem razstavljalcem toplo zahvaljujemo, v imenu celotnega kolektiva za njihovo pozornost in njihovo sodelovanje ter prispevek k praznovanju dneva rudarjev in dneva borcev.

ČLOVEK — DELO — KULTURA

Tri razstave ob dnevu rudarjev
Ob letošnjem dnevu rudarjev so likovniki počastili naš stanovski praznik s tremi likovnimi razstavami, ki so jih posvetili tudi dnevu borcev.

V času od 1. do 15. julija tega leta, je bila v čakalnici TOZD Rudnik premoga Trbovlje, razstava grafik članov likovne sekcije RELIK — Svobode center Trbovlje. Več ustvarjalcev te sekcije je tudi članov našega kolektiva; razstavili so 22 del na temo: Pot delegatov. Ciklus so izdelali likovniki RELIK v počastitev 40-letnice ustanovitve KPS na Čebinah. Razstava je žela splošno zanimanje.

V času od 2. do 15. julija je bila v avli Delavskega doma v Zagorju razstava 20 barvnih grafik, linorezov, večjih formatov, akademskega slikarja Franca Kopitarja. Otvoritev razstave je sodila v okvir osrednje proslave dne 2. 7. 1977 ob 8.30. Razstavo je pripravila Izlaška kolonija, odprl pa jo je prof. Nande Razboršek, predsednik upravnega odbora te kolonije. Pri otvoritvi so pozdravili avtorja Kopitarja uniformirani rudarji in se mu zahvalili za

njegov prispevek in sodelovanje pri letošnji proslavi dneva rudarjev. Loški glas je ob tej priliki zapel dve pesmi.

V času od 1. do 15. julija je bila v likovni galeriji Delavskega doma v Trbovljah likovna

Ernest RAMŠAK

Po zrušku

Zaman vas išče lučke soj
po brozgi, kjer nekje pod njo
izmučena telesa so negibna.

V pošastnem skladu nemo ždi
tema in zrušek — smrtni dom —
v oporju zlomljenem pa strta krila. . .

V grozi misel podoživlja čas,
ko stene, strop in tla so zadrhtela,
ko upanja so vaša dahnila v en glas —
'Živeti!'

V naslednjem hipu grom in vode moč
ugasnila prerano mlada je življenja,
njih srca, neizpeta hrepenenja.

Zaman vas išče lučke soj
po brozgi, kjer nekje pod njo
izmučena telesa so negibna.

Umrlí ste, vendar živite —
v delu, pesmi in povesod,
kjer pozdravljamo se — SREČNO!

Nande RAZBORŠEK

Obračun

Pest rudarjev na čelu
ni več pest
žejnih.
(Krošnja težkih deves na robu doline)

Krik rudarjev po rovih
ni več krik
lačnih.
(Zrelo žito kriči v poplavi vročine).

Boj rudarjev po cestah
ni več boj
jeznih.
(Miren v kopici sena obuja spomine).

Jože SEVLJAK

Dedu - rudarju

Ded,
nikoli te nisem videl,
nikoli nisem slišal tvoje besede,
pa vendar nosim v sebi
nekaj tvojega.

Ded,
tvojih brk nisem vihal
in tvojih knjig nisem bral
in tvojih žuljev nisem oblagal,
pa vendar sem tudi
tvoj.

V nosnicah čutim
prah premoga.

Rudarji in ustanovni kongres KPS

Po sklepu odbora za informacije, tisk in propagando REKZ, so bili tudi letos povabljeni k sodelovanju učenci zadnjih razredov osnovnih šol Hrastnika, Trbovelj in Zagorja ter RSC, med katerimi imajo naše TOZD patronat, in sicer v tem smislu, da napišejo v počastitev letošnjega dneva rudarjev prispevek na temo: Barlič je bil rudar.

V prispevku je bilo treba opisati Barliča kot rudarja oziro-

ma rudarje nasploh, v zvezi z ustanovitvijo KPS leta 1937 na Čebinah. Danes objavljamo dva nagrajena prispevka.

Leta 1933 je nacizem s svojim vodjem Hitlerjem v Nemčiji prišel na oblast. Skupaj z italijanskim fašizmom je pričel ogrožati druge narode, med njimi tudi slovenskega, ki so ga hoteli izbrisati s sveta.

Te nevarnosti so se skupaj z drugimi naprednimi silami za-

vedli tudi komunisti in v ta namen, da bi okrepili moč naroda, ustanovili v noči od 17. na 18. april 1937. leta KPS. Ustanovni kongres je bil Barličevi hiši na Čebinah, hribovski vasiči nad Zagorjem. Domači gospodar Barlič je hodil na delo v zagorski rudnik, kjer se je spoznal z drugimi naprednimi delavci in tudi z enim vodilnih komunistov v Revirjih s tov. Mihom Marinkom.

Prav Miha Marinko je dobil nalogo, da izbere mesto za ustanovni kongres KPS. Domenil se je z Barličem, da imajo lahko tajni sestanek v bližnji cerkviči, katere ključar je bil Barlič. Vse so morali organizirati v veliki tajnosti, kajti v teh letih je bila KP strogo prepovedana in njene člane in simpatizerje so preganjali in zapirali.

Delegati za ustanovni kongres so se zbrali na železniških postajah v Trbovljah, Zagorju in Hrastniku, od koder so jih revirski komunisti vodili na Čebine. Vsi so bili že zbrani, samo vodilnih delegatov Kardelja in Leskoška še ni bilo. Ta dva in še nekateri drugi so se izgubili v deževni noči. Gospodar Barlič jih je zato povabil v hišo, kamor so nazadnje prispeli tudi zamudniki in sestanek se je lahko pričel.

Trajal je vso noč, zjutraj pa so se delegati razšli vsak v svoj kraj. Barlič je kmalu po vojni umrl in je danes živa samo še njegova žena, ki se skrivnostnih nočnih gostov še dobro spominja.

Življenje rudarjev pred vojno je bilo zelo težko. Delavci so za malico večkrat jedli plesniv kruh. Takrat je bilo vse dobro, samo da si imel kaj za pod zob. Med temi ubogimi delavci — rudarji je bil tudi Barlič. Količkokrat se je tedaj v rudniku zgodila nesreča! A Barlič je imel vedno srečo, da ni bil med tistimi, ki so se zadušili pod premogom in kamenjem. V rudniku se je Barlič zmenil za ta sestanek, tako se je naš rudnik za zmeraj zapisal v zgodovino KP.

Delo v rudniku je bilo takrat veliko težje, ker še niso imeli

strojev. Veliko mož — rudarjev je izgubilo življenje tudi med NOB.

Danes je življenje rudarjev tisočkrat lažje. V rudnik odhajajo z manj tesnobe kot nekoč. Mnogo bolje je tudi pri delu. Imajo vse mogoče stroje in tehnične pripomočke. Rudarjem se imamo zahvaliti, ker nam kopljejo premog — črno zlato, da nas pozimi ne zebe. Skoraj vsi ljudje pravimo, da je v rudniku najtežje in najbolj nevarno delo. Zato ne piše zaman nad vhodom v rov — SREČNO! SREČNO! kličem vsem rudarjem tudi jaz

Damjana Troha,
učenka 7. 1 razreda
Osnovne šole T. Okrogar
Zagorje ob Savi

Sedel je na klopi pod kostanjem, kadil svojo dravo in čakal tovariše za običajni popoldanski »šnopc«.

Okrog njega so se fantje podili za žogo.

»Mulci, ali nimate ničesar drugega početi, včasih smo imeli druge skrbi?!« je zarohnel sebi v brado in zaklel po knapovsko, ker tovarišev še ni bilo.

»S štirinajstimi leti sem začel pri Kepatovem Korlu. Garali smo kot živali, po deset ur na dan in . . . Komu je šla po glavi še igra? Od petka do svetka smo natepavali repo in krompir. No, kasneje pri devetnajstih smo ga spili ob nedeljah četrtinko ali več, se stepili, to pa je bilo tudi vse. Prišli so otroci, še ena skrb v času, ki ni bil vreden življenja, a kaj? . . . boljšega ni bilo pričakovati. Vendar . . . Tudi vojna jim ni prizanesla. Od treh porojenih otrok je odrasel le najstarejši. Franček je triinštridesetega padel nekje v kočevskih hribih. Dolgo sta ga z ženo čakala, potem je prišel nekdo povedat. Nikoli nista prebolela. Sedaj bi se lahko igral že s pravniki, jih vodil na sprehode in jim pripovedoval o preteklih časih.

Kdo ve, ali bi ga poslušali, mladi to težko razumejo, in . . . Kaj se ve? Strme se je zagledal v šahni stolp, na katerem je

vrvojve trpelo pod težo bremena, ki se je skrivalo tam nekje globoko.

»Bilo je štiriinštridesetega. Bolj pozno sem prišel domov s 'ših'ta' kot ponavadi. Otroci so že spali in Vera je kot ponavadi krpala obleke otrok. Bilo jih je smešno videti, bili so kot cirkušantje v zaplatah iz najrazličnejšega blaga. Ni me vprašala, zakaj sem prišel kasneje kot ponavadi. Samo očitajoč pogled je izdajal njene misli: 'Ni si mogel mimo gostilne?«

si mogel mimo gostilne?' Ni je presenetilo. Zadnje čase smo možje zelo pogosto postajali skupaj in debatirali. Ženam to ni ostalo skrito.

»Imam nekaj prihranjenega za najhujše', je dejala, kot bi pričakovala vprašanje. Stisnil sem jo k sebi, nerodno s svojimi okornimi rokami, ki so bile vajene vse kaj drugega kot nežnosti. Ponosen sem bil nanjo. Znala je biti tudi lepa. Za prvi maj smo šli običajno na Mrzlico. Lepo se je napravila in tekala je razposajeno za otroki, kot dekletce. Moja Vera!

»Ta štrajk je bil drugačen od drugih, in nismo hoteli odstopiti niti koraka. Kot je bilo dogovorjeno, smo ostali v jami. Tisoč tristo, pravijo, da nas je bilo, brez hrane in s trdno vero, da je zmaga naša. Govorili smo, peli in skupaj kleli hudiča, trboveljsko premogokopno družbo . . . Rotili so nas in prepričevali, obljubljali in grozili: 'Vrnite se, neumnost je, kar počenjate.' Poslali so nam prigrizek v jamo, misleč, da nas bo izdal želodec. Toda zmotili so se in morali so popustiti. Prišel je glasnik: 'Ne bodo več odpuščali!' Izčrpani do kraja, toda srečni, smo se z Internacionalo na ustih opotekali k šah-tu. Zunaj so nas čakale žene. Tudi Vera je bila tam. Da, da . . . bili so težki časi, toda lepi po svoje . . .!«

Iz zamišljenosti so ga zmotili tovariši, ki so posedli okrog njega. Pogovor je stekel o vrenemu, revmi, vinu in o časih, ki so že davno minili.

In tako je bilo skoraj vedno. Popoldne za popoldnevom, vse

do danes. Jutri ga bodo položili v zemljo, tam za kamnito ograjo dolskega pokopališča, kjer ležijo njegovi.

Pod kostanjem bo pusto, a ostal bo v spominu, v spominu množice tistih, ki so krmilo zgodovine s svojimi žuljavimi rokami obrnili po svoje, za vse nas.

Dragica Kraševac, 8. b.
Osnovne šole Heroja Rajka
Hrastnik

Letovanje na Rabu

V ponedeljek, 20. junija 1977, smo se otroci smrtno ponesrečenih delavcev delovne organizacije REK Zasavje, odpravili na 5-dnevno letovanje na Rab, ki nam ga je omogočila komisija Konferenca sindikata delovne organizacije, s pomočjo vseh zaposlenih sodelavcev v REK, ki združujejo sredstva na poseben žiro račun pri Konferenci sindikata, namensko za pomoč otrokom smrtno ponesrečenih delavcev.

Med potjo smo se udeleženci srečanja ustavili najprvo na rudniku Zagorje — obratu Kisovec, kjer smo predstavnikom sindikata tega rudnika, v imenu otrok smrtno ponesrečenih delavcev izročili lovorjev venec in jih pooblastili, da ga polože na skupinski grob žrtvam, ki so tragično preminule v rudniku Zagorje, istočasno pa smo položili šopek cvetja pred spominsko ploščo padlim rudarjem v NOB.

Pozno popoldne smo se pripeljali na Rab, kar dovolj utrujeni od dolge, a vendar zanimive vožnje. Naslednjega dne smo si na Rabu ogledali pokopališče žrtev fašističnega nasilja, katerim je sovražnik prizadejal strahotne muke. Ob spomeniku padlim in umrlim ter ob pričevanju vodiča, se nam je vsem pred očmi prikazala podoba izčrpanih in izmučenih ljudi, ki so se v taboriščnih barakah bo-

rili za svoja življenja pred naraslim morjem. To vse se nam je vtisnilo globoko v srce in misel se nam je spet povrnila med te ljudi, do katerih se čutimo dolžni, da jim z vestnim delom poplačamo njihova življenja, ki so jih darovali za svobodo.

Popoldneve smo preživljali ob morju na kopanju in ob drugih zabavnih igrah. Prirejali smo izlete s čolnom v Matovico, z avtobusom na Lopar-San Marino, ostali čas pa smo prijetno preživljali v okolici doma, kjer smo se na svojstven način zabavali.

Konec letovanja se je hitro bližal in že smo se morali posloviti od dobrih domačinov in morja. Ko smo se vrnili nazaj v Zasavje smo se s težkim srcem ločili, saj je med nami vzknilo res pravo prijateljstvo. Pa vendar smo se razšli z upanjem, da se naslednje leto spet vidimo.

Vsi otroci smrtno ponesrečenih delavcev REKZ, ki smo se tega letovanja udeležili, se zahvaljujemo vsem, ki so nam omogočili to prijetno letovanje v počitniškem domu rudarjev na Rabu, ki nam bo ostalo v zelo lepem spominu.

Toni Mlakar

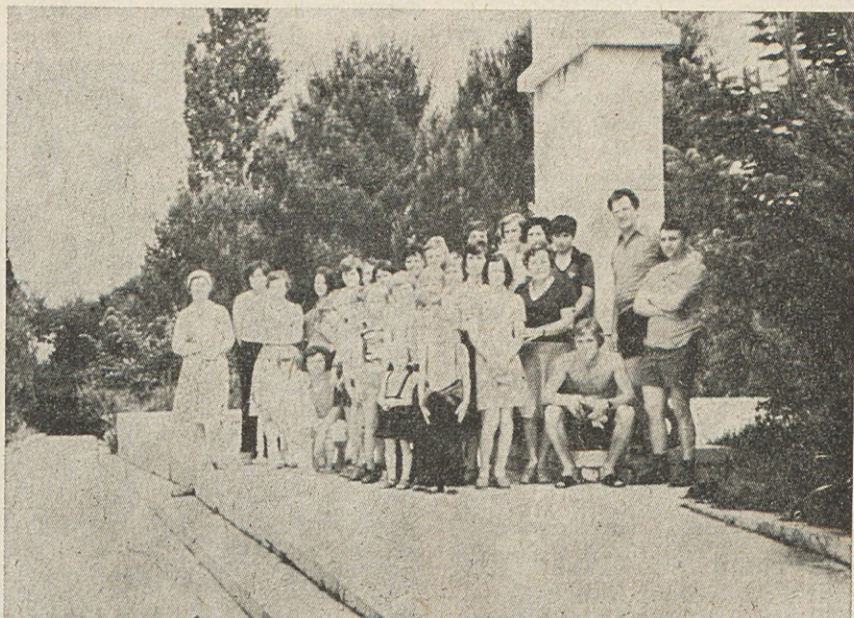
li pri izpolnjevanju svojih delovnih dolžnosti.

Nato smo se v jutranjih urah odpeljali proti morju. Med potjo smo se otroci med seboj vedno bolj zblíževali in v nas je klilo pravo prijateljstvo. Za nas so dobro skrbeli vodiči, ki so nam prirasli k srcu. Še istega dne smo približno ob 15. uri vstopili na Jablancu na trajekt, ki nas je odpeljal na Rab. Ta vožnja z ladjo je bila za marsikaterega od nas nekaj posebnega in pravo doživetje, saj se mnogi izmed nas z ladjo po morju še niso peljali. Ob 15.30 smo pripotovali v dom rudarjev na Rab, se porazdelili v sobe v paviljonih in odložili svojo osebno garderobo. Domotožje, ki je nekatere od nas stiskalo med potjo za vrat, je hipoma izginilo, ko smo zagledali lepo okolico okrog počitniškega doma in morje. Takoj po namestitvi v sobe so nas vodiči seznanili s hišnim redom, nagoovorili pa smo jih tudi, da smo že takoj prvi dan lahko izkoristili za kopanje, ker je bilo vreme lepo. Dan nam je hitro minil in tako smo se utrujeni vrnili v sobe in srečni zaspali. Naslednji dan smo vstali, se odpravili na zajtrk in sledilo je kopanje, kosilo in spet kopanje, večerja. Po večerji so morali

mlajši otroci spat, starejši pa smo skupinsko in z vodiči odšli v mesto ali pa na sprehod ob obali. Da ne bi naši dopustniški dnevi bili enolični, so za to poskrbeli vodiči. Naslednjega dne so nam organizirali ogled pokopališča na Rabu in smo pešali v obe smeri. Pokopališče je lepo urejeno, a vendar je pogled nanj zelo grozljiv. Vrnili smo se do kosila, po kosilu smo šli na kopanje in dan je bil pri kraju. Naslednji dan popoldne smo se z avtobusom odpeljali na Lopar — San Marino. Ta kraj oziroma kopališče nam je zelo ugajalo. Morje je nizko, tla so peščena in ta dan so prišli na račun najmlajši in vsi neplavalci. Naslednji dan so vodiči poskrbeli, da smo se odpeljali s čolnom na drugo stran zaliva, to je v Matovico, kjer je kopanje prav tako primerno za najmlajše. Bolj, ko se je dan nagibal proti večeru, bolj smo postajali resnejši, kajti sama misel na to, da bomo morali zapustiti morje, da se bomo morali ločiti, nas je žalostila. Vse dni je med nami v paviljonih odmeval smeh, a zadnji večer smo bili tihi in nemi. Žal nam je bilo vseh teh lepih dni, ki so hitro minevali. Hudo nam je bilo in rojevale so nam misli, da bomo že naslednji dan

Nismo pozabljeni

Dne 20. junija 1977 smo se otroci smrtno ponesrečenih delavcev zbrali pred poslovno zgradbo REK Zasavje v Trbovljah. Odzvali smo se povabilu in se udeležili 5-dnevnega letovanja v počitniškem domu rudarjev na Rabu. Z vodiči vred smo se strpali v avtobus in se odpeljali na rudnik premoga Zagorje, pred rudarje na obratu Kisovec, jih nagovorili s krajšimi besedami, v katerih smo izrazili tudi zahvalo vsem delavcem delovne organizacije za skrb, ki smo jo deležni otroci, katerih starši so svoja življenja darova-

Otroci smrtno ponesrečenih delavcev naše delovne organizacije, skupno z dvema materama in vodiči, pred spomenikom na pokopališču na Rabu. (Foto: H. Ž.)

odšli vsak po svoje, da ne bomo več tako kot ena družina. V kratkih dneh tako lepega letovanja smo se med seboj zelo navezali, postali smo si dobri prijatelji in vodiči, ki so bili z nami, so bili za nas le malo starejši prijatelji, vedno pripravljene na resen ali pa tudi šaljav pogovor. V soboto, 25. junija, smo pospravili vsak svojo garderobo, se odpravili k zajtrku, marsikdo od nas pa je za trenutek odšel na obalo, kjer se je s težkim srcem poslovil od morja in vsega lepega, kar smo doživeli. To jutro smo bili vsi zadržani, resni in vsi smo si želeli, da bi na Rabu še ostali.

V času, ko smo v domu rudarjev na Rabu letovali otroci smrtno ponesrečenih delavcev

pa so v domu letovali tudi vajenci rudarskega šolskega centra — bodoči naši rudarji. Tudi z njimi smo navezali stike in se med seboj zelo lepo razumeli in zadnji dan, ob našem odhodu so se izkazali še posebno pozorni. Znosili so nam prtljago do avtobusa, od njih smo se poslovili na dostojen način.

Na poti med vožnjo proti domu, smo večinoma vsi v avtobusu pospali. To letovanje je bilo za nas otroke enkratno in nepozabno doživetje, zato se v imenu vseh otrok zahvaljujem celotnemu kolektivu REK Zaslave za izkazano pozornost, vsem vodičem pa tudi za skrb, ki so jo imeli z nami.

Nikolaja Košir

in revirjev. Poudarila je, da nas je dolgoletni razredni boj naučil, da le organizirani in z jasno idejno usmeritvijo in perspektivo lahko združimo vse revolucionarne sile. Nato smo si neprestano prizadevali za take organizacijske oblike, ki so nam omogočile najtesnejše stike z ljudmi. Nadalje, je dejala, se moramo vztrajno boriti, da razvijemo tak politični sistem, ki nam bo omogočil stalni pretok pobud, mobilizacijo najširših množic in hkrati realne ocene naših možnosti.

Slavje je pred slavnostno govornico pričel predsednik skupščine občine Hrastnik Brane Milinovič, po slavnostnem govoru pa je podpredsednik skupščine občine Hrastnik Jože Zorčič spregovoril prav tako o pomembnosti občinskega praznika v današnjih dneh. Zatem so bila podeljena letošnja priznanja občine Hrastnik »Zaslužni občan« naslednjim občanom in skupinam — Darku Majcnu, občinska organizacija ZB NOV, lutkovni sekciji Svobode Hrastnik, splošnemu trgovskemu podjetju Hrastnik, SIJAJ, Ignacu Jeranu, Viljemu Kohnetu in Vandi Mlinarjevi. Priznanja so prejeli s strani predstavnikov republiške gasilske zveze ob 90-letnici gasilske čete Hrastnik-mesto, člani gasilskega društva Hrastnik.

Občani občine Hrastnik so praznovali

Že v prejšnji številki našega glasila smo na kratko napisali program letošnjega občinskega praznika Hrastnik, katerega praznujejo občani Hrastnika vsako leto 3. julija, v spomin na gladovno stavko rudarjev, ki se je začela 3. julija 1934 v jami Ojstro v Hrastniku.

Letošnja proslava je potekala na širšem prostoru pred vhom v jamo Ojstro. Z množičnim zborovanjem so občani in rudarji hrastniške občine proslavili letošnje jubileje in svoj občinski ter rudarski praznik, hkrati pa so proslavili svoj 90-letni obstoj tudi gasilci PGD Hrastnik-mesto. Slovesnosti so se udeležili tudi sekretar IK predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc, članica sveta federacije Lidija Šentjunc, član IK predsedstva CK ZKS Miloš Prosenc, republiški sekretar za notranje zadeve Marjan Orožen, delegacija pobratene občine Raška, REIK Kolubara, sosednjih občin in številni drugi občani. Slavnostni govornik je bila Lidija Šentjunc, ki je po slavnost-

nem govoru odkrila ob vhodu v jamo Ojstro ploščo v spomin na rudarske stavke v Hrastniku.

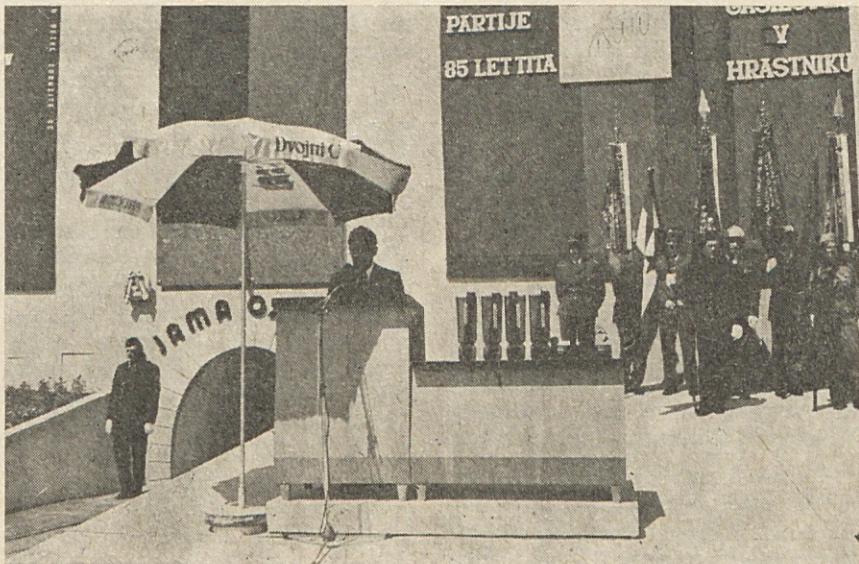
Lidija Šentjunc je v uvodu govorila o težki pa vendar uspešni poti rudarjev Hrastnika

Po slavnostnem govoru, dne 3. julija 1977 je Lidija Šentjunc, članica sveta federacije, odkrila spominsko ploščo nad vhom v jamo Ojstro, v spomin na gladovno stavko v juliju 1934. (Foto: Jože Gerhard)

Po končanem zborovanju so se navzoči napotili k bivši dekliški šoli v Hrastniku, kjer je bil odprt prenovljen muzej. Muzejska zbirka je zelo bogata najsibo s področja NOB ali s področja krajevne zgodovine.

Naslednji dan, 4. julija 1977 pa je bila v Krnicah nad Hrastnikom odprta spominska plošča padlim borcem v NOB. Na proslavi je govoril Marko Orožen, predsednik medobčinske konference SZDL Zasavje, ploščo pa je odkril znani prvoborec Miha Jerič.

Jože Zorčič, podpredsednik skupščine občine Hrastnik, je na proslavi, dne 3. 7. 1977 podelil letošnja priznanja občine Hrastnik »Zaslužni občan«.
(Foto: Jože Gerhard)

V rudniku Kanižarica zopet kopljejo premog

Dne 2. julija 1977 so praznovali rudarji rudnika rjavega premoga Kanižarica pri Črnomlju dan rudarjev še posebno slovesno. Premogovnik je po lanskoletni hudi nesreči, ko je voda zalila vso jamo, vnovič pričel obratovati. Od 22. marca 1976 dalje v rudniku Kanižarica niso mogli pridobivati premoga zaradi hude nesreče. O tem smo v našem glasilu že večkrat poročali. Nastopile so vsakovrstne težave, vendar so bile tudi te s pomočjo drugih delovnih organizacij in družbenih institucij uspešno premagane.

Slavja, ki so ga povezali hkrati s 120-letnico obstoja rudnika Kanižarica, so se udeležili številni javni in družbeni delavci, med drugim Janez Barborič, Ludvik Golob, Tone Turnher in Tone Fajfer. O pomenu rudnika v današnjih dneh pa tudi o perspektivah je govoril predsednik Republiškega komiteja za energetiko in član IS SRS Drago Petrovič. Slavnostni govor pa je imel predsednik delavskega sveta rudnika Kanižarica Kazimir Čemas, direktor rudnika Vladimir Breznik, dipl. inž. pa

je govoril o načrtih ter podelil priznanja in plakete tistim TOZD in delovnim organizacijam ter drugim institucijam, ki so rudniku Kanižarica priskočili na pomoč.

Zaenkrat bo znašala dnevna proizvodnja v rudniku Kanižarica okoli 100 ton, že prihodnje leto pa bodo skušali doseči letno proizvodnjo v višini preko 140.000 ton. O prejetem priznanju, ki sta ga prejela tudi TOZD Rudnik premoga Trbovlje in REK Zasavje govorimo v posebnem prispevku.

Rudarji rudnika Kanižarica so nam dali priznanje

Dne 2. julija 1977 so rudarji rudnika rjavega premoga Kanižarica praznovali letošnji praznik rudarjev še prav slovesno. Ta dan so namreč vnovič pričeli pridobivati premog po kata-

strofi, ki jih je doletela 22. 3. 1976, ko jim je voda zalila jamska delovišča.

Slavja so se udeležili tudi naši delegati. Hkrati z vnovičnim pričetkom obratovanja jame,

pa so praznovali svoj 120-letni obstoj.

Ob tej priliki so izročili predstavnikom drugih kolektivov, med drugim tudi REK Zasavje in posebej še TOZD Rudniku premoga Zagorje:

— plaketo rudnika rjavega premoga in industrije gradbenega materiala Kanižarica, ob 120-letnici obstoja rudnika Ka-

nižarica. Podeljena plaketa pa pa se nanaša tudi na zahvalo za uspešno sodelovanje pri sanaciji rudnika po elementarnem zalitju vode v jami tega rudnika;

— kovinsko plaketo zlato elokvirano, z napisom: Vdor vode 22. 3. 1976 — proizvodnja 3. 7. 1977 in Rudnik rjavega premoga Kanižarica 1857 — 1977, Srečno!

Plaketo sta podpisala predsednik delavskega sveta Kazimir Čemas in direktor rudnika Vladimir Breznik, dipl. inž. rud.

Za podeljeno priznanje naša topla zahvala. Kanižarskim rudarjem želimo, da bi v celoti čimprej odstranili posledice hude naravne katastrofe iz leta 1976, prav tako pa želimo, da bi premog še dolgo kopali in pri tem dosegali kar najboljše rezultate v vseh pogledih!

Rudnik Kočevje bo prenehal z delom

Rudnik rjavega premoga Kočevje je kot samostojen rudnik že pred leti prenehal obratovati. Pripojil se je industriji transportne opreme — ITAS Kočevje in je še naprej deloval kot TOZD proizvodnje premoga.

Situacija pa se je čedalje bolj poslabševala, deloma zaradi izčrpanosti premogovnih slojev, deloma zaradi nizke cene premoga, pa tudi iz drugih razlogov. Direktor TOZD Rudnik Kočevje pri ITAS Ivan Škrabar je pred nedavnim dejal, da bi rudnik morali ukiniti že leta 1973, vendar so z delom nadaljevali zaradi takrat nastajajoče energetske krize. Med tem se je seveda precej mlajših rudarjav zaposlilo v drugih TOZD ITAS, starejši pa so ostali še nadalje pri delu v TOZD rudnik premoga. Njihova letna proizvodnja je znašala sedaj okrog 48.000 ton rjavega premoga, ki ga je nakopalo okoli 33 rudar-

jev na odkopu. Premog je v stebru razpokan, pogosti so pojavi ognja, mnogo več je vzdrževalnih del ter premeščanja mehanizacije. Lani so imeli 1,2 milijona din izgub, ki so jih kasneje pokrili.

V prvih mesecih naslednjega leta bo rudnik Kočevje dokončno prenehal z delom. Najti bo treba zaposlitev za 125 zaposlenih, od teh jih bo nekaj odšlo v pokoj, 53 pa je delovnih invalidov. Računajo da bodo vse rudarje zaposlili v ostalih TOZD ITAS. Kolektiv je s problemom v celoti seznanjen in se že postopoma zaposlujejo kot prekvalificirani delavci v drugih dejavnostih. Rudarji so se doslej pri drugem delu v ostalih dejavnostih ITAS dobro vključili in dosegli lepe uspehe. Saj rudar praktično zna opravljati mnogo različnih del. Hitro pa se tudi znajde. Število premogovnikov se nadalje krči, zmanjšuje pa se tudi število rudarjev.

Ustanovljen je aktiv krvodajalcev pri REK Z

Dne 1. 7. 1977 je bil ob 17. uri v gledališki dvorani Delavskega doma v Trbovljah ustanovni občni zbor aktiva krvodajalcev REK Zasavje za področje TOZD in DS Skupnih služb v Trbovljah. Ustanovni občni zbor je pripravil iniciativni odbor za ustanovitev tega aktiva, ki ga je vodil predsednik Andrej Kavčič.

Ustanovnemu občnemu zboru je prisostvovalo veliko število krvodajalcev in drugih gostov. Po uvodnih formalnostih, v katerih je bilo izvoljeno delovno predsedstvo s predsednikom Janezom Oberžanom, je občni zbor pričel in pozdravil goste dr. Tone Kastelic, predsednik občinskega odbora Rdečega križa Trbovlje. Za njim je govorila o pomenu krvodajalstva Justi Gnedič. Takoj za tem je bil sprejet akcijski program iz katerega lahko povzamemo, da je aktiv sestavni del OO RK Trbovlje, da si bo prizadeval vključiti čimveč novih krvodajalcev v svoje vrste, da bo deloval na delegatskem principu, da bo sodeloval z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami in vodstvenim kadrom, da bo aktivno deloval pri organizaciji zdravstvene vzgoje v delovni organizaciji, pri zaščiti pri delu, da bo sodeloval s službo za varstvo pri delu in pri preventivnih ukrepih, da bo vodil kontrolo o zdravstvenem stanju svojih članov ter da se bo povezoval in sodeloval tudi z ostalimi aktivni krvodajalcev. Odbor aktiva krvodajalcev pri REKZ na področju Trbovelj tvorijo predsednik Andrej Kavčič iz TOZD RP Trbovlje, tajnik aktiva je Erika Kavčič iz DS Skupnih služb,

člani odbora pa so Ludvik Zakrajšek, Jože Čop, Kazimir Leskovšek, Janez Gorjup, Anton Alauf, Vid Kreže in Stane Butkovič. V imenu aktiva krvodajalcev STT je izročil njihov predsednik Mirko Kuharič novoustanovljenemu aktivu krvodajalcev pri REKZ spominsko darilo.

V drugem delu programa je nastopil narodno zabavni ansambel Prijatelji izpod Reške planine s pevkama — sestrama Zakonjšek iz Trbovelj, nato pa je še sledilo tovariško srečanje.

Pred izvajanjem kulturnega programa so bila podeljena priznanja krvodajalcem za 15-kratno, 20-kratno in 25-kratno podarjeno kri. Priznanja so podelili Rajko Medvešek, Matija Ušeničnik, dipl. inž. in Srečko Klenovšek, dipl. inž. Po končanem občnem zboru pa so prejeli priznanja tudi krvodajalci, ki so podarili svojo kri 5-krat oziroma 10-krat.

Novoustanovljenemu aktivu želimo uspešno delo pri svojem človekoljubnem delu med rudarji in drugimi občinami.

Zdravstveni dom v Trbovljah - pričetek gradnje

Pred leti so občani občine Trbovlje sprejeli na referendumu z veliko večino sklep o uvedbi drugega samoprispevka, iz katerega naj bi v tem obdobju, ki poteče spomladi prihodnje leto, zgradili tele objekte: dograditev telovadnice in šolske kuhinje pri osnovni šoli Trbovlje na Leninovem trgu, povečanje zmogljivosti vodovoda, zgraditev novega zdravstvenega doma in zgraditev novega šolskega ob-

jekta pri trboveljski gimnaziji.

Iz samoprispevka sta bila doslej zgrajena: v celoti nova šola z vsemi telesno-vzgojnimi objekti in drugimi objekti, deloma pa je bila še povečana zmogljivost vodovoda v Šklendrovcu.

Že dalje časa smo priča pripravam na izgradnjo zdravstvenega doma, ki bo stal poleg splošne bolnišnice na lokaciji bivše kmetije in gostilne Volaj

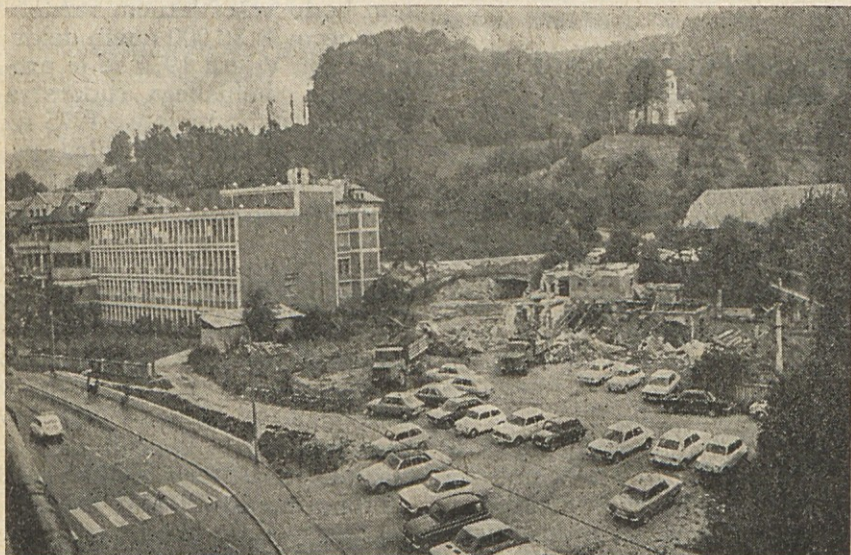
ob Rudarski cesti, nasproti občinskega sodišča v Trbovljah. Priprave so potekale iz različnih vzrokov precej časa. Zadnje dni junija pa so pričeli rušiti še zadnja gospodarska poslopja bivše kmetije Volaj, material pa so odvažali še vso prvo polovico julija tega leta.

Dne 7. julija je bil podpisan samoupravni sporazum o združevanju sredstev za gradnjo zdravstvenega doma v Trbovljah. Investicijska vrednost objekta bo znašala 43,969.000,00 din. Od tega bo šlo za gradbena dela 37,000.000,00 din, ostala sredstva pa za nakup opreme. Dela bo izvajal GIP Beton Zavasje, TOZD Operativa Zavasje, Trbovlje.

Gradnjo novega zdravstvenega doma bodo deloma financirali iz sredstev samoupravne interesne zdravstvene skupnosti, deloma pa iz sklada za graditev družbenih objektov občine Trbovlje. Dobršen del sredstev za gradnjo doma bo šlo iz samoprispevka občanov občine Trbovlje. Drugo polovico potrebnih sredstev pa bo financirala Regionalna zdravstvena skupnost Ljubljana. Računajo, da bodo z deli pričeli koncem julija 1977. Nov objekt bo imel okoli 2500 m² površin, namenjenih za potrebe zdravstvene službe v Trbovljah. Dosedanji zdravstveni dom ob Ulici 1. junija je bil zgrajen pred 100 leti in seveda sedanjim potrebam ne ustreza več že dolgo vrst let, tako v prostorskem, kakor tudi v funkcionalnem pogledu.

Sicer pa bomo o gradnji novega doma za potrebe zdravstvene službe in za ohranitev zdravja občanov še pisali.

Obetajo se torej boljše in hitrejšje zdravstvene storitve, kar pa bo imelo brez dvoma ugodne posledice na zdravstveno stanje vseh zaposlenih in drugih občanov.

Lokacija bodočega novega Zdravstvenega doma v Trbovljah ob Rudarski cesti, poleg objektov Splošne bolnišnice. Iz fotografije je razvidno, da tovornjaki odvažajo zadnje ruševine bivše Volajeve kmetije. (Foto: M. C.)

Rudarstvo in energetika doma in po svetu

PRIPRAVE NA GRADNJO DRUGE JEDRSKE ELEKTRARNE

Pred nedavnim je skupščina skupnosti elektrogospodarskih podjetij SR Hrvatske sklenila, da bodo drugo jugoslovansko jedrsko elektrarno z močjo 900 do 1000 megavatov zgradili nedaleč od Zadra, na otoku Viru. Kot vemo, že gradimo skupno s SR Hrvatsko prvo jedrsko elektrarno v Krškem. Za drugo jedrsko elektrarno na otoku Viru, so trajala raziskovanja in pripravljajna dela skoraj 5 let. Gradili pa jo bodo v okviru sporazuma Slovenije in Hrvatske iz leta 1970, o skupni gradnji dveh jedrskih elektrarn, po eno v vsaki republiki. Druga jedrska elektrarna bo po moči vsaj za polovico močnejša kot pa bo krška JE.

ISTRSKI PREMGOVNIKI V PRVIH PETIH MESECIH

Istrski rudarji v premogovniku Raša — Labin in Pičan niso izpolnili svojega proizvodnega na-

Letošnje rudarsko slavlje v Zagorju je pozdravil tudi delegat Rudarsko energetsko industrijskega kombinata Kolubara — Vreoci.

(foto: Leopold Vozelj)

črta v prvih petih mesecih tega leta. Nižja proizvodnja ter visoki stroški poslovanja so povzročili negativni finančni rezultat. Stroški znašajo na tona 712,52 din in so večji od načrtovanih za 27,37 din na tona, napram povprečni prodajni ceni pa so večji celo za 59,83 din. Upajo, da bodo v naslednjih mesecih izboljšali proizvodne rezultate in normalizirali proizvodnjo.

UGODEN RAZVOJ V GRŠKEM RUDARSTVU

V zadnjih desetih letih je v grškem rudarstvu (1.465 obratov s približno 24.000 zaposlenimi) opazna tendenca ekspanzije. Vlada pospešuje zlasti raziskave in razvoj rudnikov rjavega premoga ter uranove rude. Od leta 1967 dalje so investicije v rudarstvu, pri čemer je 79 % celotnih investicij odpadlo na zasebni sektor, močno porasle. V letih 1974—1976 je 14 velikih rudarskih podjetij investiralo 15.135 milj. draham. Tudi izvoz je v stalnem porastu, 80 % izvoza odpade že na industrijsko predelane rude, 15 % na oplemenitene rude in le 5 % na izvoz neobdelane rude. Glavni kupec proizvodov grških rudnikov so države ES, katerih delež znaša 76,6 %.

PORAST PORABE ENERGIJE V ES LANI 5,7 %

V preteklem letu so pri proizvodnji surove nafte države evropske skupnosti zabeležile povečanje za 92 % in to v glavnem po zaslugi črpanja nafte na nahajališčih v britanskem delu Severnega morja. Po statističnih podatkih se je proizvodnja premoga na tem področju povečala za 4,3 %, pridobivanje zemeljskega plina pa za 5,3 %. Oživitev konjunktura v ES je vodila do 4,5 % porasta bruto družbenega proizvoda, medtem ko se je industrijska proizvodnja povečala za 7 %, kar je povzročilo tudi 5,7 % povečanje porabe energije.

POSPEŠENA GRADNJA ELEKTRARN NA POLJSKEM

Proizvodnja električne energije na Poljskem naj bi se po načrtu vsakih 10 let vsaj podvojila. V letu 1960 so poljske elektrarne proizvedle le 30 mlrd. kWh, v letu 1970 se je proizvodnja dvignila na 65 mlrd. kWh, v letu 1980 pa naj bi dosegla 135 mlrd. kWh. V tekočem letu dosega kapaciteta poljskih elektrarn 17.000 MW. V pripravi je tudi gradnja prve jedrske elektrarne, za katero bo dobavila opremo SZ. Leta 1990 naj bi jedrske elektrarne imele že kapaciteto 8.500 MW. Pospešeno bo Poljska gradila tudi termoelektrarne na premog.

EKSPANZIJA V MEHIŠKEM RUDARSTVU

V razdobju 1976—1982 bo Mehika investirala v rudarstvo 50 mlrd. pesov (2 mlrd. \$). Volumen rudarske proizvodnje se bo s temi investicijami podvojil, izvoz pa povečal na približno 4,8 mlrd. \$ in s tem močno razbremenil deficit mehiške trgovinske bilance. Približno 50 % investicij (25 mlrd. pesov) bodo investirali v razširitev obstoječih kapacitet, ostalih 25 mlrd. pesov pa v nove rudnike (svinec, baker, srebro, zlato). S tem bodo v šestletnem razdobju zagotovili 80.000 novih delovnih mest. V letu 1976 se je proizvodnja mehiškega rudarstva povečala napram letu 1975 za 23 %, na vrednost 16 mlrd. pesov, izvoz je dosegel 60 % proizvodnje oziroma 9,6 mlrd. pesov.

NOVE ENERGETSKE ZMOGLJIVOSTI

V Makedoniji uspešno uresničujejo program razvoja elektro gospodarstva do leta 1982. Do tega leta naj bi končali z gradnjo nekaterih termoelektrarn s skupno močjo 750 MW in z letno proizvodnjo okoli 6 milijard kWh. TE Negotin, ki jo dokončujejo, bo imela moč 420 MW, letna proizvodnja pa bo znašala

nad milijardo kWh. V teku so tudi pospešena dela pri izgradnji termoelektrarne na trdo gorivo Oslomej pri Kičevu in Bitola I z zmogljivostjo 350 MW. Kmalu bodo pričeli graditi tudi HE Kozjak, Gradec in Čebren. Končali pa bodo v kratkem tako imenovani sistem »Sarske vode«. Letno narašča poraba električne energije v Makedoniji za okoli 13 %.

PREMOGOVNE ZALOGE ZRN SE BODO POVEČALE

ZRN bo povečala zaloge premoga od 10 na 15 milijonov ton. Skupno pomeni povečanje za zahodnonemške premogovne družbe približno 3,5 do 3,75 milij. ton, kar ustreza vrednosti 500 milij. DM. Za Ruhrkohle bo to pomenilo veliko pomoč, saj je družba po dveh letih normalizacije ter stabilnih dohodkov v prvem polletju 1977 zabeležila kar 250 milij. DM izgube. Poleg delovanja v ZDA, kjer bo v tekočem letu izkopala približno 2 milij. ton premoga, je Ruhrkohle AG skupno z britansko državno premogovno družbo National Coal Board, udeležena pri obetavnem nahajališču premoga v Avstraliji. Z raziskavami dnevnega kopa v Avstraliji bodo pričeli v mesecu dni, s proizvodnjo pa v letu 1980.

CEVOVOD ZA PREMOG OD KATOVIC DO TRSTA

Po sporazumu med Poljsko in Italijo, bodo zgradili do leta 1980 cevovod za premog, ki bo povezoval Katovice s Trstom. Italijanska vlada bo dala kredit 300 milij. dolarjev. Proizvodnjo premoga bodo povečali od sedanjih 175 milij. ton na 250 milij. ton. Cena tega premoga se bo zaradi manjših transportnih stroškov zmanjšala za polovico, na 6 dolarjev za tono. Projekt bo realizirala italijanska družba Finsider.

OMEJITEV PORABE ENERGIJE V ŠVICI

Švicarska industrija bo do leta 1985 znižala porabo energije za 5 %. Za raziskave v ta namen bodo investicije znašale 500

milij. Šfr. Do leta 1985 bo švicarska industrija nadomestila porabo 0,5 milij. ton surove nafte, deloma z uporabo zemeljskega plina (2/3), 20 % porabe energije bo zmanjšanje z uporabo odpadkov in približno 10 % z uporabo premoga.

PREMALO PREMOGA NA SVETOVNEM TRGU

Strokovnjaki Stinnes AG so trdno prepričani, da bo na svetovnem trgu leta 1985 50 milij. ton premoga premalo. Nevarnost povečuje še dejstvo, da bodo predvidoma v drugi polovici leta 1977 v ZDA ponovno stavke v premogovnikih. Cena ameriškega premoga za elektrarne že sedaj dosega 35 do 36 \$ za tona. Tudi premoga — koksa ni na pretek. V nasprotju z jeklarstvom zahodne Evrope so v jeklarski industriji ZDA in Japonske kapacitete izkoriščene 86 %, kar je praktično vzeto polna izkoriščenost kapacitet. Že leta 1982 bo primanjkovalo 70 do 120 milij. ton premoga — koksa. Za zagotovitev preskrbe je potrebno že sedaj sklepati pogodbe. Poljski premog je že razprodan. Za sklepanje pogodb s to državo mora kupec za 1 tona premoga že sedaj investirati 50 do 80 DM v odpiranje novih premogovnikov. Te investicije bodo pozneje vračunane v ceno premoga. Po tej metodi kupujejo že sedaj ZDA, Italija, Finska in Avstrija.

DOLGA POT DO PLINA IZ PREMOGA

Predstavniki zveznega komiteja za energetiko in industrijo so še pred pol leta govorili, da obstajajo možnosti, da bi v veliko večjem obsegu kot doslej zainteresirali znanstveno-raziskovalne in gospodarske kroge, da bi se osredotočili na proučevanje možnosti pridobivanja plina iz premoga. V našem, to je jugoslovanskem primeru, pomeni pretvarjanje lignita v plin po posebnem tehnično-tehnološkem postopku. Pred kratkim je bila seja zveznega komiteja, na kateri so obravnavali podrobneje to informacijo in ugotovili, da bo treba projekte v

doglednem času tudi izpeljati. Računajo, da bi velike količine predvsem lignita uporabljali za te namene. Na dosedanje rezerve premoga, ki znašajo v Jugoslaviji okoli 21,3 milijarde ton (lignit, rjavi in črni premog), je v glavnem računalo elektrogospodarstvo. Če pa bi plinifikacija dobila širši obseg, bi to lahko razvojni program elektrogospodarstva v daljšem obdobju morda nekoliko prizadelo. Seveda pa bo treba pripraviti temeljite programe in projekte, da ne bi zašli v naslednjih desetletjih v tem pogledu v kakršnekoli težave.

POLJSKI ENERGETSKI PROGRAM

Poljske elektrarne so proizvedle v letu 1976 skupno 104 milijarde kWh električne energije. Da pa bi lahko zadostili potrebam gospodarstva in gospodinjstev pa bi se morala proizvodnja energije dvigati v tem srednjeročnem obdobju najmanj po 7 % letno. Program predvideva, da bi leta 1980 proizvedli 135 milijard kWh, za leto 1985 pa računajo, da bo znašala proizvodnja električne energije že 187 milijard kWh. Črni premog bo še nadalje ostal najpomembnejša energetska surovina. V naslednjih letih bodo povečali tudi porabo rjavega premoga. Na področju Lodža bodo zgradili dve termoelektrarni izključno na rjavi premog. Rezerve tega premoga cenijo na 10 milijard ton.

PROIZVODNJA PREMOGA V EGS

V državah evropske gospodarske skupnosti — EGS so v prvih petih mesecih tega leta proizvedli skupno 102,87 milijonov ton premoga, kar je za 3,2 % manj v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta. Manjša proizvodnja premoga je rezultat krize v industriji jekla. Zaloge premoga so znašale v koksarnah koncem preteklega aprila tega leta, preko 20 milijonov ton, ali za več kot četrtno več kot aprila preteklega leta.

BO PORASLA PORABA UVOŽENE ENERGIJE?

Z letošnjo bilanco je predvideno, da bodo domači viri energije v Jugoslaviji zadostili 59,8 % skupnih potreb po energiji, preostalih 40,2 % pa naj bi si zagotovili iz uvoza. V uvoženem delu energije je predviden tudi kontingent nafte 8,313.000 ton, manjše količine derivatov in okoli 3 milijone ton premoga za koksanje. Računajo tudi na to, da bi lahko prišlo do nabave 500 milijonov kWh — pa tudi na to, da bo spričo ugodne elektroenergetske situacije to energijo možno uvoziti le v skrajnem primeru. To bi bilo tudi v skladu z našo energetske politiko, ki temelji na domačih virih energije. Letos vprašanje ravnotežja med domačo in uvoženo energijo še ni tako odločilno, pač pa bo v naslednjih letih lahko prišlo do nezaželenih dimenzij. To toliko bolj ker predvidevamo uvoz 3 milijarde normalnih m³ naravnega plina in še večjih količin nafte pa tudi premoga za koksanje.

VRAČA SE ČAS PREMOGA

V Združenih narodih vlada precejšnja zaskrbljenost zaradi svetovne energetske situacije, ki jo mnoge države navedla do tega, da vnovič globlje pogleda-

jo na svoje znane in bodoče vire energije. V tem pretehtavanju se je v središču ponovno znašel premog. Odprla se je njegova perspektiva njegovemu mestu v svetovnem energetske gospodarstvu. Doslej je namreč to naše črno zlato precej potemnelo in ni bilo toliko pomembno spričo drugih virov energije. Primat sta prevzela nafta in plin, na katera odpade danes 2/3 porabljene energije. Računali so na popolno prenehanje pomembnosti premoga in da bo nafte dovolj, ter po nizkih cenah. Prišlo pa je seveda do dramatične spremembe, ki so jo povzročile nove cene nafte. Po drugi strani pa so začele padati tudi ocene o velikosti rezerv nafte. Strokovnjaki OZN kategorično trdijo, da bo premog vnovič doživel svoj veliki povratak na sceno svetovnega gospodarstva spričo prednosti tovrstnega energetskega vira pa tudi zaradi ogromnih rezerv. Vlade posameznih držav se bodo morale precej angažirati pri investiranju v premogovnike, delovno silo, razvoj in nabavo tehnologije za eksploatacijo premoga itd.

Svetovna proizvodnja premoga se je po letu 1950 povečala letno povprečno za 2,1 %. Nato pa je prišlo do pravega buma, v severni Ameriki je naraščanje

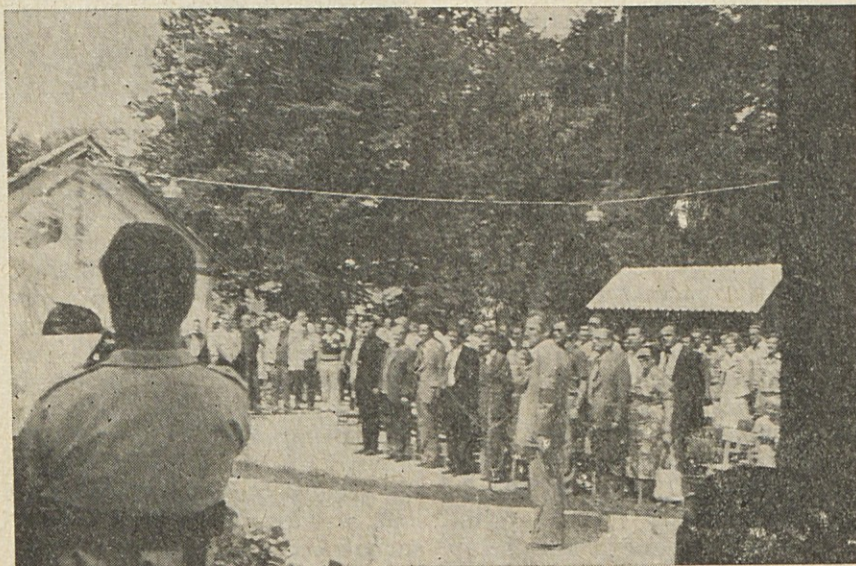
proizvodnje oziroma porabe doseglo že 9 %, kar pa je še vedno premalo, da bi zagotovili globalne potrebe v energetskih virih. Preko 90 % svetovne proizvodnje premoga daje le 15 držav to so predvsem ZDA, SSSR, Poljska, itd. Delež držav v razvoju pa je prav majhen, saj znaša komaj 5,5 %, vendar pa so njihove potrebe potencialno največje. Predvsem bo treba za koristen in hiter povratak premoga na svetovno gospodarsko pozornico poiskati zanesljivejši poti mednarodnega sodelovanja.

TEKOČE GORIVO IZ PREMOGA V INDIJI

Komite strokovnjakov, ki so ga osnovali v Indiji, za proučitev možnosti organizacije proizvodnje tekočega goriva iz premoga, je priporočal svoji vladi, da v prvi etapi zgradi v bazenu črnega premoga Ranigandž, industrijsko napravo z zmogljivostjo 7 milijonov ton sintetične nafte letno. Postavitev obrata bi znašala 796 milijonov dolarjev, letno pa bi predelali 600 milijonov ton premoga po tehnologiji, ki predvideva vplinjeno premoga z naknadno proizvodnjo sintetiziranega tekočega goriva iz dobljenega plina. V Južni Afriki tak obrat že obratuje od leta 1955 dalje. Sicer pa ima Indija za vplinjavanje premoga lastno tehnologijo. Računajo, da bodo prvo fazo projekta uresničili v naslednjih treh do štirih letih.

INVESTICIJE EGS V ENERGETIKO

Evropska gospodarska skupnost bo investirala 250 milijard obračunskih enot v proizvodno energijo v državah članicah te skupnosti. Cilj te investicije je, da bi v naslednjih desetih letih zmanjšali svojo odvisnost od uvoza energije za 50 %; nekateri imajo sicer pomisleke, da bi lahko v tem obdobju investirali za potrebe energetike tolikšna sredstva in pravijo, da bi realno lahko investirali okoli 200 milijard obračunskih enot, kar bi pomenilo okoli 25 % celokupnih investicij v industriji

Osrednjo proslavo ob dnevu rudarjev smo 2. julija ob 10. uri na Ruardiju v Zagorju pričeli z Internacionalo. V prvi vrsti stoje gostje.

(Foto: Leopold Vozelj)

še ni prišel, pač pa čaka gorivo na jesen in na kupce. V najboljšem primeru se konjunktura prične v drugi polovici avgusta. Če bi se proizvodnja električne energije gibala tako kot v aprilu in maju, potem bi v rudnikih zaživela večja aktivnost. V preteklih mesecih je bila dosežena precejšnja proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah zaradi visokih vod in polnih akumulacijskih jezer, tako da so termoelektrarne v remontu ali v hladni rezervi. Zavaljo tega se je tudi poraba premoga v okviru združenega elektrogospodarstva zmanjšala in je bila za okoli 10 milijonov ton manjša kot v prvih petih mesecih preteklega leta. Dejstvo pa je, da je tudi večja poraba električne energije, kar je posledica večje industrijske proizvodnje. Po drugi strani pa je tudi zanimivo, da zadnja blaga zima in občasno hladna pomlad niso povzročili razmišljanja pri kupcih premoga, kako se bodo ogrevali na jesen in zimo. Vendar bo treba o tem kmalu temeljito razmisliti in se odločiti. Premog ima vsekakor odrejeno mesto.

KASNITVE PRI REALIZACIJI INVESTICIJ

Štiri OZD, članice konference za energetiko gospodarske zbornice Beograd — Termoelektrarna Nikola Tesla, REIK Kolubara, Beograjske elektrarne in Elektroistok, bodo investirale v tem srednjeročnem obdobju za razširjeno reprodukcijo, modernizacijo in avtomatizacijo naprav in za druge namene, sredstva v višini 22,2 milijard din. Del investicij je že v teku, za druge pripravljajo programe. Večina investicij pa bo kasnila za leto dni in še več, čeprav so bila finančna sredstva zagotovljena. Težave nastopajo okrog naknadnih in nepredvidenih del, inflacije in uvoza opreme.

SOZD TITIVI PREMGOVNIKI

Koncem junija tega leta so se vsi premogovniki SR Bosne in Hercegovine združili pod eno streho v sestavljeno organiza-

cijo združenega dela »Titovi premogovniki«. Sedež je v Tuzli. V novi SOZD je vključenih 16 premogovnikov s 53 TOZD in 21 delovnimi skupnostmi in 16 delovnimi organizacijami. Titovi premogovniki zaposlujejo sedaj skupno 26.500 delavcev in imajo letno proizvodnjo 13,5 milijona ton premoga. Poleg

proizvodnje premoga imajo v SOZD še prometno organizacijo, rudarsko-geološki institut in fakulteto v Tuzli, interno banko in skupne službe. Menijo, da bodo z novo samoupravno povezanostjo dosegli boljše delovne uspehe in da bodo leta 1985 nakopali že 16 milijonov ton premoga.

V nekaj vrstah

NOVI REPUBLIŠKI ZAKONI

V jeseni tega leta bo republiška skupščina sprejemala 4 zelo pomembne zakone, in sicer zakon o medsebojnih razmerjih, zakon o organu samoupravne delavske kontrole, zakon o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v organizacijah združenega dela ter zakon o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja. Gradivo z osnutki je bilo objavljeno v Sindikalnem poročevalcu št. 4 in 5 tega leta.

SREČANJE GORIŠKIH IN TRBOVELJSKIH PLANINCEV

Dne 9. julija letos so se v Gorici (stari) srečali planinci Slovenskega planinskega društva Gorica in Planinskega društva Trbovlje. Na srečanju so izmenjali izkušnje o delu obeh planinskih organizacij. Nato pa so spremljali goriški planinci trboveljske po okoliških gričih in jim razkazali planinski svet v tamošnji okolici s posebnim ozirom na hude boje, ki so potekali v prvi svetovni vojni na tem območju (Doberdob, Sv. Mihael, Štandrež itd.). Pred spomeniki padlih domačinov v prvi in drugi svetovni vojni za svobodo so se trboveljski planinci poklonili s pesmijo.

SPREMEMBE KLASIFIKACIJE

V Uradnem listu SFRJ, št. 34/76 je izšel zvezni odlok o

enotni klasifikaciji dejavnosti, po katerem so na področju gradbeništva vnešena tudi nekatera rudarska dela.

REK Zasavje - TOZD Rudarsko gradbena dejavnost, ker se je

Na ta odlok se je pritožil dogodilo prvokrat, da so tipična rudarska dela uvrstili med gradbeništvo, in sicer v skupino nizke gradnje in hidrogradnje.

Gospodarska zbornica Slovenije je predlagala Gospodarski zbornici Jugoslavije, na temelju naše pritožbe, spremembo tistih določil zveznega odloka po enotni klasifikaciji dejavnosti, ki se nanašajo na rudarsko dejavnost. Odslej naj bi rudarska dela (jaški, hodniki, odkopi ipd.) bili uvrščeni pod pridobivanje.

MIKA ŠPILJAK, POKROVATELJ JUBILEJA TOVARNIŠKEGA TISKA

Predsednik sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Mika Špiljak je pred kratkim sprejel delegacijo odbora za proslavo 30-letnice tovarniškega tiska. Izrazila mu je željo, da prevzame pokroviteljstvo nad to proslavo. Predlog je sprejel, pri čemer je dejal, da pomeni 30-letnica izhajanja prvih tovarniških glasil v socialistični republiki Jugoslaviji pomemben jubilej, ki ga je treba zabeležiti z nadaljnjim usmerjevanjem razvoja sredstev informiranja v organizacijah združenega dela. Glavni del proslave tega jubileja bo v Borovu, kjer je 3. novembra 1947

Ob letošnjem dnevu rudarjev je bila na pokopališču na Dolu pri Hrastniku žalna komemoracija pri skupinskem grobu ponesrečenih rudarjev. Udeležili so se je uniformirani rudarji, rudarska godba in oba hrastniška moška pevski zbori. (Foto: Jože Gehard)

izšla prva številka lista kolektiva Borovo, ki je bil hkrati tudi prvi tovarniški list v Jugoslaviji. Proslava bo v novembru tega leta.

ZLATA ZNAČKA POSOČJA

Občinska skupščina Tolmin in Občinska konferenca SZDL Tolmin sta podelila sindikatu REK Zasavje kot priznanje in za veliko prizadevanje za hitro in učinkovito odpravljanje posledic potresa na Tolminskem — zlato značko Posočja. Hkrati se toplo zahvaljujejo vsem članom kolektiva za pomoč, ki so jo nudili Posočju v kakršni koli obliki. Rezultati tega dela bodo trajen dokaz tudi bodočim rodovom, kaj lahko v podobnih katastrofah naredimo s skupno močjo in v skladu s socialističnimi odnosi.

SPOMENIK TITU V VELENJU

Dne 25. junija tega leta so v Velenju na Titovem trgu odkrili nov spomenik maršalu Titu. Podstavek je visok 4 m, spomenik 6 m, skupno 10 m. Izdelal ga je akademski kipar Anton Auguštinčič, Titov rojak, soborec in prijatelj. Velenjčani so spomenik odkrili v počastitev letošnjih jubilejev zveze komunistov in maršala Tita. Na manifestaciji je govoril predsednik skupščine občine Velenje Nesti

Žgank. Skulpturo maršala Tita je predal v trajno varstvo mladini.

Manifestacije se je udeležilo zelo veliko število ljudi, povezana pa je bila s parado in raznimi nastopi. V programu je sodelovalo preko 1200 godbenikov, pevcev, recitatorjev, članov folklornih skupin itd.

PRAZNIK KRAJEVNE SKUPNOSTI CENTER

29. 6. 1977 je proslavljala krajevna skupnost Center Trbovlje prvikrat svoj krajevni praznik. Letos je bila proslava posvečena dogodkom pred 44. leti in jubilejem v letošnjem letu.

Krajevni praznik praznuje krajevna skupnost Center v Trbovljah v spomin na 30. junij 1933, ko so žene rudarjev na pobudo partije organizirale protidraginjske akcije. Takratna oblast v Trbovljah ni hotela slišati za težave in probleme rudarjev, zato so žene naslednjega dne zasedle vhode v rove. Nikogar niso pustile na delo. V revirjih se je hitro razširila vest o štrajku rudarjev. Oblast in rudniška uprava sta bili primorani popustiti. Odobrili so 50.000 din za prvo pomoč in razdelili brezplačno nekaj moke ter odobrili nekaj dodatnih delavnikov. Bilo je to prvo organi-

zirano revolucionarno gibanje žensk v revirjih. O tem dogodku je poročal takratni partijski list Delo, vesti o tem pa so objavili tudi drugi časopisi.

V počastitev krajevnega praznika je bila izvedena 2. 7. 1977 popoldan na telovadišču Partizan v Trbovljah akademija s sodelovanjem trboveljskih kulturnikov. Slavnostni govor je imel Franjo Glavica, v programu pa so sodelovali Delavska godba, Zarja, Slavček in recitatorji. Sledilo je srečanje krajanov na istem prostoru.

V POČASTITEV 40-LETNICE KPS — 200 PRIREDITEV

Dne 1. 7. so se sestali v domu Tončke Čeč v Kleku nad Trbovljami člani revirskega odbora za izvedbo proslav letošnjih jubilejev. Ugotovili so, da so Titovi in partijski jubileji razgibali revirje. Vse proslave in druge akcije so bile množične. Doseženi so bili lepi uspehi pri vključevanju novih članov v vrste ZK, pa tudi idejnopolitično usposabljanje komunistov poteka zdaj bolj načrtno.

O osrednji proslavi na Čebinah smo že poročali. Po tej proslavi pa lahko zapišemo, da je obiskalo Čebine okrog 25.000 občanov iz vse Slovenije, med njimi je bilo zlasti mnogo učencev in dijakov. Slovenska mladina je pomagala svojim vrstnikom v revirjih pri urejanju ceste ustanovnega kongresa KPS, zato bo njen delež vedno ostal zabeležen v krajevni skupnosti, ki je leta 1972 sprožila iniciativo za ureditev te ceste. Revirski odbor se je odločil, da bi nadaljevali z akcijo za odkup Barličeve hiše, kjer je bil leta 1937 ustanovni kongres KPS, za preureditev v zgodovinski objekt. V ta namen bo imenovan poseben delovni odbor, ki bo vodil in usmerjal delo. Predsednik tega odbora je Franci Grešak, sekretar revirskega komiteja ZK. Revirski odbor je izrekel priznanje vsem, ki so kakorkoli prispevali k uspešnemu manifestiranju in izvedbi akcij pa tudi pri pripravljanju, izvedbi in obisku več kot 200 prireditev, ki so

se zvrstile od januarja do maja 1977 v Zasavju.

VELIK USPEH NAŠIH GODB — DELAVSKA GODBA TRBOVLJE PRVA V SLOVENIJI

Dne 25. junija je bilo v Rogaški Slatini tekmovanje godb na pihala iz vse Slovenije. Tega finala se je udeležilo 14 godb iz Slovenije, z okroglo 700 godbeniki in umetniško žirijo. Prvi dan je tekmovalo v finalu 6 godb oziroma pihalnih orkestrorov, naslednji dan 26. junija pa 8. Godbe so bile porazdeljene v štiri stopnje, in sicer umetniška stopnja, I. težavnostna stopnja, II. težavnostna stopnja in III. težavnostna stopnja.

Naše godbe so dosegle naslednje uspehe:

— V I. težavnostni stopnji sta tekmovali tudi godbi iz Zagorja in Hrastnika. V tej težavnostni stopnji je tekmovalo osem godb. Rudarska godba iz Hrastnika je pod vodstvom Franca Grebenška dosegla srebrno plaketo, delavski pihalni orkester iz Zagorja pod vodstvom Edvarda Eberla pa je dosegel zlato plaketo;

— v umetniški skupini sta bila le dva finalista, in sicer rudarska godba iz Velenja, ki je dosegla srebrno plaketo in delavska godba Trbovlje, pod vodstvom Miha Gunzka, zlato plaketo.

Vsem trem godbam za dosegene uspehe naše tople čestitke in najboljše želje za nadaljnje delo.

Naj ob tej priliki omenim, da je v predtekmovanjih, ki so trajala od 15. maja dalje sodelovalo 52 godb z 2500 godbeniki.

Opozoriti moramo na veliko prizadevnost in požrtvovalnost ter velik trud godbenikov in njihovih pokroviteljev, ki se praktično dan za dnem žrtvujejo za napredek in rast godbe.

NOVE NAJEMNINE V TRBOVLJAH

Delegati občinske skupščine Trbovlje so na svoji seji, dne 30.

junija tega leta sklenili, da bodo z veljavnostjo 1. julija 1977 dalje v Trbovljah višje stanarine oziroma najemnine ter toplotna energija. Stanarine in najemnine so se dvignile za 30 0/0. Cena toplotne energije pa se je povečala za 10 0/0.

Zaradi višjih stanarin je občinska skupščina sprejela odlok o delni nadomestitvi stanarin in drugi pomoči v stanovanjskem gospodarstvu. S tem so spremenjeni kriteriji, tako da bo lahko prišlo v poštev več upravičencev za subvencioniranje stanarin.

SOLIDARNOSTNA SOBOTA

Na temelju določil zakona o tednu solidarnosti, ki je bil objavljen v Uradnem listu SRS, številka 3/75, bomo v TOZD in DS skupnih služb REK Zasavje obratovali solidarnostno v soboto, 30. julija tega leta. Po tem zakonu namreč v vsej Sloveniji delajo delavci zadnji teden v juliju en delovni dan, ki ga v 100-0/0 vrednosti izločijo v solidarnostni sklad. Ta solidarnostni sklad je namenjen za pomoč v primerih naravnih nesreč, ki se pogosto pojavljajo v raznih oblikah, to je potres, povodenj in podobno.

Ob občinskem prazniku občine Hrastnik, 3. juliju 1977, so praznovali svoj 90-letni obstoj tudi gasilci PGD Hrastnik mesto.

(Foto: Jože Gerhard)

Nekaj podatkov o zavarovancih in upokojevcih v SR Sloveniji za leto 1976

I. Povprečno število aktivnih zavarovancev v letu 1976:

moški	455.390	ženske	325.530	skupaj	780.920
brez vajencev in učencev			(40.368)	skupaj	740.552

II. Število uživalcev dajatev iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja na dan 31. 12. 1976

	število uživalcev	poprečni mesečni znesek pok.	
		a) brez var. dodatka	b) z var. dodatkom
— pokojnine invalidske	51.237	2.242,57 din	2.278,09 din
starostne	97.103	2.899,48 din	2.991,89 din

družinske	55.278	1.858,40 din	1.909,42 din
skupaj	203.618	2.451,71 din	2.480,41 din
— invalidnine kot samostojna dajatev			7.100
skupaj s pokojnino			15.515
skupaj			22.615
— dodatek za pomoč in postrežbo:			
uživalci pok.			7.672
akt. zav. (slepi)			470
skupaj			8.142
— oskrbnine			302
— začasna nadomestila			482
— nadomestila zaradi zaposlitve s skrajšanim delovnim časom			3.960
— nadomestila zaradi manjšega osebnega dohodka na drugem delu			8.702
kratkoročne dajatve skupaj			44.203
število uživalcev varstvenega dodatka:			
skupaj z invalidsko pokojnino			7.777
skupaj s starostno pokojnino			4.685
skupaj z družinsko pokojnino			9.533
skupaj			21.995

Število uživalcev pokojnine — borcev NOV, ki imajo zagotovljeno republiško osnovo — republiški dodatek za borce:

starostni — 11.441, invalidski — 5.527, družinski — 3.339, skupaj 20.307 (podatek iz maja 1976).

III. Število uživalcev pokojnin po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov 31. 12. 1976:

skupno število 41.708, od tega je pokojnin z varstvenim dodatkom 2.743, pokojnin preužitkarjev pa je 3.228.

Produktivnost dela v premogovnikih

Pogosto se sprašujemo, kakšna je povprečna produktivnost dela v jugoslovanskih premogovnikih, da bi lažje primerjali naše rezultate v posameznih TOZD oziroma v posameznih jamah. V naslednji tabeli nava-

jamo podatke o produktivnosti dela v premogovnikih, ki se našajo na proizvedeno tono premoga na en delavnik tj. na 8-urno delo. Podatke povzema po reviji Produktivnost, maj 1977.

vrsta učinka	1970	1971	1972	1973	1974	1975
Rudniška storitev						
— Črni premog	0,841	0,944	0,855	0,950	0,948	0,996
— Rjavi premog	1,683	1,876	2,046	1,119	1,981	2,060
— Lignit	4,303	5,377	4,731	5,262	5,146	5,293
Jamska storitev						
— Črni premog	1,264	2,292	1,079	1,135	1,159	1,211
— Rjavi premog	2,140	1,349	2,549	2,519	2,458	2,400
— Lignit	3,835	4,941	4,899	5,005	4,654	4,222
Učinek na površinskem kopu						
Črni premog	6,606	8,564	8,951	10,482	9,859	10,816
Lignit	11,331	12,227	13,029	14,438	14,203	12,784

Iz varstva narave in okolja

CIGARETE S FILTROM NEVARNEJŠE OD OBICAJNIH

Medicinska fakulteta iz St. Louisa je seznanila javnost s svojimi ugotovitvami, da so ljudje, ki kadijo cigarete s filtrom podvrženi srčnim boleznim bolj kot tisti, ki kadijo cigarete brez filtra. V poročilu ugotavljajo, da imajo ljudje, ki kade cigarete s filtrom, večji procent ogljikovega monoksida v krvi. Povečanje ogljikovega monoksida v krvi pa zmanjšuje količine kisika, kar ima pa hujše posledice. S tem pa ni rečeno, da so cigarete brez filtra bolj zdrave od tistih s filtrom.

VPLIV PODZEMELJSKEGA VPLINJEVANJA PREMOGA NA OKOLICO

Ameriška agencija za raziskave in razvoj energetike, izvaja preizkuse, ki imajo za cilj, da ugotove če ima podzemeljsko vplinjavanje premoga kakršenkoli vpliv na varstvo okolja. Namen teh raziskav je, da ugotovijo oziroma izmerijo vpliv izgorvanja premoga pod zemljo na oskrbo z vodo in na posedanje tal. Rezultati bodo dali pomembno vlogo, ker strokovnjaki trdijo, da je podzemeljsko vplinjavanje premoga manj nevarno za okolico, kakor pa predelava premoga v plin v tovarnah na površini. Doslej do kakih pomembnejših zaključkov še niso prišli.

Pojdimo v gore!

Smo sredi poletja, ko se večina delavcev in njihovih družinskih članov odloča za letovanje v tej ali oni obliki. Mnogo jih svoj dopust prebije tudi v gorskem oziroma planinskem svetu. Za te in še za vse ostale na-

vajamo nekaj misli oziroma določil, ki jih vsebuje častni kodeks slovenskih planincev.

Humanizem

Bogastvo in lepote slovenske zemlje smo ohranili s krvjo, žulji in znojem slovenskega delovnega človeka. Zato je njegova neodtujljiva pravica, da jih predvsem sam uživa in z njimi razpolaga. Planinstvo v najširšem pomenu besede je najlaže dostopno in sleherniku najbolj prilagodljivo. Zato je postalo množično, planinska društva se množe, število planincev in obiskovalcev naših planin iz leta v leto raste. Sprostitev v planinski naravi je najnaravnejši in zelo učinkovit način za duševno in telesno okrepitev, najkoristnejša aktivna izraba prostega časa v družinskem, prijateljskem ali tovariškem krogu, primerno za človeka od otroških tja do poznih let.

Slovensko planinstvo je imelo to stalno pred očmi, na tej osnovi se je razvijalo in v tem vidi svoj osnovni smoter in namen. Zato si morajo naša planinska društva in njihovi člani prizadevati, da pritegnejo v planinski svet čim več naših delovnih ljudi.

Mikavnost in lepoto naših planin moramo dopolnjevati s pristnim človeškim odnosom, s pristnim planinskim vzdušjem. To mora vladati med planinci in povsod v planinah.

Tako vzdušje se ustvarja le s pravim tovarištvom in solidarnostjo tudi v najtežjih razmerah, z nesebično pomočjo, z obzirnostjo, samopremagovanjem, disciplino, pogumom, požrtvovalnostjo, skromnostjo z naravno sproščenostjo, skratka, med planinci mora vladati prava demokracija, vzajemnost in humanizem v smislu idejnih osnov socialistične družbe.

Planinsko tovarištvo

Tovarištvo in zvestoba je za planinstvo bistvenega pomena, pogoj za njegov obstoj in razvoj. Ni planinca, ni gornika, tudi ne še tako vnetega tako zvanega »samohodca«, ki bi lahko pogrešal tovarištvo. Pomembno je že splošno življenjsko pravi-

lo o ugodnosti skupnega veselja (uživanja) oziroma trpljenja, ki ga lahko doživljamo v planinah na vsakem koraku. Zahteve in potrebe po pravem tovarištvu so pa v planinah često širše in pomembnejše.

Ogled tovarne plinobetona „Siporex“

Strokovna podružnica ZRGMIT REK Zasavje je organizirala 23. 6. 1977 popoldan za svoje člane ogled tovarne plinobetona v Kisovcu.

Zanimivega ogleda je se udeležilo 15 članov.

Udeležencem sta izčrpno opisala in razložila tehnološki proces direktor tovarne Pavle Kovač, dipl. inž. rud. in vodja laboratorija tov. Marsova, dipl. inž. kem., ter ekskurzijo vodila skozi vse tovarniške objekte.

Tovarna zaposluje ca. 160 ljudi, od tega 42 rudarjev iz Kisovca. Proizvodnja prehaja iz pokusnega obratovanja in stalno narašča. Obratujejo v dveh izmenah dopoldan in popoldan, kar je usklajeno s tehnološkim procesom. Trenutno ni problemov s prodajo plinobetonskih izdelkov in je vsa proizvodnja prodana.

Surovine za proizvodnjo siporexa

Osnovni surovini za proizvodnjo siporexa sta cement in pesek. Poleg teh dveh pa uporabljamo še Al-prah kot sredstvo za razvijanje vodika, apno in sadro kot regulatorski sistem.

Apno daje pri reakciji z vodo Ca(OH)_2 , ki reagira z Al in razvija vodik.

Gips se uporablja kot regulator vezanja vode. Poleg teh surovin dodajajo prav tako tudi vodotopno olje, ki nam vlogo stabilizatorja pri razvijanju plina in kot regulatorja velikosti por.

PROCES PROIZVODNJE SIPOREXA

Pesek meljejo, dodajajo vodo in 1% apna, da dobijo mulj. Dobljeni mulj z določeno volumsko težo vodijo v posodo kjer ga mešajo z vodo in vodotopnim oljem. Vsebino iz te posode prelijejo v prevoznim mešanju zmesi dodajo še Al-cement in gips. Po temeljitem mešanju zmesi dodamo še Al-prah razmešan v vodi. Po kratkem mešanju spustijo vsebino iz mešalca v kalup. V kalupu masa kipi in se po določenem času prične strjevati.

Ko je masa dovolj trda, da vsebino lahko obrežejo, gre kalup z maso na rezalni stroj. Vrhnji sloj in ob straneh maso obrežejo ter razrežejo maso na željene dimenzije. Odpadke nastale pri rezanju vodijo v kanal, kjer jih razpustijo v vodi in nato vodijo po ceveh v poseben silos za odpadni mulj.

Razrezano maso zaprejo nazaj v kalup in nato gre kalup v avtoklav, kjer pod pritiskom vodne pare siporex spremeni kristalno strukturo in pridobi lastnosti čvrstega materiala.

Poled nearmiranih izdelkov izdelujejo tudi armirane. Armirani izdelki imajo vgrajene armature mreže, ki se postavijo v kalup pred vlivanjem siporex mase. Mreže zaščitijo pred korozijo s posebno antikorozijsko maso.

To maso sestavlja cement, kazein, latex in še druga sredstva. To zaščitno sredstvo je dobro zato, ker vodotesno obliži žice. Je odporno proti O_2 in agresivnim plinom. Poleg tega je masa močno in trajno alkalna. Zaradi mase pride do dobre vezave med jeklom in siporexom. Antikorozijska plast je učinkovita, če je debela od 0,7 do 1 mm.

Armirani izdelki se po končani avtoklavizaciji še rezkajo na rezkalnem stroju glede na namen uporabe.

SKLADIŠČENJE

Nearmirane izdelke nalagajo na palete, pokrijejo in transportirajo na skladiščni prostor.

Armirane izdelke obdelajo, transportirajo na skladišni prostor in primerno zavarujejo.

Ogled tovarne je bil zanimiv in je škoda, da se ga ni udeležilo več članov.

V bližnji bodočnosti bo strokovna podružnica ZRGMIT organizirala v okviru svojega programa, ogled plinsko parne elektrarne Trbovlje.

Mirko Mlakar

O samoupravnih splošnih aktih

Družbeni dogovor

V družbenem dogovoru kot samoupravnem splošnem aktu se zagotavlja in usklajuje samoupravno urejanje družbenoekonomskih in drugih odnosov, ki so širšega družbenega skupnega pomena zlasti na področju planiranja cen, razporejanja dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke, politike zaposlovanja ter varstva in izboljševanja človekovega okolja.

Določeni družbeni dogovor s področja varstva pri delu lahko sklenejo organi družbenopolitične skupnosti in zainteresirane organizacije združenega dela, zbornice in druga splošna združenja, samoupravne interesne skupnosti in sindikat.

Samoupravni sporazum

Samoupravni sporazum je tudi samoupravni splošni akt. Z njim se urejajo in usklajujejo družbenoekonomski in drugi samoupravni odnosi v družbeni reprodukciji in v drugih oblikah uresničevanja družbenoekonomskega položaja delavcev in drugih delovnih ljudi ter njihovih samoupravnih organizacij in skupnosti.

S samoupravnim sporazumom se združuje delo in sredstva v vseh oblikah organizacij združenega dela, določajo osnove plana, določajo osnove in merila za razporejanje dohod-

ka, urejajo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornost delavcev v združenem delu, urejajo odnose pri izvajanju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, urejajo in usklajujejo drugi odnosi in interesi v družbeni delitvi dela in družbeni reprodukciji.

Udeleženec samoupravnega sporazuma je lahko tudi delovni človek, ki opravlja obrtno, kmetijsko in drugo dejavnost, če združuje svoje delo in sredstva z delom, delavci in sredstvi družbene reprodukcije v organizacijo združenega dela ali v kakršnokoli drugo obliko združenega dela in sredstev.

S samoupravnim sporazumom in statutom morata tudi določati kateri samoupravni splošni akti bodo morali biti sprejeti v neki samoupravni organizaciji in skupnosti, katera vprašanja bodo z njim urejena, kdo sprejema posamične samoupravne splošne akte in v kakšnem postopku.

Za varstvo pri delu je izrednega pomena samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljno organizacijo. To vsebuje dejavnost iz osnove za urejanje družbenoekonomskih odnosov, zlasti:

- določbe o sredstvih in razporejanju dohodka in čistega dohodka;

- določbe o sredstvih za osebne dohodke;

- razloge združevanja dela in sredstev ter

- način obveščanja delavcev.

Samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo oziroma v sestavljeno organizacijo vsebuje določbe:

- o firmi in sedežu;

- o zastopanju in predstavljanju;

- o dejavnosti, skupnih poslih in interesih;

- o koordiniranju delovnega procesa;

- o sprejemanju in usklajevanju planov;

- o načinu in razporejanju dohodka;

- o sestavi, izvolitvi in odpoklicu organov upravljanja ter o njihovih pravicah;

- o obveznosti in odgovornosti;

- o pravicah, obveznostih in odgovornosti delovne skupnosti, ki opravlja delo skupnega organa;

- druge določbe, ki so pomembne za temeljne organizacije oziroma delovne organizacije v sestavljeni organizaciji.

Statut in drugi samoupravni splošni akti

Po 609. členu zakona o združenem delu zajema pojem drugi samoupravni splošni akti, statut, pravilnik, sklep in poslovnik. S temi samoupravnimi splošnimi akti se na splošen način urejajo družbenoekonomski in drugi samoupravni odnosi med delavci in drugimi delovnimi ljudmi v organizacijah združenega dela in skupnostih. S takimi akti se urejajo zlasti način uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti v navedenih organizacijah in skupnostih, določajo organi v organizacijah in skupnostih, njihovo delovno področje, pooblastila in način uresničevanja njihove funkcije, ter urejajo druga vprašanja notranje organizacije dela in poslovanja v samoupravnih organizacijah in skupnostih.

V okviru navedenih vprašanj je treba urediti tudi določena vprašanja varstva pri delu.

S statutom in drugim samoupravnim splošnim aktom, ki mora biti v skladu s samoupravnim sporazumom, se ureja postopek, po katerem se v organizacijah združenega dela sprejemajo in izvršujejo posamezni samoupravni sporazumi in družbeni dogovori in drugi samoupravni splošni akti pri uresničevanju pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev.

Statut temeljne organizacije vsebuje zlasti določbe:

- o imenu, sedežu in dejavnosti;

- o sestavi, volitvah, odpoklicu organov upravljanja ter njihovi odgovornosti;

— o vprašanih glede katerih se delavci osebno izjavljajo o načinu odločanja;

— o obveznostih samoupravnih in drugih organov do sindikata;

— o načinu volitev in odpoklica delegacij in delegatov ter njihovih pravicah, dolžnostih in odgovornosti;

— o zastopanju in predstavljanju;

— o organu samoupravne delavske kontrole;

— o drugih vprašanih iz 337. člena zakona o združenem delu.

Značilnosti in nega mlečnega zobovja

Prvi zobek našega dojenčka, ki ga velikokrat z nepotrpežljivostjo pričakujemo, nas spravi v dobro voljo, istočasno pa nas začne skrbeti, če bo naš otrok imel lepe in zdrave zobe.

Pa napišimo nekaj besed o teh prvih, kakor pravimo, mlečnih zobeh. Kot je verjetno vsem mamicam znano, dojenček dobi prvi mlečni zob v času od 4 do 9 mesecev starosti. Od tega trenutka dalje v določenih časovnih obdobjih izraščajo ostali mlečni zobje, v tretjem letu starosti pa je zaključena mlečna izrast zobovja ali kakor ji pravimo tudi, prva denticija.

Mem izraščanjem zob otroci ponavadi čutijo nek nemir, na tistem mestu, kjer bo izrastel zob pa napetost in rahlo srbenje zaradi katerega si drgnejo dlesni. Na splošno se ti otroci tudi bolj slinijo, ni pa pravilno že zakoreninjeno mišljenje, da spremlja izraščanje mlečnega zobovja temperatura, driske, bruhanje ali celo bolečina. Teh nikakor ne smemo pripisati izraščanju zob; pomenijo le, da je naš dojenček bolan.

Kot sem že omenil je okrog tretjega leta zaključena izrast

mlečnega zobovja. V tej dobi ima otrok v vsaki čeljusti po 10 zob, torej skupaj 20, ki so med seboj praviloma v tesnem kontaktu. Če po sredi ni bilo kake razvojne motnje ali kake hude razvade, kot so predolgo sesanje dude, prsta ali kakega drugega predmeta, potem sta oba zobna loka polkrožne oblike, sprednji zgornji sekalci pa so pri zaprtih ustih v rahlem previsu napram spodnjim.

Nekako po končanem 4. letu se začno zobje med seboj razmikati — pojavijo se špranje med zobmi, ki jih imenujemo diasteme. Te se večajo z vsakim nadaljnjim letom, kot posledica rasti čeljustnic, oziroma priprave za pravilno izraščanje stalnih zob, ki pa jih je več in so tudi večji. Če bi rast čeljustnic v tej dobi bila premajhna, ali bi celo izostala, bi zmanjkalo prostora za stalnike, ki bi izraščali na nepravem mestu.

S pojavom diastem pa se že začne topitev — resorbicija korenin tistih zob, ki so prvi izrastli in bodo tudi prvi izpadli. Ko se stopi cela korenina, je zob pritrjen samo še s krono za dlesen in je tik pred izpadom. Kot prvi izpadejo spodnji mlečni sekalci in to nekako v sedmem letu, v šestem letu pa izrastejo prvi stalni kočniki in to zadaj tik za mlečnimi zobmi.

Katere pa so funkcije mlečnega zobovja? Vsekakor je na prvem mestu sposobnost žvečenja, saj je otrok v tej starosti polnopraven član družine za mizo, se pravi da ima isto hrano kot odrasli. Druga zelo pomembna vloga pa je vezana z govorom. Ravno v dobi, ko otrok začne govoriti mu izrastejo tisti zobje, ki so potrebni za pravilno izgovorjavo.

Na žalost pa se kmalu po izrastu zoba pojavi tudi zobna gniloba, ki jo imenujemo karies. Ta je zelo razširjen! Samo na prvih sistematskih pregledih triletnih otrok smo ugotovili, da je le slaba polovica tistih, ki imajo še vse zobe zdrave, medtem ko je v 6. letu starosti popolnoma zdravo zobovje že prava redkost.

Mlečno zobovje je zaradi slabše zgradbe manj odporno proti kariesu, zato ta hitro napreduje. Posledica obsežnega kariesa v otrokovih ustih je hiter propad mlečnega zobovja in njih prezgoden izpad, kar pa otežkoča njihovo osnovno funkcijo, se pravi žvečenje. Pri nepopolnem žvečenju in odklanjanju hrane se otrok slabše razvija in s tem v zvezi je njegova odpornost proti boleznim manjša. Prezgodnji izpad mlečnega zobovja zaradi glinobe pa ima za posledico tudi nepravilno izraščanje stalnih zob.

Da bi pa le nekako zaustavili ta nagel nastanek in razvoj kariesa pa se poslužujemo naslednjih metod: zdrava prehrana, ustna higiena in pa takojšnje zdravljenje že s kariesom okuženega zoba.

Zdrava prehrana je tista, katero svetuje sestra ali zdravnik v posvetovalnici za otroke. Zobozdravnik bi dodal le še to, da se čim bolj izogibamo tiste hrane, ki pospešuje zobne gnilobe. To so vsi ogljikovi hidrati in še posebno tisti, ki se lepijo na zobe, kot npr. svež bel kruh, čokolada vse vrste slaščic in podobno. V zameno pa priporočamo: več zelenjave, mesa, svežega sadja, mleka ter mlečnih izdelkov.

Zelo pomembna pa je tudi higiena, to je predvsem mehanično čiščenje zobovja. Pri dobrem žvečenju in zadostno trdi hrani se zobje že sami očistijo, le nekaj mest je, kjer se še po tako intenzivnem žvečenju hrana zdrži. To so predvsem prostori med zobmi, globoke brazde nagriznih ploskvah kočnikov in ob vratu zoba. Tu hrana v prisotnosti bakterij gnije. Nastajajo kisline, ki načno sklenino zoba — to je že začetek zobne glinobe.

Zobni gnilobi se najbolj upremo z zobno ščetko in zobno pasto. Praviloma bi morali čistiti zobe po vsaki jedi, obvezno pa je čiščenje zvečer pred spanjem in zjutraj. Ščetka mora ustrezati velikosti otrokovih ust. Za otroke naj bo tudi nekoliko mehkejša. Zobno pasto pa naj si otroci izberejo sami, gle-

de na okus, ki jim najbolj ustreza.

Sedaj pa še: kdaj naj otrok prične čistiti zobe? Mnenja smo, da začne s čiščenjem takrat, ko mu zrastejo vsi mlečni zobje, to je po končanem drugem letu starosti, pomembno pa je, da ga starši naučite pravilne tehnike umivanja, predvsem pa pravila: umivanje od dlesni proti zobu, zgornjo vrsto od zgoraj navzdol, spodnjo vrsto od spodaj navzgor.

Vsak karies je treba takoj zdraviti. Prednost takojšnjega zdravljenja, točneje plombiranja najmanjše luknjice, ki se pojavi na zobu, pa je dvojna. Prvič: preprečimo napredovanje zobne gnilobe in prezgoden propad zoba; drugič, kar je prav tako pomembno, da je poseg v tej dobi hiter in skoraj neboleč. To pa nam pomaga, da otroka vzgojimo v dobrega pacienta. Če ravnamo drugače in pripeljemo otroka v ambulanto, ko že nekaj dni zaradi bolečin ne je, ali se že ponoči zbujajo, je že večkrat prepozno. V tem primeru zobu ne moremo več pomagati, poseg pa je daljši in večkrat zelo boleč. To je slaba izkušnja za otroka, ki si jo zapomni in drugič ne bo prišel prej ko bo imel spet podobne težave.

Zato priporočam staršem, da se držijo navodil, ki jih dobijo pri prvem pregledu in vseh nadaljnjih pregledih. To je: po vsaki končani sanaciji — ozdravljenju, ponovno čez 3 mesece na pregled.

dr. Anton Leskovar

Športniki REK Zasavje v Novi Gorici

XXI. letne športne igre elektrogospodarstva Slovenije »ELEKTRA«, so bile v Novi Gorici 30. junija ter 1. in 2. julija 1977. Teh športnih iger se je udeležilo

lo tudi 82 članov naše delovne organizacije, kjer so posamezniki in tudi ekipno dosegali prav lepe rezultate. Tekmovali so v 11 športnih panogah, in sicer

— v šahu si ekipa REK Zasavje deli 1. oziroma 2. mesto z ekipo IBE Ljubljana;

— v krosu so naši tekmovalci, stari do 30 let na 1500 m dolgi progi zasedli 3. mesto s časom 4;58,0; v krosu na 800 m, tekmovalci stari do 40 let pa 4. mesto s časom 2;20,0; v skupni uvrstitvi pa si tekmovalci v krosu delijo 3. do 6. mesto pred ekipo »Elektro« Ljubljana in »Elektro« Primorska;

— v namiznem tenisu si je ekipa REK Zasavje zagotovila 1. mesto. Tudi med posamezniki sta zasedla 1. mesto Marjan Rus, 2. mesto pa Bogdan Zalaznik iz TOZD TET;

— v balinanju se je ekipa REK Zasavje skupaj z ekipo REK Velenje uvrstila na 8. oziroma 9. mesto, z enakim rezultatom;

— v kegljanju se je 1. ekipa REK Zasavje uvrstila na 2. mesto s 603 podrtimi keglji, takoj za ekipo »Elektro« Gorenjske s 634 podrtimi keglji. Druga ekipa REK Zasavje pa se je uvrstila na 8. mesto s 525 podrtimi keglji. Med najboljšimi posamezniki iz REK Zasavje pa so bili Feliks Šparemblek s 463 podrtimi keglji, ki je zasedel 5. mesto ter Jože Vidmar 6. mesto s 461 podrtimi keglji, Robi Novak pa se je uvrstil na 7. mesto s 455 podrtimi keglji;

— v streljanju z zračno puško se je 1. ekipa REK Zasavje v sestavi Ernest Štesl, Karlo Šušter, Darko Šmit in Edi Kirn, uvrstila na 4. mesto s 662 krogi, 2. ekipa v sestavi Maks Centrih, Stane Lipušek, Drago Kolar in Jože Kovač pa na 11. mesto s 617 krogi. Med posamezniki se je Karel Šuštar uvrstil na 8. mesto s 171 krogi, Ernest Štesl in Maks Centrih pa s 171 krogi na 9. do 11. mesto. Med boljšimi je bil tudi Edi Kirn, ki je dosegel 165 krogov;

— v plavanju na 100 m prosto so tekmovalci iz REK Zasavje zasedli 1. mesto s časom 3;19,3 — med posamezniki pa

so bili najboljši Jani Kravogel, ki je v ekipi tekmovalcev starih do 40 let, dosegel na svoji progi čas 31,1 ter Jože Arzenšek s časom 34,0. V ekipi tekmovalcev starih do 50 let pa sta Anton Urankar s časom 32,6 in Silvo Glas s časom 36,4, zasedla 1. in 2. mesto;

— v ribolovu je ekipa REK Zasavje zasedla 1. mesto, saj so ujeli kar 16 rib v skupni teži 2,775 kilogramov. Med posamezniki je zasedel 1. mesto Franc Dolenc, ki je sam ujel 8 rib s težo 1,550 kg, 2. mesto pa Jože Breznikar, ki je ujel 7 rib s skupno težo 1,140 kg. Na 21. mesto pa se je uvrstil Julij Bregar, ki je ujel le 1 ribo s težo 0,085 kg;

— v malem nogometu pa tokrat ekipa iz REK Zasavje ni imela športne sreče, saj jo je že v predtekmovanju izločila ekipa iz »Elektro« Maribor, z rezultatom 2 : 1;

— v atletiki so se tekmovalci REK Zasavje uvrstili na 9. mesto, ker so dosegli 6.853 točk.

Posamezniki pa so dosegli:

— tek na 100 m (do 30 let starosti) Ivan Čelan s časom 12,8 in Ivan Restar s časom 14,0;

— tek na 100 m (do 40 let starosti) pa je Jani Kravogel dosegel 1. do 2. mesto s časom 11,8, Marjan Kaluža pa 10. mesto s časom 12,4;

— tek na 60 m (stari do 50 let) pa sta Anton Urankar s časom 7,7 in Drago Nučič s časom 7,8 zasedla 1. in 2. mesto;

— met krogle (tekmovalci stari do 30 let) je Mirko Vidergar z dolžino meta 10,96 m zasedel 4. mesto, tekmovalci stari nad 30 let pa so dosegli naslednje rezultate: Feliks Šparemblek je vrgel kroglo 9,89 m in Rudi Abram 8,87 m ter tako zasedla 9. in 15. mesto. Anton Urankar pa je v ekipi tekmovalcev, starih nad 40 let z metom 7,95 m zasedel 8. mesto;

— v skoku v daljino je Ranko Balaban v ekipi tekmovalcev starih do 30 let, s skokom 4,87 m zasedel 17. mesto, Ivan Restar pa 24. mesto z dolžino skoka 4,43 m. V skupini tekmoval-

cev, starih nad 40 let pa je Drago Nučič zasedel z dolžino skoka 4,99 m 3. mesto, Anton Urankar pa z dolžino skoka 4,55 m 7. mesto;

— v skoku v višino 1.50 m je Drago Nučič v skupini tekmovalcev starih nad 40 let zasedel 3. mesto, Ernest Špiler s skokom 1.40 m pa 4. mesto. Med tekmovalci v skoku v višino starih do 30 let pa sta Jože Dolanc s skokom 1.40 m in Rudi Sterniša s skokom 1.30 m zasedla 21. odnosno 23. mesto.

V odbojki se naši temovalci niso plasirali v finale, saj so že v predtekmovanju izgubili tekmo z ekipo REK Velenje, z rezultatom 2 : 0.

Kljub nekaterim slabšim rezultatom je treba priznati, da so se tekmovalci iz REK Zasavje na teh športnih igrah kar dobro izkazali. Prvo oziroma drugo mesto v šahu, prvo mesto v namiznem tenisu, prvo mesto v plavanju ter prvo mesto v ribolovu kot tudi drugo mesto v kegljanju je le dokaz, da so se tekmovalci zelo trudili, če upoštevamo, da se je tekmovanja udeležilo preko 1500 tekmovalcev, tako v moških in ženskih ekipah iz 19 delovnih organizacij SOZD elektrogospodarstva Slovenije. Prav gotovo pa je, da bi se v skupni uvrstitvi uvrstili še bolje, če bi imeli med tekmovalci tudi mi ženske ekipe za namizni tenis, kegljanje, odbojko ter atletiko, plavanje, teke, skoke v višino, skoke v daljino, ipd.

Janez Oberžan

Nagradna križanka — žreb je odločil

Uredništvo glasila je prejelo do vključno 7. julija 1977 na objavljeno nagradno križanko ob dnevu borcev 4. juliju, v Srečno štev. 6/77, skupno 9 rešitev.

Med reševalce, ki so križanko pravilno rešili podeljuje uredništvo 3 knjižne nagrade, ki jih prejmejo:

I. nagrado Lijana Regencin, Cesta zmage 19, 61410 Zagorje ob Savi; II. nagrado Franc Jamšek, Krnice 14, 61430 Hrastnik; III. nagrado Jernej Kišek, Krnice 14, 61430 Hrastnik.

Vsem trem nagrajencem čestitamo! Knjižne nagrade bomo vsem trem poslali po pošti.

Rešitev nagradne križanke ob dnevu rudarjev

Vodoravno:

HRASTNIK, DRUID, RUDARSKI PRAZNIK, ZASTAVNIK, USTAVA, KAL, AKER, AON, ASA, OAZA, GAMBIT, OVČKA, TRUD, D, RODEO, SKLEROZA, SEJA, IR, VAKUF, NKOJ, DEVON, LJUBLJANICA, VD, CK KPJ, KEMIJA, A, AGA, LI, E, ENEJ, VERONA, STOLICE, STO, ANET, ROKER, ORDAZ, ŽANR, ERIKA, KALEB, ANIMATO, NA, MAKEDONIJA, DINARIDI, SEAD, PARALEL, ALT, VRTENJE, MOTIKA, SORA, VIHAR, SK, ŽIR, B, RT, PAS, CE, BULA, EKIPA, BOSNA IN HERCEGOVINA, UM, R, KLOVN, ILOVA, ILICA, ČIB, ELSA, ETA, EL, VOL, ENI, TATI, RACINE, S, PN, VEJA, N, NM, TRNIK, TATRA, OSAT, TRIO, KAJ, NAVTIK, AS, ANT, EVRAZIJA, LA, RINGO, RAI, ILINDEN, DAG, ROG, DA, SAPA.

Navpično:

RILKE, ŽAD, SRB, ČEVO, ZAGORJE, SANI, OTO, INES, AKAD, UMETNINAR, SRBIJA, SEME, BINORMALA, N, ATA, TRBOVLJE, ART, PAKET, SRD, A, I, AJAJA, TI, VAILLANT, IA, HRVATSKA, NEODVISNOST, RANG, RUNO, KUNAVER, IRH, HVAINING, ADINOLFI, ETIN, TACEN, MOTOR, SAK, VE, CAR, KASERER, ER, O, TR, ČRNA GORA, EN, CITAT, ERG, NSU, KOK, ANO, MAJ, BELA CRKVA, IKS, AZOV, ARKADE, UGO, INKARI, KITA, AJD, EAK, SLOVENIJA, PAST, SKLEP, KAVALEK, ZID, DRVAR, T, EDAM, I, NILA, RAA, U, DC, O OBOROŽENI VSTAJI, UZ, ODSEK, LR, NATIKALO, AVANS, INKA, EVKLID, ILIRI, IL, TT, DA, DIAZ, JOPICA, JEK, PUC, PRILEP, KLADANJ, EZ, ALAMBA, NAKANA.

Kadrovske vesti

V času od 1. junija do 30. junija 1977, je kadrovski sektor evidentiral naslednje spreembe:

TOZD RUDNIK PREMOGA HRASTNIK

sprejeti:

Osredkar Lado — vozač, Kmet Božidar — elektrikar, Davidovič Franc — učni kopač, Zupančič Bojan — učni kopač, Suljič Ibrahim — vozač, Hribar Ernest — učni kopač, Omerhodžič Sead — vozač, Sladič Silvester — učni kopač, Dimač Milutin — učni kopač; Savič Vujadin — učni kopač, Čufurovič Salih — vozač, Leskovar Jože — učni kopač, Osmanovič Arif — učni kopač, Zavrl Anton — učni kopač, Dinič Stojan — učni kopač, Kurtič Mehmed — učni kopač, Skutelj Anton — učni kopač, Paunovič Zvezdan — učni kopač, Lamovšek Alfonz — kopač, Burhan Djemal — učni kopač, Marjanovič Pajo — učni kopač.

odšli:

Pajk Rudolf, kopač — upokojen; Petan Franc II, učni kopač — upok.; Skrinar Ivan, kopač — upok.; Seško Albin I, kopač — upokojen; Žagar Rudolf, kopač — upokojen; Zajec Stane, vozač — samovoljna prek.; Drnovšek Anton, mizar — upokojen; Imperi Franc, kopač — upokojen; Rezec Franc, vozač — sporaz. prek.; Rupnik Alojz II, kop. pom. — invalid. upok.; Ojsteršek Martin, kop. pom. — samovoljna prekinitev; Flis Viljem, učni kopač, — samov. prek.; Fijačko Štefan, kopač — upokojen; Selan Alojz, vozač — JLA; Oceppek Anica, kuharica v menzi — invalid. upok., Leskovar Jože, učni kopač — pren. v času poskusne dobe s strani del.; Skutelj Otmar, vozač — sam. prek.; Dornik Matija, kopač — upokojen; Marčič Marino, učni kopač — JLA, elektrotehnik.

TOZD RUDNIK PREMOGA
TRBOVLJE

sprejeti:

Babič Lazar — kop. pom., Husanovič Kasim — kopač, Štruel Janez — kopač, Zorič Drago — strežaj jam. mehanizacije, Žaubi Ivan — kopač, Merajič Ibro — kopač, Krujič Jezdirim — kopač, Korpar Slavko — jam. tesar, Gnedič Olga — servirka v menzi.

odšli:

Cerovšek Gabriijela, snažilka — spor. prek.; Dobovičnik Ferdo, gl. jamski poslov. — upokojen; Hočevar Leopold, vozač — sporaz. prek.; Kalšek Vili, nadzornik jalovišča — upokojen; Bola Franc, kopač — upokojen; Lavrin Drago, lesni del. — spor. prekin.; Žlak Hubert, kopač — upokojen; Nasič Vehid, kop. pom. — JLA; Brinar Dominik, kovač — upokojen; Lamovšek Alfonz, kopač — spor. prek.; Jelševar Anton, kopač — umrl.

TOZD RUDNIK PREMOGA
ZAGORJE

sprejeti:

Čeperkovič Osman — učni kopač, Zahirovič Hasan — učni kopač, Halilovič Fehim — kopač, Kurtič Meho — učni kopač, Dorič Jusuf — učni kopač, Džombić Smajo — učni kopač, Kantič Refik, kop. pom., Joldič Dževad — stražnik zvrčališča, Bajraktarovič Rahman — strežnik zvrčališča, Hurkovič Osman — kop. pom., Ibrahimovič Redžo — učni kopač, Halilovič Muhammed — kovinar, Šarčević Velid — ključavničar, Kišić Sead — učni kopač, Talović Abdulah — učni kopač, Ibrahimović Mujo — vozač.

odšli:

Mrva Ignac, tretjinski poslovodja — upokojen; Brvar Valentin, kopač — upokojen; Burja Franc, kopač — upokojen; Vrabc Franc, kopač — upokojen; Češek Mirko, vozač — samov. prek.; Vozelj Janez, električar — spor. prek.; Mihelčič Ernest, kopač — upokojen; Mešič Salih, vozač — sam.

prek.; Kos Marjan, električar — spor. prek.; Smergut Jože, vozač — samov. prek.; Rozman Janez, kopač — upokojen; Bokal Anica, telefonistka — upokojena; Zupančič Oto, vozač — spor. prek.; Bukovšek Vinko, kopač — upokojen; Pavlič Anton, ključavničar — upokojen.

TOZD TERMoeLEKTRARNA
TRBOVLJE

sprejeti:

Kotnik Franc — upravnik poč. doma v Crikvenici, Vidmar Vili — pom. delavec, Prah Ivan — pom. delavec, Delpin Ivan — pom. delavec, Teržan Jože — pom. delavec, Starina Ivan — pom. delavec.

odšli:

Kreže Zofija, kuharica — samovoljna prekinitev.

TOZD RUDARSKA GRADBENA
DEJAVNOST

sprejeti:

Vujasinovič Nedžo — učni kopač, Pajič Ljubo — učni kopač, Trupi Drago — učni kopač.

odšli:

Glumac Dragica, kuharica — spor. prek.; Gole Jože, kopač — upokojen; Prah Ivan, učni kopač — sporazumna prek.; Kamenički Avgust, kop. pomočnik — spor. prek.; Šešič Dragomir, kopač — sporazum. prekinit.; Kroupa Josip, vozač — spor. prek.; Dušak Dominik, kopač — upokojen; Belčič Gabriijel, kopač — spor. prek.

TOZD ELEKTROSTROJNE
DELAVNICE

sprejeti:

Drstvenšek Boris — kovinar, Majcen Rihard — strojni inženir, Ferlič Juro — pom. delavec.

odšli:

Martinčič Alojz, kovač — invalidsko upok.; Grabnar Alojz, varilec — spor. prekinitev.

TOZD AVTOPREVOZ
ZASAVJE TRBOVLJE

sprejeti:

Mal Ciril — šofer, Vodlar Franc — šofer.

TOZD SEPARACIJA
TRBOVLJE

sprejeti:

Levičar Ivan — strojnik jaška, Hribar Ivan — strojnik jaška.

odšli:

Bajda Marjan, spenjal. voz. — spor. prek.; Šuligoj Franc, pritezač pri gl. izvoznem jašku — umrl; Kmetič Anton, poslovodja sep. — upokojen; Polutnik Angela, kopališčenik — upokojena; Koritnik Vinko, motorist — izključen; Vedenik Stane, priuč. ključ. — JLA; Kotar Ivan, nadzor. jalov. — upokojen; Florjanc Ivan, strežnik transp. in nak. naprav — upokojen.

TOZD RUDARSKI ŠOLSKI
CENTER

sprejeti:

Kos Alenka — ekonomski tehnik.

odšli:

Podlesnik Milan, pomož. delavec — spor. prekinitev.

DS SKUPNIH SLUŽB

Sprejeti:

Pahljina Katica — čistilka na Rabu, Markovič Liljana — pom. delavka v kuhinji na Rabu, Kovačič Marija — servirka v Crikvenici, Kovačič Marjana — čistilka v Crikvenici, Kastelic Albert — upravnik doma v Crikvenici, Jere Alojzija — kuharica v Crikvenici, Umek Jadranka — pom. delavka v kuhinji na Rabu.

odšli:

Kastelic Albert, upravnik doma v Crikvenici, sporazumna prekinitev.

Ljuba Poznič

Humor in anekdote

Ko so postavili v Trbovljah pred leti prva cestna ogledala, se je novopečeni voznik Janez peljal proti Komunalni. Pri Špancu na najožjem odseku ceste pa je v ogledalu zagledal avto, ki mu je peljal nasproti. Lepo je svoj avto ustavil, tisti, ki ga je Janez videl v ogledalu pa tudi. »Kaj stojiš osel«, je bil silno hud Janez »pelji vendar, saj imaš ti prednost«. Oni pa nič. »No, če ti nočeš, bom pa jaz speljal«, je kar naprej klet Janez. Vidite, takrat pa je speljal tudi oni »norec« na drugi strani ogledala. »Trčila bova, hudič prekleti«, je zavpil Janez. No, takrat pa je že bil toliko izza ovinka, da je videl, da na cesti ni nikogar in da je ves čas v ogledalu opazoval svoj avto. Malo ga je bilo sram in tega dogodka skoraj nikomur ni povedal, toda mi smo ga vseeno zvedeli.

Pred nedavnim so belili pisarne. V pisarni, kjer so bili pri delu pleskarji zazvoni telefon. »Tukaj ni danes nobenega«, se oglasi pleskar, »tukaj se danes dela«!

Neki Bradač se je mlad oženil. Že prvo leto so dobili v družini trojčke. Drugo leto sta prišla na svet dvojčka. »Hvala bogu«, je dejal Bradač, »že popušča«!

»Kako pa, da mi niste prišli popraviti zvonec na hišnih vratih, kot sva se včeraj zmenila?« se je hudovala mlada gospodinja pri elektroinštalaterju. Tudi mojster je bil hud. »Včeraj popoldan je prišel k vam vajenec, ki je trikrat zvonil pa se mu ni nihče oglasil«.

»Kaj nimate vi nobenega sorodnika, da vas bi kdaj obiskal?«, je vprašal direktor zapora nekega zapornika. »Oh veliko«, je odgovoril le-ta, »samo vsi so tukaj«.

Zadnjič je kupil Jaka lepega mladega psa bernardinca. Veliko je dal za njega. Zato je vprašal prejšnjega lastnika: »Pa ima ta pes rad majhne otroke?« »Seveda«, je potrdil ta, »ampak vseeno vam svetujem, da mu kaj drugega dajete jesti«.

Srečali sta se dve voznici Trboveljčanki. »Ali veš, da se je spet bencin podražil?« je dejala

prva. »Baš me briga«, je dejala druga, »jaz tankam tako in tako vedno za 15 jurjev«.

Pred dnevi sem prišel v nek urad po službeni dolžnosti in vprašal tajnico: »Bi lahko govoril s šefom«. »Nemogoče«, je dejala tajnica »ker je šel na sodnijo«. »Pa bo kmalu nazaj?« sem vrašala. »O«, je zažvrgolela »naš pravni referent pravi, da že čez dve leti«.

»Moja žena je angelček«, se je hvalil Jaka v gostilni. »Ojej«, je bil žalosten Francelj »moja pa še ni umrla«.

Ena iz slikarske kolonije Izlake.

Prebivalci Izlak in okoliških vasi so zelo počaščeni, ko jih že deset let obiskujejo slikarji in iščejo motive za svoje ustvarjanje. Radi se pogovarjajo z domačini, toda dosti se ne dajo motiti, morajo pač slikati.

Tako se je znani slikar M. M. (Miha Maleš) pred leti pogovarjal z domačinom rudarjem Francetom. Zanimal ga je potek dela v jami rudnika Zagorje. Rudar France sklene pogovor z besedami: »Vi umetniki delate z glavo, mi knapi pa z rokami«.

»O ne, to pa ne bo držalo«, se odreže slikar M. M. »Z glavo pa že ne delamo, kakšno bi pa potem imeli, vso marogasto...«

Odkar imamo na številki dolgega Jožeta P. lahko brez skrbi stopamo čez »pancer«. Osrednjo proslavo ob dnevu rudarjev smo 2. julija ob 10.00 na Ruardiju v Zagorju pričeli z Internacionalo. V prvi vrsti stojte gostje.

(Foto: Leopold Vozelj)

Glasilu ureja uredniški odbor: Hinko Jazbec, Emil Kohne, dipl. inž. rud., Tine Lenarčič, Metod Malovrh, dipl. inž. rud., Joži Medvešek, Janez Oberžan, Anton Pikš, Anton Šum, Miro Šuštar.

Odgovorni urednik: Emil Kohne, dipl. inž. rud.

Tehnični urednik: Tine Lenarčič.

Naklada 3.200 izvodov. Za člane delovne skupnosti REK Zasavje je časopis brezplačen. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Glasilo Srečno izdaja Rudarsko elektroenergetski kombinat Zasavje, n. sol. o. — 61420 Trbovlje, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Tisk TIKa Trbovlje.